

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วรรณวรรณ สุขสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2561

Enhancing Ability in English Reading for Main idea by Using Concept

Map of Matthayom III Students

Worawan Suksawas

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education Program

Department of Curriculum and Instruction

College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

2018

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เสนอโดย นางสาวรพรรณ สุขสวัสดิ์

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้น โกศล) ประธานกรรมการ

.....
(อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์) กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์) กรรมการ

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

.....
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้น โกศล) คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

วันที่ 28... เดือน พฤศจิกายน... พ.ศ. 2561...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ชื่อผู้เขียน	วรวรรณ สุขสวัสดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ไพทยา มีสัจย์
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ต่อการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้อง 50 คน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ผังมโนทัศน์ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 4) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอ่านแบบจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ ผังมโนทัศน์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 4) Paired t-test (Dependent) ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 94 2) ผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ นักเรียนคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนเรียนน้อยกว่าหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ต่อการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวมของความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.81$ S.D. = 0.79) **คำสำคัญ:** ผังมโนทัศน์ , การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ,การพัฒนาความสามารถในการอ่าน, ความสามารถในการจับใจความ

Thesis Title	Enhancing Ability in English Reading for Main Idea by Using Concept Map of Matthayom III Students
Author	Worawan Suksawas
Thesis Advisor	Dr.Paitaya Meesat
Department	Curriculum & Instruction
Academic Year	2018

ABSTRACT

This experimental research aims to 1) investigate students' learning achievement in English; 2) enhance students' development in English reading for main ideas with Concept Map; and 3) explore students' satisfactory level towards Concept Map for reading for main ideas. The sample group was 50 students in Matthayom3, Pakkred Secondary School, 1st semester, academic year 2018. The 50 students were selected by purposive sampling.

Tools used in the research were 1) five lesson plans using Concept Map; 2) Paper-Based Tests for English learning achievement; 3) Reading for main idea tests (before and after the treatment); 4) Satisfactory evaluation sheet towards Concept Map for reading for main idea. The statistics used in the analysis were Percentage, Mean (\bar{X}), Standard Deviation (S.D), and Paired t-test.

This study found that:

1) Three students out of 50 students (6 percent) could pass English learning achievement test with a determined criteria at 70 percent. Forty seven students (94 percent) could not pass this test.

2) The students' score in reading for main idea in the post-test could gain statistically significance at .05

3) The overview result of students' satisfactory level towards Concept Map for reading for main ideas was in a high level (\bar{X} =3.81, S.D. = 0.79).

Keywords: Concept Map, Reading for main ideas, The Development of reading, The Reading Main Idea Ability

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ไพทยา มีสัจย์ อาจารย์ที่ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขจุดบกพร่องของงานวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตลอดการดำเนินการวิจัย มาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม ที่เมตตาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ส่งผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุคคณิง นฤพนธ์จิรกุล และอาจารย์ ดร.จันทร์พา ทัดภูธร ที่เมตตาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สำนักเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 3 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัยที่ช่วยเหลือ ให้การสนับสนุนในทุกด้าน และเป็นกำลังใจสำคัญในการทำวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ คุณประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดามารดา คณะครูคณาจารย์ ตลอดจนถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน

วรวรรณ สุขสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฉ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	8
2.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปากเกร็ดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ).....	12
2.3 แนวคิดและทฤษฎี และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน.....	16
2.4 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผังมโนทัศน์.....	38
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
3.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63

สารบัญ

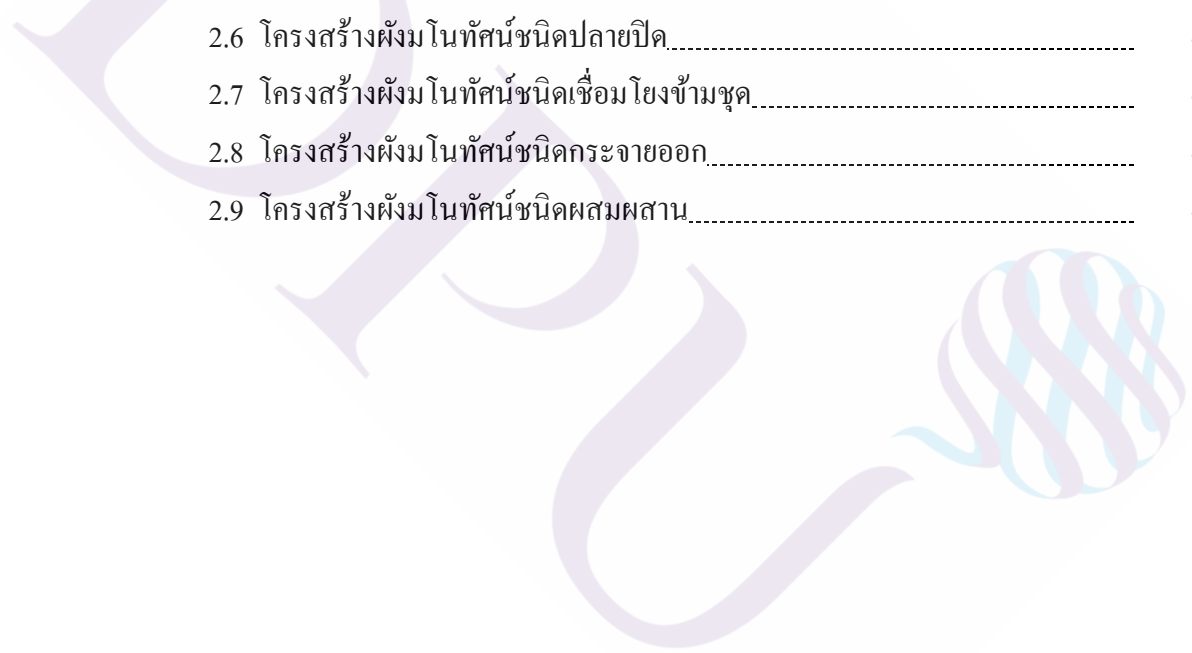
บทที่	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	68
ตอนที่ 2 การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์.....	70
ตอนที่ 3 ผลระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	72
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	78
5.2 อภิปรายผล.....	79
5.3 ข้อค้นพบ.....	82
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์.....	98
ภาคผนวก ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	115
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน และหลังเรียน.....	122
ภาคผนวก ง แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์	139
ประวัติผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (คู่มือ นักเรียน โรงเรียนปากเกร็ด ปี2560,น.49).....	15
4.1 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 50 คน.....	68
4.2 คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนจำนวน 50 คน.....	70
4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน การใช้ผังมโนทัศน์ นักเรียนจำนวน 50 คน.....	71
4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การเรียนรู้แบบท่องจำและการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเกิดจากการได้รับ ข้อมูลจากภายนอกผ่านเครื่องคิดขวางการรับรู้.....	40
2.2 แสดงการเรียนรู้ที่มีความหมายเมื่อ ง,จ,ฉ เป็นความรู้ใหม่จะเชื่อมโยงกับ โครงสร้างความรู้ที่มีอยู่เดิม คือ ก,ข และ ค.....	41
2.3 แสดงสะพานเชื่อมความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าสู่โครงสร้างของความรู้ ซึ่ง Ausubel เรียกว่าAdvance Organizer.....	41
2.4 แสดงระดับของมโนทัศน์ตามแนวคิดของ โนแวนค.....	42
2.5 แสดงผังมโนทัศน์หลักเรื่องสิ่งมีชีวิต 2.....	47
2.6 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดปลายปิด.....	48
2.7 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดเชื่อมโยงข้ามชุด.....	48
2.8 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดกระจายออก.....	48
2.9 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดผสมผสาน.....	49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งความก้าวหน้าทางวิทยาการ และเป็นยุคของการรับข้อมูลข่าวสารอย่างสะดวก รวดเร็ว และไร้พรมแดน เครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนก้าวทันโลกคือทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาที่มีคนใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดภาษาหนึ่งของโลก (Kramsch, 2014) ความรู้ ข้อมูล วิทยาการ ข่าวสาร และสื่อนวัตกรรมต่างๆ ล้วนใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารจากบุคคลหนึ่งถึงบุคคลหนึ่ง ภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล (McKay, 2002) ตลอดจนสามารถเข้าใจเรื่องราวและใจความของสื่อสารสนเทศเหล่านั้นจากการอ่านภาษาอังกฤษได้เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ได้อีกทั้งวิชาภาษาอังกฤษถือเป็นวิชาที่สามารถให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น (Collaborative Skill) และ การติดต่อสื่อสาร (Communicative Skill) ด้วยเหตุนี้เราจึงจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สำคัญวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กในศตวรรษที่ 21

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้เล็งเห็นว่านักเรียนไทยจำเป็นต้องมีความ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ จึงจัดให้มีการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ด้านภาษาอังกฤษ การจัดให้วิชาภาษาอังกฤษมีความสำคัญในหลักสูตรและมีเป้าหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้จริงทำให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

แต่อย่างไรก็ตามความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยยังไม่ดีเท่าที่ควร (ธีรภรณ์ พลายน้อย, 2554, น.53) โดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการขาดแคลนสื่อการอ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2555, น.1) การขาดแคลนคลังคำศัพท์ของผู้เรียน และการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสม (อรอุมา เพชรนุ้ย, 2556, น. 3)

เมื่อนักเรียนไทยขาดทักษะการอ่าน พวกเขา ก็จะขาดเครื่องมือสำคัญในการรับรู้ข่าวสารและก้าวหน้าทางวิทยาการ

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่านและคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืน เพราะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานในยุคศตวรรษที่ 21 ในยุคที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการพัฒนาไปทางด้านความสามารถในการอ่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพราะการทักษะการอ่านภาษาอังกฤษซึ่งค่อนข้างยากต่อความเข้าใจเพราะการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการในระดับที่ต้องใช้ความเข้าใจในการอ่านและการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน เพื่อให้มีทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว รู้ความหมายและจำเรื่องราวของสิ่งที่อ่านได้ มีความเข้าใจจับประเด็นสาระสำคัญ และสรุปความได้ อย่างไรก็ตาม (Acbersold and Field, 1977 อ้างถึงใน ดวงพร จิตไพบูลย์, 2545, น.3)

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการสื่อสารทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงาน ทักษะการอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญ เป็นพื้นฐานสำหรับทักษะอื่นๆต่อไป (นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558)

ในประเทศไทยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่ใช้ในการเรียนและการทำงานถือว่าความสำคัญมาก รวมถึงมีการพัฒนาการเรียนการสอนหลากหลายวิธี (วรางคณา เค้าอ้น, 2559, น.1-2) แต่อย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่มีปัญหาเรื่องการอ่านภาษาอังกฤษ (สยามรัฐ ลอยพิมาย และดร.ชัยวัฒน์ วารี, 2557, น.2)

ตัวอย่างเช่นระดับช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะการอ่านมีความยากของเนื้อหาขึ้น ทั้งในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความยาวของเนื้อหา และเป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจและการตีความ

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่สอนภาษาอังกฤษ จึงมีความสนใจที่จะจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาการทักษะการอ่านจับใจความเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียน การสอนการอ่านจับใจความเป็นสิ่งสำคัญเพราะถ้าอ่านจับใจความไม่ได้ย่อมไม่สามารถเข้าใจสาระสำคัญ และเจตนาของเรื่องที่อ่าน ด้วยเหตุนี้การสอนอ่านจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณ มีวิจารณ์ญาน ทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างถูกต้อง (วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม, 2555)

จากการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้วิจัยสนใจการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ (Concept Map) ด้วยสมมติฐานที่ว่า การใช้แผนผังมโนทัศน์สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้

จากศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการใช้แผนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยพบว่าผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การศึกษาของสาวยพิณ(2551) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ยังมีการวิจัยการศึกษาเรื่องผลการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์เรื่องพันธะเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ อารีวรรณ ชัดติยะวงศ์ และคณะ (2556) ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนวิชาเคมีมีเรื่องพันธะเคมีโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความสามารถในการเขียนแผนผังมโนทัศน์ด้านการจัดการเนื้อหา และด้านความคิดสร้างสรรค์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 88.25 ตัวอย่างงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งคือ งานของวัชรา (2549) ที่พบว่าการใช้แผนผังมโนทัศน์เป็นเทคนิคหนึ่งที่จะช่วยในการเรียนรู้ให้ลึกซึ้งกว้างขวางมากขึ้นช่วยในการจำ ช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด โดยสร้างแผนผังเชื่อมโยงและการคิดที่ชัดเจนสามารถใช้ในการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนแผนผังมโนทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนแผนผังมโนทัศน์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 งานวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชุมพล ชารีแสน (2555) ที่ได้วิจัยความเข้าใจมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่องชีวิตและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการใช้แผนผังมโนทัศน์มาเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี นอกจากนั้นการใช้แผนผังมโนทัศน์นี้อาจนำไปสู่การเรียนรู้ การอ่านขั้นสูงต่อไปได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการอ่านจับใจความในวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. ผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนทัศน์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์อยู่ในระดับมาก

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีจำนวนทั้งหมด 4 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้อง 50 คน การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการวิจัยค้างนี้ ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

ตัวแปรต้น คือ การใช้ผังมโนทัศน์

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้เป็นเนื้อหาตามกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 5 แผน โดยแบ่งตามชนิดของย่อหน้า แผนหนึ่งใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 50 นาที เวลารวมทั้งสิ้น 15 คาบ ประกอบด้วย

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรืออธิบายจำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ย่อหน้าแสดงเหตุและผล จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

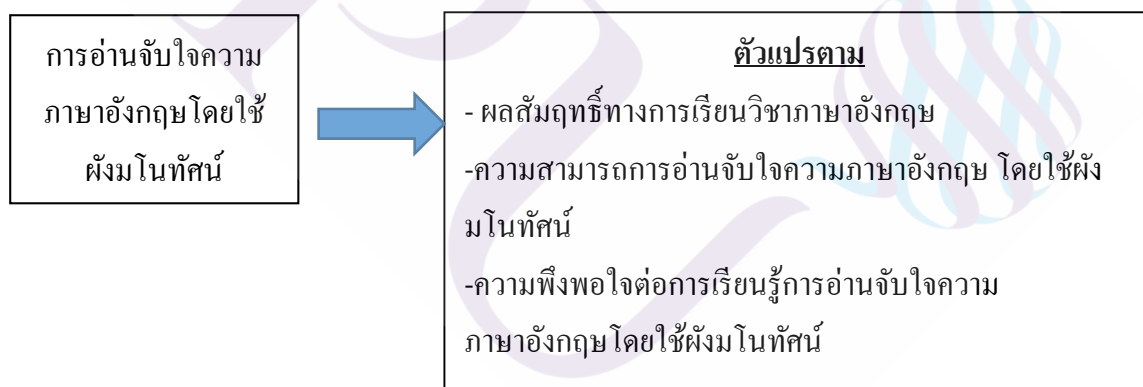
แผนการเรียนรู้ที่ 4 ย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์หรือลำดับเวลา จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 5 ย่อหน้ากลวิธีการขยายความ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

4. ระยะเวลาที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ตั้งแต่เดือน มิถุนายน จนถึงเดือน กันยายน ใช้เวลารวมในการทดลอง 15 ชั่วโมง

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

1. เพื่อได้แนวทางพัฒนาทักษะทางด้านกรอ่าน โดยเฉพาะการจับใจความสำคัญให้แก่ นักเรียน
2. เพื่อได้แนวทางที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างเป็นระบบและสามารถพัฒนาสมองทั้งสอง ด้านได้

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผังมโนทัศน์ (Concept Map) หมายถึง ความคิดความเข้าใจที่ได้รับมาจากการสังเกตหรือประสบการณ์ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นำมาจัดประเภทของข้อมูลหรือเหตุการณ์ ที่เหมือนหรือแตกต่างกันไว้ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกัน โดยอาศัยคุณลักษณะร่วมกันเป็นเกณฑ์ องค์ประกอบของผังมโนทัศน์มีองค์ประกอบ คือ มโนทัศน์หลัก มโนทัศน์รอง มโนทัศน์ย่อย โดยเชื่อมโยงมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กันด้วยเส้น โดยมีกรอบความคิดจากครูผู้สอนเป็นแนวทาง

การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ (Reading for Main Idea) หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ สารหลัก หรือประเด็นหลักของเนื้อเรื่อง รวมถึงความสามารถในการแยกใจความสนับสนุน ประเด็นรอง หรือสารรอง ออกจากใจความสำคัญได้ และสามารถบอกความสัมพันธ์ระหว่างใจความสำคัญกับใจความสนับสนุนได้

การพัฒนาความสามารถในการอ่าน หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดความชำนาญ อันได้แก่ความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น การจับใจความได้ถูกต้องนำไปสู่การเข้าใจประเด็นสำคัญของเรื่อง ประเด็นรอง และความขยาย รวมถึงการวิเคราะห์ และการประเมินค่าได้

ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่สามารถแยกแก่นของเรื่องหรือใจความของเรื่องที่อ่านออกจากประเด็นรอง หรือใจความรอง หรือส่วนขยายที่ให้รายละเอียด ขยายความ หรือสนับสนุน รวมถึง ผู้เรียนยังต้องสามารถเข้าใจความเชื่อมโยง หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อความต่างๆ ในระดับย่อหน้าได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนปากเกร็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- 2.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปากเกร็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎี และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน
 - 2.3.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.3.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3.3 จุดประสงค์ของการอ่าน
 - 2.3.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.3.5 ความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.3.6 แนวคิดและทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
- 2.4 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์
 - 2.4.1 ความหมายของผังมโนทัศน์
 - 2.4.2 ทฤษฎีพื้นฐานของการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์
 - 2.4.3 ลักษณะและการสร้างผังมโนทัศน์
 - 2.4.4 องค์ประกอบของผังมโนทัศน์
 - 2.4.5 ประเภทของผังมโนทัศน์
 - 2.4.6 การสอนสร้างผังมโนทัศน์
 - 2.4.7 ประโยชน์ของผังมโนทัศน์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีสาระการเรียนรู้เป็นตัวกำหนดองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 น.3) ซึ่งมีองค์ประกอบตามทฤษฎีของหลักสูตร ดังองค์ประกอบต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ให้นักเรียนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทางด้านเวลาและสาระการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

2.1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้เรียน เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.3-4)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจ ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและการแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆและมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

2.1.3 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ ตามเป้าหมายของหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.20-22) โดยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการ

สร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการ จัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและ เทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

2.1.4 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของ หลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

2.1.4.1 บทบาทของผู้สอน

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการ เรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่ เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและ พัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่ เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติ ของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของตนเอง

2.1.4.2 บทบาทของผู้เรียน

- 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

2) แสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

3) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2557) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต

3. มีวินัย

4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย 4 สาระ ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น.2)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์ชุมชนและโลก

2.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปากเกร็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

โรงเรียนปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560 มีจำนวนครูทั้งหมด 147 คน นักเรียน จำนวน 1,800 คน วิสัยทัศน์ โรงเรียนปากเกร็ดเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ จัดการศึกษาตามมาตรฐานสืบสานคุณธรรมเลิศล้ำความรู้ มุ่งสู่สากล” ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยม “STEP”

S: Strive (มุ่งพัฒนา)

T: Towards World – Class Quality (สู่สากล)

E: Education Standard (ได้มาตรฐานการศึกษา)

P: Practical Morality (สืบสานคุณธรรม)

2.2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

1. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องต่างๆ ใกล้เคียงสถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม
2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายอย่างเหมาะสม
3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆอย่างเหมาะสม
4. พูดและเขียนเพื่อขอ และให้ข้อมูล อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่าน อย่างเหมาะสม
5. พูดและเขียนบรรยายความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรมประสบการณ์ และ ข่าว/เหตุการณ์พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

1. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง เหมาะกับบุคคลและโอกาส ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา
2. อธิบาย เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม และประเพณี ของเจ้าของภาษา
3. เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1. เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ และ การ ลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยค ของ ภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

2. เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับของไทย และ นำไปใช้อย่างเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

1. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

สาระที่ 4 ภาษาความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษาชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จาก สื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

2. เผยแพร่/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนชุมชน และท้องถิ่น เป็น ภาษาต่างประเทศเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพดังนี้

1) ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่องใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2) สนทนาและเขียนได้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้เคียง สถานการณ์ ข่าวเรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสื่ออย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบาย ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความ

ช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียน บรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3) พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็น ต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

4) เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับบุคคลและโอกาส ตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและ ประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5) เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่างๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบและ อธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และ

6) วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

7) ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

8) ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

9) ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาต่างประเทศ

10) มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัว เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การ บริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 - 2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

11) ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) สื่อความหมายตาม บริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (คู่มือ นักเรียนโรงเรียนปากเกร็ด ปี2560,น.49)

ที่	กลุ่มสาระการเรียนรู้	ม.1		ม.2		ม.3	
		ภาค1	ภาค2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2
1.	ภาษาไทย	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60
2.	คณิตศาสตร์	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60
3.	วิทยาศาสตร์	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60
4.	สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	(2.0) 80	(2.0) 80	(2.0) 80	(2.0) 80	(2.0) 80	(2.0) 80
5.	สุขศึกษาและพล ศึกษา	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40
6.	ศิลปะ	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40
7.	การทำงานอาชีพและ เทคโนโลยี	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40	(1.0) 40
8.	ภาษาต่างประเทศ	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60	(1.5) 60
	รวมเวลาเรียน /ภาค	(1 1 . 0) 440	(1 1 . 0) 440	(1 1 . 0) 440	(1 1 . 0) 440	(1 1 . 0) 440	(1 1 . 0) 440
	รวมเวลาเรียน /ปี	(22 . 0) 880	(22 . 0) 880	(22 . 0) 880	(22 . 0) 880	(22 . 0) 880	(22 . 0) 880

รายวิชาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
โรงเรียนปากเกร็ด

1. 021101	ภาษาอังกฤษ 1	1.5 หน่วยกิต	60 ชั่วโมง/ ภาค
2. 021102	ภาษาอังกฤษ 2	1.5 หน่วยกิต	60 ชั่วโมง/ ภาค
3. 021102	ภาษาอังกฤษ 3	1.5 หน่วยกิต	60 ชั่วโมง/ ภาค
4. 021102	ภาษาอังกฤษ 4	1.5 หน่วยกิต	60 ชั่วโมง/ ภาค
5. 021102	ภาษาอังกฤษ 5	1.5 หน่วยกิต	60 ชั่วโมง/ ภาค
6. 021102	ภาษาอังกฤษ 6	1.5 หน่วยกิต	60 ชั่วโมง/ ภาค

2.3 แนวคิดและทฤษฎี และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน

2.3.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นพฤติกรรมการรับสารที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการฟัง ปัจจุบันสื่อสารสนเทศโดยส่วนใหญ่เป็นข้อความ หรือ บทความสั้นๆ ทำให้ความสามารถในการอ่านจึงสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า องค์การระดับนานาชาติ เช่น องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จะใช้ความสามารถในการรู้หนังสือของประชากรประเทศต่าง ๆ เป็นดัชนีวัดระดับการพัฒนาของประเทศนั้น ๆ จึงมีผู้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ก่อน สวัสดิพิพาณิชย์ (2503, น.3) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า “เป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นตัวความคิด และนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง” เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านอยู่ที่ “การเข้าใจความหมายของคำ” ศาสตราจารย์ รัญจวน อินทรกำแหง กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า คือ “การแปลสื่อความหมาย จากตัวอักษรหรือภาพ ให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวความคิด โดยให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน การอ่านจะต้องจับใจความสำคัญของข้อความและสามารถผูกเป็นเรื่องราวได้ถูกต้อง ผู้อ่านจะต้องสร้างมโนภาพขึ้นมาพร้อมกับการอ่านไปด้วย

มอร์ติเมอร์ เจ แอดเลอร์ (Mortimer J. Adler) กล่าวว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการตีความหมายหรือสร้างความเข้าใจจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์อื่น ๆ

รูธ ทูซ (Ruth Tooze) ได้กำหนดความหมายของการอ่านไว้โดยสรุปว่า การอ่านหมายถึง สิ่งต่อไปนี้

- 1) การเข้าสู่แหล่งสำหรับการมีชีวิตอยู่และการเรียนรู้ที่สมบูรณ์
- 2) การก่อให้เกิดความจรรโลงใจและจิตใจที่ดี
- 3) การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในด้านศิลปะเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ ซึ่งมี 4 ประการ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
- 4) การอ่านเป็นการช่วยส่งเสริมตัวเอง เป็นการปรับปรุงตัวเอง ช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์
- 5) การอ่านเป็นการส่งเสริมอารมณ์ของแต่ละคนให้สัมพันธ์กับผู้อื่นในโลก เป็นการปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นได้

เบอร์นาร์ด ไอ ชมิดท์ (Bernard I. Schmidt) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การอ่านเป็น กระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยาก ยังมีความหมายที่แน่นอน อาจเรียกได้ว่า เป็นทุกสิ่งทุกอย่างจากคำที่

จำได้ไปสู่ความนึกคิดต่าง ๆ การอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพของร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์ ในการอ่านข้อความเหมือนกัน บุคคลสองคนจะมีความคิดต่างกัน

อัลเฟรด สเตฟเฟอร์ด (Aifred Stefferud) ได้ให้ความจำกัดความของการอ่านไว้ว่าการอ่าน เป็นการกระทำทางจิตใจที่ผู้อ่านยอมรับความหมาย จากความคิดเห็นของบุคคลอื่น

พอล ดี ลีดดี (Paul D. Leedy) ให้นิยามการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือการรวบรวมความคิด และตีความตลอดจนประเมินค่าความคิดเหล่านั้นที่ปรากฏอยู่ตามสิ่งพิมพ์แต่ละหน้า

เอดการ์ เดล (Edgar dale) ให้ความหมายไว้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการ ค้นหาความหมายจากสิ่งพิมพ์ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้อ่าน การอ่านไม่ได้หมายความว่าเฉพาะการมองผ่านแต่ละประโยคหรือแต่ละย่อหน้าเท่านั้น แต่ผู้อ่านต้องเข้าใจความคิดนั้น ๆ ด้วย

จอร์จ ดี สปาซ และ พอล ซี เบอร์ก (George D. Spache and Paul C. Berg) กล่าวว่า การอ่าน เป็นการผสมผสานระหว่างทักษะหลายชนิด เพื่อสร้างความเข้าใจ โดยเป็นไปตามจุดประสงค์ตามต้องการ และวิธีการของผู้อ่าน

จากคำจำกัดความดังกล่าวมาแล้ว อาจสรุปและเพิ่มเติมได้ดังนี้

- 1) การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งที่อ่าน
- 2) การอ่านเป็นกระบวนการจับใจความจากสิ่งที่อ่าน
- 3) การอ่านเป็นกระบวนการที่จะเข้าใจภาษาเขียน
- 4) การอ่านเป็นกระบวนการถอดความจากภาษาเขียนมาเป็นภาษาในความคิด
- 5) การอ่านเป็นทักษะที่รวมทักษะต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ได้แก่ ทักษะในการคิด และทักษะทางไวยากรณ์ คือ ด้าน เสียง ศัพท์ โครงสร้าง และความหมาย
- 6) การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งพิมพ์หรือข้อเขียน จับใจความตีความ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

2.3.2 ความสำคัญของการอ่าน

ในสมัยโบราณที่ยังไม่มีตัวหนังสือใช้ มนุษย์ได้ใช้วิธีเขียนบันทึกความทรงจำและเรื่องราวต่าง ๆ เป็นรูปภาพไว้ตามฝาผนังในถ้ำ เพื่อเป็นทางออกของอารมณ์ เพื่อเตือนความจำหรือเพื่อบอกเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย แสดงถึงความพยายามและความปรารถนาอันแรงกล้าของมนุษย์ที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเป็นสัญลักษณ์ที่คงทนต่อกาลเวลา

จากภาพเขียนตามผนังถ้ำ ได้วิวัฒนาการมาเป็นภาษาเขียนและหนังสือ ปัจจุบันนี้หนังสือกลายเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อมนุษย์จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยอันหนึ่งในการดำรงชีวิตคนที่ไม่รู้หนังสือแม้จะดำรงชีวิตอยู่ได้ก็เป็นชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ ไม่มีความเจริญ ไม่สามารถประสบความสำเร็จใด ๆ ในสังคมได้ หนังสือและการอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

2.3.3 จุดประสงค์ของการอ่าน

ในการอ่านบุคคลแต่ละคนจะมีจุดประสงค์ของตนเอง คนที่อ่านข้อความเดียวกันอาจมีจุดประสงค์หรือความคิดต่างกัน โดยทั่วไปจุดประสงค์ของการอ่านมี 3 ประการ คือ

1) การอ่านเพื่อความรู้

ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทตำรา สารคดี วารสาร หนังสือพิมพ์ และข้อความต่าง ๆ เพื่อให้ทราบเรื่องราวอันเป็นข้อความรู้ หรือเหตุการณ์บ้านเมือง การอ่านเพื่อความรอบรู้เป็นการอ่านที่จำเป็นที่สุดสำหรับครู เพราะความรู้ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมอยู่ทุกขณะ แม้จะได้ศึกษามากจากสถาบันการศึกษาระดับสูง ก็ยังมีสิ่งที่ยังไม่รู้และต้องค้นคว้าเพิ่มเติมให้ทันต่อความก้าวหน้าของโลกข้อความรู้ต่าง ๆ อาจมิได้ปรากฏชัดเจนในตำรา แต่แทรกอยู่ในหนังสือประเภทต่าง ๆ แม้ในหนังสือประเภทบันเทิงคดีก็จะให้เกร็ดความรู้ควบคู่กับความบันเทิงเสมอ

2) การอ่านเพื่อความคิด

แนวความคิดทางปรัชญา วัฒนธรรม จริยธรรม และความคิดเห็นทั่วไป มักแทรกอยู่ในหนังสือแทบทุกประเภท มิใช่หนังสือประเภทปรัชญา หรือจริยธรรมโดยตรงเท่านั้น การศึกษาแนวคิดของผู้อื่น เป็นแนวทางความคิดของตนเอง และอาจนำมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ผู้อ่านจะต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกนำความคิดที่ได้อ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในบางเรื่องผู้อ่านอาจเสนอความคิดโดยยกตัวอย่างคนที่มีความคิดผิดพลาด เพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้ผู้อ่านได้ความขบคิด เช่น เรื่องพระลอ แสดงความรักอันฝืนทำนองคลองธรรมจึงต้องประสบเคราะห์กรรมในที่สุด ผู้อ่านที่ขาดวิจารณญาณมีความคิดเป็นเรื่องงูใจให้คนทำความผิคนับว่าขาดประโยชน์ทางความคิดที่ควรได้ไปอย่างน่าเสียดาย การอ่านประเภทนี้จึงต้องอาศัยการศึกษาและการชี้แนะที่ถูกต้องจากผู้มีประสบการณ์ในการอ่านมากกว่า ครูจึงต้องใช้วิจารณญาณในการอ่านเพื่อความคิดของตนเอง และเพื่อชี้แนะหรือสนับสนุนนักเรียนให้พัฒนาการอ่านประเภทนี้

3) การอ่านเพื่อความบันเทิง

เป็นการอ่านเพื่อฆ่าเวลา เช่น ระหว่างที่คอยบุคคลที่นัดหมาย คอยเวลารถไฟออก เป็นต้น หรืออ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดีในเวลาว่าง บางคนที่มีนิสัยรักการอ่าน หากรู้สึกเครียดจากการอ่านหนังสือเพื่อความรู้ อาจอ่านหนังสือประเภทเบาสมองเพื่อการพักผ่อน หนังสือประเภทที่สนองจุดประสงค์ของการอ่านประเภทนี้มีจำนวนมาก เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย การ์ตูน วรรณคดี ประทีปอารมณ์ เป็นต้น

จุดประสงค์ในการอ่านทั้ง 3 ประการดังกล่าว อาจรวมอยู่ในการอ่านครั้งเดียวกันก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแยกจากกันอย่างชัดเจน

วรรณิ โสภประยูร (2542, น.127) ได้แบ่งประเภทของการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่

- 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
- 1.2 การอ่านร้อยกรอง
- 1.3 การอ่านโคลง

2. การอ่านในใจ แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่

- 2.1 การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้
- 2.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ หรือหาสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกขั้นตอน
- 2.4 การอ่านเพื่อหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ
- 2.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล
- 2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสียสำหรับ

เลือก แนวทางปฏิบัติ

2.7 การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจดจำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การอ่านออกเสียง และการอ่านไม่ออกเสียงหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การอ่านในใจ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านประเภทใด ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน จึงจะเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน

2.3.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่าน ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะในการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การอ่านและความสามารถในการอ่าน ถึงแม้จะอ่านได้รวดเร็ว ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนอ่านก็ถือว่าเป็นการอ่านที่ไม่สมบูรณ์

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547, น.75) จัดอันดับความเข้าใจไว้คล้ายคลึงกัน (ดัลล์แมน และคนอื่น ๆ 1974, น.166) เป็น 3 ระดับดังนี้ การอ่านเอาเรื่อง การอ่านแปลความ การอ่านขั้นวิจารณ์

รยา บุญประเสริฐ (2547, น.23) ได้แสดงความเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านไม่ได้จำกัดอยู่ที่เพียงการตอบคำได้ถูกต้องเท่านั้น แต่หมายถึงความเข้าใจ 2 ระดับ คือ ระดับต่ำ เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้อ่านพอใจกับสิ่งที่ตนอ่าน ระดับสูงนักเรียนต้องจับใจความสำคัญให้ได้ เข้าถึงแก่นของแนวคิดที่เขียนอยู่ และสามารถเปรียบเทียบแนวคิดเหล่านั้นกับสิ่งที่เคยรู้มา เพื่อที่จะรับเอาสาระสำคัญ และแนวคิดใหม่มาผสมผสานเป็นมโนทัศน์ทั้งใหม่และเก่าให้เข้าด้วยกัน

ดัลล์แมน และคนอื่น ๆ (1974, น.166) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง ระดับความเข้าใจขั้นตีความ ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่ผ่านมาโดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับครูผู้สอนอ่าน ในการกำหนดจุดประสงค์การอ่านของนักเรียนให้เหมาะสมกับระดับ ชั้น อายุ และความสามารถในการอ่าน ที่สำคัญคือ ความเข้าใจในการอ่าน เป็นพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ เพราะผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน แล้วจะไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ฉะนั้น ในการสอนอ่านผู้สอนจำเป็นต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญให้ได้ผล ดังนี้ ระดับความเข้าใจความหมายของอักษร ระดับความเข้าใจขั้นตีความ ระดับขั้นวิเคราะห์ วิวิจารณ์ ระดับความเข้าใจขั้นสร้างสรรค์

2.3.5 ความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญในการรับความรู้ มนุษย์เราจะมีความสามารถในการเข้าใจความหมายของตัวอักษรในสิ่งพิมพ์ ตลอดจนสัญลักษณ์ต่างๆซึ่งการเข้าใจความหมายของมนุษย์ไม่ใช่เพียงแต่การเข้าใจเนื้อเรื่อง แต่มนุษย์สามารถที่จะแปลความ ตีขยายความ ชวาล แพร์ต นกุล ได้ให้ความหมายของความเข้าใจว่าเป็นความสามารถในการผสมและขยายความรู้ ความจำให้ได้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ดังนี้คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อยๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
2. รู้ความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างขั้นและความรู้ย่อยๆเหล่านั้น
3. สามารถอธิบายสิ่งเหล่านั้นได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. เมื่อพบสิ่งอันใด ที่มีสภาพทำนองเดียวกับที่เคยเรียนรู้มาแล้ว ก็สามารถตอบและอธิบายได้

การวิจัยและการศึกษาเรื่องการอ่านในต่างประเทศ เป็นที่สนใจและได้ศึกษากันมาเป็นเวลานานแล้ว เช่นศึกษาว่าสิ่งใดบ้างมีอิทธิพลต่อการอ่าน หรือต่อความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน (Gates, 1947, p. 356) มีความเห็นว่าความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายของคำต่างๆ อย่างถูกต้อง ความเข้าใจในการอ่านพิจารณาได้จากลักษณะต่อไปนี้

1. ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน (Type of Reading Comprehension) ซึ่งมีอยู่หลายชนิด คือ

- 1.1 อ่านเพื่อเก็บความสำคัญ หรือเก็บใจความโดยทั่วไป
- 1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ

- 1.3 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะจบลงอย่างไร
- 1.4 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อโดยนำมาเขียนเสียใหม่
- 1.5 อ่านเพื่อประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
- 1.6 อ่านเพื่อสรุปความในรูปต่างๆ เช่น เรื่องย่อ และ โครงเรื่อง
- 1.7 อ่านเพื่อเปรียบเทียบ
- 1.8 อ่านเพื่อจดจำเนื้อหาไปใช้

2. ปริมาณความสามารถในการอ่าน (Ability in Reading) ปริมาณความสามารถในการอ่านขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา และประสบการณ์ของผู้อ่าน ตลอดจนความยากง่ายของเรื่องที่อ่าน

3. ระดับความเข้าใจของการอ่าน (Levels of Reading Comprehension) ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษเฉพาะตัวผู้อ่านแต่ละคน

4. ระดับความเร็วในการอ่าน (Speed of Reading Comprehension) ความเร็วในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ความรวดเร็วในการรับรู้ตัวอักษร ความยากง่ายของเนื้อหา และประเภทของการอ่าน

จะเห็นได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่ยุ่งยาก ซับซ้อนมาก การที่บุคคลจะอ่านได้เข้าใจนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษาซึ่งได้แก่ คำศัพท์และโครงสร้างของประโยคและความสามารถในการคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและระดับสติปัญญาของผู้อ่านเป็นสำคัญ (มณเฑียร อินแก้ว 2554, น.14)

2.3.6 แนวคิดและทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการอ่าน เพราะหากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ การอ่านในระดับสูงขึ้นไปก็ทำได้ยาก เพราะการอ่านทุกประเภทต้องอาศัยการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐาน การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการอ่านเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญของนักเรียนที่ใช้แสวงหาความรู้

2.3.6.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นหัวใจในการอ่านหนังสือทุกชนิด เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความได้ก็จะไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดย่อยๆของเนื้อความจากบทความหรือเรื่องราวที่อ่านได้

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องเข้าใจเรื่องราวของเรื่องหรือบทความที่ได้ อ่าน และจับประเด็นสำคัญ ๆ ของเรื่องที่อ่านได้ สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นปลีกย่อยของเนื้อเรื่องหรือเนื้อความได้ วารุณี อุดมธาดา (2537, น.15) และสุรดา วารัง (2539, น.18) ได้ให้

ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ในทำนองเดียวกันว่า การอ่านจับใจความเป็นการทำความเข้าใจและแปลความหมายของเนื้อเรื่อง ทั้งจุดมุ่งหมาย สาระสำคัญ พร้อมทั้งแปลความหมายของเรื่องที้อ่านได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, น.88) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการที่เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความ เป็นประการสำคัญ และ วันเพ็ญ คุณพิริยะทวี (2548, น.46) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความ หรือเนื้อเรื่องสามารถตั้งคำถามตอบคำถามและลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง

ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญไว้ดังนี้

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, น.12) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือของแต่ละเล่มว่าคืออะไร

อรุณี สายเสมา (2541, น.12) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือ การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญ สาระสำคัญ แปลความให้เข้าใจตรงกับผู้เขียนที่ต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน

สุภัทสร วัชรคุปต์ (2542, น.66) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที้อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน

มณฑนา บุญปุ (2545, น.8) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึงความสามารถในการอ่านเพื่อจับสาระสำคัญของเรื่องและเข้าใจความคิดที่เป็นประเด็นสำคัญที่ปรากฏในบทอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที้อ่านได้ถูกต้องจะต้องฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

บันลือ พุกกะวัน (2545, น.29-35) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และความหมายว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญส่วนใหญ่ จะเน้นในเรื่องของความเข้าใจเรื่อง ที้อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของเรื่องที้อ่าน

พัชรินทร์ แจ่มจำรูญ (2547, น.88) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความคือการอ่านเพื่อทำความเข้าใจคำ ประโยค ข้อความ และเนื้อเรื่อง สามารถบอกลักษณะสำคัญของเรื่อง จุดมุ่งหมายของเรื่อง รวมทั้งแนวคิดของผู้เขียน

กรมวิชาการ (2546) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่าเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องคือข้อความที่มีเนื้อหาสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด

ณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า (2550) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องจนสามารถจับใจความ สาระสำคัญของเรื่องจากการแปลความ ตีความ ขยายความ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ รวมทั้งเขียนสื่อความจากเรื่องที่อ่านได้

นภววรรณ ขาวผ่อง (2557, น.50) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน โดยที่ผู้อ่านสามารถบอกส่วนที่เป็นใจความสำคัญ ส่วนที่ขยายใจความสำคัญ ตลอดจนถึงความสามารถในการแปลความ ตีความ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

จากความหมายของการอ่านจับใจความดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านแบบรวดเร็ว เพื่อจับประเด็นของเนื้อเรื่อง โดยการหาประโยคหลัก หรืออนุประโยค ที่กล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญของเรื่องหรือบทความที่อ่านเพื่อเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ จับประเด็นสำคัญได้ แล้วแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ให้ตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน และผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด นำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการทำความเข้าใจและสามารถบอกจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้นหรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2.3.6.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

บันลือ พุกกะวัน (2534, น.48) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านทั่วไป การอ่านที่ถูกต้องวิธีจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และเมื่อเด็กเข้าใจเรื่องที่อ่านจะทำให้ได้รับความคิดและความบันเทิง

ศิวพร โกศิยะกุล (2546, น.13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้ได้รู้จักโลกที่กว้างขึ้น ช่วยในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ตลอดเวลา

เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา (2549, น.29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเนื้อเรื่องและได้รับความรู้จากเนื้อเรื่องที่

อ่าน จึงก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิงในการที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี เพื่อใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ไปใช้ในวิชาอื่นๆ และในชีวิตประจำวันได้

นภาวรณ ขาวผ่อง (2557,น.50) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความข้างต้นสรุปไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องรู้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน และเมื่อผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิงจากเรื่องที่อ่านแล้ว ย่อมสามารถนำทักษะการอ่านจับใจความไปแสวงหาความรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องรู้วิธีการอ่าน ซึ่งวิธีการอ่านนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการอ่านเพื่อจับใจความในเรื่องที่อ่าน และเมื่อผู้อ่านได้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านแล้ว ผู้อ่านสามารถนำสาระความรู้ ประโยชน์ แก่คิดในด้านต่างๆ ไปเพิ่มพูนความรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.3.6.3 พื้นฐานการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545,น.97) ได้นำเสนอความรู้พื้นฐานของผู้อ่านจับใจความไว้ว่าเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้ผู้อ่าน อ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้อง ความรู้พื้นฐานของผู้อ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญซึ่งได้มาจากการศึกษาอย่างเป็นทางการโดยผู้อ่านเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวซึ่งจะช่วยให้การอ่านจับใจความเร็วขึ้น การเก็บสะสมสิ่งที่อ่านเพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานนั้น ต้องผ่านกระบวนการคิดและการตัดสินใจ โดยอาศัยความรู้เดิมเป็นแนวทางและเก็บความรู้ใหม่ไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป องค์ประกอบของความรู้พื้นฐานของผู้อ่านจับใจความมี 3 ประการดังนี้

- 1) ความรู้ทางด้านภาษา
- 2) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
- 3) ประสบการณ์ทางด้านความคิด

ผกาศรี เย็นสุข (2542, น.138-140) ได้อธิบายถึงพื้นฐานความรู้ในการอ่านจับใจความสำคัญว่า ผู้อ่านที่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ถูกต้องและรวดเร็ว จะต้องมีความรู้พื้นฐานความรู้ในด้านคำ ประโยค ย่อหน้า และเนื้อเรื่องทั้งหมดได้เป็นอย่างดี

นภาวรณ ขาวผ่อง (2557,น.50) ได้อธิบายถึงพื้นฐานของการอ่านจับใจความได้ว่า การที่นักเรียนจะสามารถจับใจความหรือเข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้นั้น จะต้องประกอบด้วยความสามารถพื้นฐานหลายประการด้วยกัน เช่น ความรู้ทางด้านภาษา คำศัพท์ การเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งความสามารถเหล่านี้ครูต้องให้

ความสนใจเป็นพิเศษที่จะสร้างขึ้นให้มีในตัวเด็ก โดยจะต้องได้รับการสร้างที่ถูกต้องและได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจึงจะเกิดประโยชน์กับเด็กต่อไป

ผลจากการศึกษาขั้นพื้นฐานการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า การที่ผู้อ่านจะสามารถจับใจความหรือเข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้นั้น จะต้องประกอบด้วยความสามารถพื้นฐานและความรู้ หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องที่อ่านนั้นๆ การอ่านต้องอาศัยความสามารถในทางภาษา คำศัพท์ และการเข้าใจบริบทของเนื้อเรื่องนั้นๆ อีกทั้งยังต้องมีประสบการณ์หรือมีความรู้เดิม หรือพื้นฐานวงศัพท์ที่สามารถตีความและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

2.3.6.4 ประเภทของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีหลายประเภท ในการอ่านจับใจความเพื่อให้เกิดประสิทธิภพนั้น ผู้อ่านต้องมีหลักและวิธีการอ่านเพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ซึ่ง เถกิง พันธุ์เถกิงอมร (2528, น.13) และวารุณี อุดมธาดา (2537, น.23) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านจับใจความว่ามีอยู่ 2 ประเภท คือการอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม และการอ่านเพื่อจับใจความ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวมเป็นหัวใจในการอ่านหนังสือทุกชนิด เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถอ่านจับใจความส่วนรวมได้ ก็จะไม่สามารถมองเห็นรายละเอียดข้อปลีกย่อยของเนื้อหาในหนังสือหรือเรื่องที่อ่านได้ การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวมนี้เป็นการทำความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องที่อ่าน เพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียดต่างๆ และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวมทำได้ด้วยการพลิกดูหรือกวาดสายตาผ่านหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ทราบว่ามีโครงเรื่องโดยย่ออย่างไร แต่ละหัวข้อมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยวิธีการเชื่อมโยงเนื้อหาและแนวความคิดตลอดจนข้อมูลต่างๆอย่างราบรื่น ซึ่งขั้นนี้อาจมีการจดบันทึกย่อเพื่อป้องกันการลืมได้อีกทางหนึ่ง การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวมนี้ จะให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านในหลายๆด้านคือ

1. สามารถตัดสินใจได้ว่าหนังสือนั้นมีคุณค่าหรือสาระพอที่จะอ่านอย่างละเอียดหรือไม่
2. สามารถรู้ได้ว่าผู้อ่านมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่จะอ่าน โดยตลอดเล่มหรือไม่
3. เป็นแนวทางให้ผู้อ่านสามารถไปค้นคว้าหาหนังสือที่ปรากฏอยู่ในบรรณานุกรม มาประกอบการอ่านหนังสือนั้นได้
4. เป็นการประหยัดเวลาแก่ผู้อ่านที่มีเวลาจำกัดเช่น ในห้องสมุด หรือร้านขายหนังสือที่ต้องใช้เวลาอันจำกัด
5. ช่วยในการเตรียมตัวสอบ เพราะในการจัดลำดับโครงร่างส่วนรวมของหนังสือ ด้วยวิธีนี้ทำให้จดจำเนื้อหาส่วนรวมได้แม่นยำ

ส่วนการอ่านเพื่อจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง หรือข้อความ ผู้อ่านที่มีความชำนาญอาจไม่จำเป็นต้องอ่านทุกตัวอักษร ในขณะที่ผู้อ่านที่มีประสบการณ์น้อยต้องอ่านอย่างพิถีพิถัน จึงจะสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง หรือข้อความนั้นๆ ได้ ใจความสำคัญนั้นมิได้มีความหมายจำกัดเพียงเนื้อเรื่องที่สำคัญเท่านั้น นักอ่านที่ดี อาจจะใช้สาระสำคัญ (Theme) อาจกล่าวได้ว่าหาแก่นของย่อหน้า หาข้อความหรืออนุประโยค หรือประโยค หรือประเด็นที่สำคัญที่สุด วิธีในการอ่านจับใจความสำคัญนั้น ผู้อ่านจะต้องพิจารณา ตัดส่วนต่างๆ ที่เป็น รายละเอียดปลีกย่อยในแต่ละเรื่องในแต่ละย่อหน้า คือ

- 1) ตัวอย่างที่ประกอบในย่อหน้า
- 2) ส่วนขยายความหรือรายละเอียดต่างๆ
- 3) คำนำวน โวหาร อุปมา อุปไมย ข้อความเปรียบเทียบทั้งหลาย
- 4) ตัวเลข สถิติ วัน เดือนปี ต่างๆ
- 5) คำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมี 2 ประเภท ได้แก่การอ่านจับใจความ ส่วนรวม และการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความส่วนรวมเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ เนื้อหาเพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียดว่าสัมพันธ์กันอย่างไร ส่วนการอ่านจับใจความ สำคัญเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ใจความสำคัญของเนื้อเรื่องหรือข้อความ

2.3.6.5 องค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความ

การสอนวิธีการอ่านจับใจความให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความครู ต้องคำนึงองค์ประกอบหลายๆด้าน เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับ ใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการ อ่านจับใจความ ดังนี้

สุนาฏ นิธิพุทธากุล (2540, น.7-8) กล่าวว่า ความเข้าใจของการอ่านแต่ละบุคคลจะสูง หรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆประการ เช่น

- 1) ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน บุคคลจะเข้าใจการอ่าน สิ่งที่อ่านแตกต่างกัน ออกไปตามประสบการณ์เดิมของตนและความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นใน ขณะนั้น เช่นอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยอย่างไร อ่านเพื่อจดจำ หรือเข้าใจเนื้อเรื่องสำหรับนำไปใช้ชั่วคราวหรือนำไปใช้อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อเรื่องแล้ว นำมาเขียนใหม่ เป็นต้น

2) พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีขึ้นและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมู้คำที่เด็กอ่านเข้าใจได้ และขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ชนิดของประสบการณ์และความยากง่ายของข้อความที่เด็กอ่านด้วย

3) ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้การเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมาน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันเล็กน้อยตามประสบการณ์และความยากง่ายของข้อความนั้นๆ

4) ระดับความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน การเข้าใจคำศัพท์ที่อ่านและวิธีการพิเศษเฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

5) ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่นๆ

อัมพร สุขเกษม (2543, น.25) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านมีอยู่ 9 ประการ คือ

- 1) ความรู้ในเรื่องศัพท์
- 2) ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการหาความหมาย และรวบรวมความหมายของใจความหลายๆใจความเข้าด้วยกัน
- 3) ความสามารถในการค้นหาข้อความที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างกระชับแจ่มแจ้ง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมความคิดของเนื้อเรื่องได้
- 4) ความสามารถในการแสดงความมุ่งหมายหรือความคิดของผู้เขียน
- 5) ความสามารถที่จะหาความหมายของคำ
- 6) ความสามารถในการรวบรวมข้อความย่อๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่อ่านได้
- 7) ความสามารถในการคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนและหลังเรื่องที่อ่านได้
- 8) ความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่างๆ
- 9) ความสามารถของการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ฟรอส (Frost, 1998, pp.43) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1) องค์ประกอบด้านคำและความหมายของคำ หมายถึง รูปคำและความหมายของคำนั้นๆ

2) องค์ประกอบในการเรียบเรียงถ้อยคำ หมายถึง ความเชื่อมโยงในความหมายของคำต่างๆ ที่อยู่รอบๆ โดยไม่ต้องใช้เหตุผลทางนามธรรมมากนัก หรือความเข้าใจรายละเอียดของประโยคย่อๆและมีความสามารถในการจัดลำดับขั้นตอนของข้อความได้

3) องค์ประกอบด้านสรุปที่เป็นเหตุผล หมายถึง เหตุผลทางนามธรรมจากตัวอักษรที่ปรากฏในข้อความ เป็นการสังเคราะห์ใจความสำคัญของข้อความนั้นการคิดแบบอุปมาและการแก้ปัญหา

ผลการศึกษารายองค์ประกอบสำคัญของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า การที่นักเรียนจะสามารถจับใจความหรือเข้าใจความหมายของเรื่องราวที่อ่านได้นั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญหลายประการด้วยกัน เช่น ความรู้ในเรื่องศัพท์ การเข้าใจประโยค ความสามารถในการหาใจความสำคัญ ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถเหล่านี้ครูต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษที่จะสร้างขึ้นให้มีในตัวนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น

2.3.6.6 ความสามารถในการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความนั้นต้องอาศัยทักษะพื้นฐานหลายประการ เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

คาร์และคณะ (Carr & Others, 1983, pp.1-2) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ คือการตีความหมายจากเรื่องที่อ่านและปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะใช้ความรู้เดิมในการตีความและตัดสินใจข้อความนั้นอย่างมีเหตุผล และผู้อ่านใช้ความรู้เดิมในการตัดสินใจเลือกสิ่งผู้อ่านคิดว่าจำเป็นต้องเข้าใจ โดยเลือกความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับ

คาร์และคณะ (Carr & Others, 1983, pp.1-2) กล่าวว่า การอ่านจะเกิดความเข้าใจได้ เมื่อผู้อ่านนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วมาสัมพันธ์กับข้อเขียนที่อ่าน และได้เน้นอีกว่า ความเข้าใจในการอ่านเนื้อหานั้น จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องเตรียมโครงสร้างข้อเขียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้อีกด้วย

โลโน (Lono, 1987, pp.67) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านจับใจความว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการรับรู้ข้อเท็จจริง รู้ใจความสำคัญของเรื่อง สามารถตีความหรือประเมินความคิดจากเรื่องที่อ่านได้

มิลเลอร์ (Miller, 1990, pp.1) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความซึ่งสรุปได้ 4 ประการดังนี้

1) ความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (Literal or Factual Comprehension) คือ ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียด ใจความสำคัญและไม่สำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์และปฏิบัติตามคำแนะนำได้

2) ความสามารถตีความหรือสรุปลงความเห็น (Interpretation or Inferential) สามารถตอบคำถามโดยใช้การตีความ อ้างอิงหรือสรุปความเข้าใจอารมณ์และจุดประสงค์ของผู้เขียน ข้อความจากสิ่งที่อ่าน เข้าใจความที่เป็นเหตุเป็นผล สรุปใจความสำคัญได้

3) ความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading) เป็นความสามารถประเมินหรือตัดสินสิ่งที่อ่านด้วยเกณฑ์ที่ผู้อ่านกำหนดขึ้น ได้แก่ ความสามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็น ประเมินสิ่งที่อ่าน บอกถึงความโน้มเอียงของผู้เขียนได้

4) ความสามารถอ่านอย่างสร้างสรรค์หรือนำไปใช้ (Creative Reading) เป็นความสามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

เวนไรท์ (Wainwright, 1997, pp.36-38) กล่าวว่า ผู้ที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้ต้องมี ความสามารถดังนี้

- 1) เก็บความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
- 2) เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
- 3) ตีความใจความสำคัญและแนวคิดในเรื่องได้
- 4) สรุปเรื่องราวต่างๆจากเรื่องที่ได้
- 5) สรุปและประเมินเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
- 6) เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์ได้

จากคำกล่าวของนักศึกษาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ เริ่มตั้งแต่การอ่านตามตัวอักษรหรือตามข้อเท็จจริง โดยอาศัยการแปลความ การตีความ สรุปลงความเห็น ประเมินหรือตัดสินสิ่งที่อ่าน ขยายความหมายหรือนัยของเรื่องให้ไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงได้

2.3.6.7 ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น. 97) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความซึ่งมี 2 ทฤษฎีคือ

- 1) ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ
- 2) ทฤษฎีที่เน้นการวิเคราะห์ข้อความดังนี้

1) ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ ทฤษฎีการอ่านที่เน้นใจความของข้อความ เมื่อผู้อ่านได้อ่านแล้วนำใจความสำคัญแต่ละข้อความมารวมกัน โดยต่อเนื่อง แล้วทำความเข้าใจในข้อความเหล่านั้น ซึ่งแยกออกไปตามแนวคิดของนักศึกษาได้แก่

ทฤษฎีของทราบาโซ (Trabasso, 1985) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือผู้อ่านรับรู้สาร ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดย

อาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ ในขณะที่อ่านข้อความ ผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ เช่น เมื่อเด็กอ่านประโยค “ฉันเห็นลูกบอลสีแดง”เมื่ออ่านเสร็จแล้ว หากยังไม่เคยมีประสบการณ์ก่อนว่าสีแดงเป็นอย่างไรก็จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้แนะนำช่วยตัดสินใจ เมื่อเด็กได้พบสิ่งของที่มีสีแดงก็จะใช้ประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนพิจารณาและตัดสินใจได้ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, น. 56)

ทฤษฎีของเชส และคลาร์ก (Chase และ Clark, 1972) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม หรือเมื่อผู้รับสารแล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกับประสบการณ์ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าวหรือไม่แน่ใจก็จะใช้วิธีอ่านซ้ำข้อความนั้น สารที่ให้ความรู้ลึกในทางลบ จะให้การรับรู้ไวและนาน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, น. 57)

ทฤษฎีของรูเมลฮาร์ท (Rumelhart, 2011) ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายกับคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านสาร โดยพิจารณารูปร่างของคำที่รู้จัก เพื่อทำความเข้าใจความหมาย ต่อจากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้อื่นที่มีอยู่เพื่อเป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมาย การสะกดคำ และชนิดของคำ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, น. 57)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นความสัมพันธ์ของสาร และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน โดยมีคำแวดล้อมและคำชี้้นำในการแปลความหมาย ซึ่งสมองรับสารก็จะบันทึก โดยสารที่เป็นความรู้ลึกในทางลบจะลึ้มได้ช้ากว่าสารที่เป็นความรู้ลึกทางบวก

2) ทฤษฎีที่เน้นการวิเคราะห์ข้อความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เน้นการวิเคราะห์ข้อความว่าเป็นการให้ความสำคัญขององค์ประกอบย่อยของประโยค นอกจากนั้นต้องรู้จักคำชนิดต่างๆ การเข้าใจหน้าที่และความหมายที่แท้จริงจะช่วยให้เข้าใจความหมายของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน นักการศึกษาในทฤษฎีนี้ได้แก่ ดาเวส (Dawes, 1924) และ เฟเดอร์ริเก้น (Frederiken, 1981) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ทฤษฎีของดาเวส (Dawes) กล่าวว่าข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง ประโยคให้มีความเกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โจทย์ให้ผู้อ่านเข้าใจ แม้บางครั้งประโยคแต่ละประโยคไม่ได้เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน หากผู้อ่านพยายามดึงความหมายให้มาเกี่ยวข้อง ก็สามารถสร้างความสัมพันธ์ของประโยคได้ ข้อความในประโยคแต่ละประโยคมีความเชื่อมโยงเป็นลำดับง่ายต่อการทำความเข้าใจ เมื่อนักเรียนได้อ่านแล้วจะมีการแปลความหมายของแต่ละประโยค และนำหลายๆ ประโยคมาเชื่อมโยงกันจนเข้าใจเรื่องที่อ่าน

2. ทฤษฎีของเฟเดอริเก้น (Frederiken) ทฤษฎีนี้ได้้นำโครงสร้างทางหลักภาษาเป็นแกนสำหรับความเข้าใจในการอ่าน คือผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในประโยค เข้าใจหน้าที่ของคำ การนำถ้อยคำมาเชื่อมโยงโดยอาศัยวิธีการตามหลักภาษา ผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างทางหลักภาษาก็จะเข้าใจความหมายของประโยค นอกจากนี้ เฟเดอริเก้นยังได้กล่าวต่อไปว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่คล้ายกับโปรแกรมของเครื่องคิดเลขเมื่อใส่สารเข้าไปในโปรแกรมแล้วจำเป็นต้องได้รับการพิสูจน์จากผู้อ่านว่าถูกต้องหรือไม่ทั้งนี้โดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาเปรียบเทียบหรือตัดสินเมื่อได้รับการพิสูจน์แล้วจึงทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขด้วยการเก็บส่วนที่เป็นความรู้ไว้ในสมองส่วนที่ไม่จำเป็นก็จะทิ้งไปความรู้ที่เก็บไว้นานจะได้นำมาใช้เมื่อถึงเวลา

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เน้นการวิเคราะห์ข้อความจะเน้นความสำคัญของส่วนประกอบภายในประโยคตลอดจนหน้าที่ของคำประเภทของคำโดยเมื่อผู้อ่านอ่านสารแล้วผู้อ่านจะ พิสูจน์สารกับประสบการณ์เดิม สารที่ไม่จำเป็นจะถูกตัดทิ้งและนำสารที่ถูกต้องออกมาใช้ในเวลาที่ต้องการ

ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

ทิสนา แชมมณี (2547, น. 51- 60) ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่นำมาใช้ในการสอนการอ่านจับใจความดังนี้

1) ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (Thorndike, 1921) ซึ่งเน้นด้านสติปัญญาโดยกล่าวว่า ผู้ที่มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็วตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่มีจะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้นดังนั้นการให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อยๆก็เป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

2) ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นการกระทำซ้ำๆจนตอบสนองโดยอัตโนมัติดังนั้นการจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็เป็นสิ่งเร้าที่จะช่วยให้เกิดความต้องการที่จะอ่านผลที่ได้คือการตอบสนองที่ดี

3) ทฤษฎีของเกสตาลท์ (Gestalt , 1920) เน้นความสำคัญของการจัดเตรียมคือกฎของการรับรู้ที่ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่านซึ่งแยกเป็นกฎ 3 ข้อดังนี้

(1) กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งทีคล้ายกันเอาไว้ด้วยกัน เช่น คำที่คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อเรื่อง รวมทั้งสิ่งอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก็จะช่วยให้เกิดการรับรู้ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

(2) กฎของความชอบ เป็นหลักสำคัญของการสอนจับใจ ความหากนักเรียนได้อ่านในสิ่งทีตนชอบก็จะช่วยให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน

(3) กฎของการต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการอ่านเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องและไม่หยุดชะงัก การอ่านก็จะมีกระบวนการรับสารและใช้สมองพิสูจน์ว่าเหมือนหรือต่างจากประสบการณ์เดิมของตนอย่างไร และมีการเก็บไว้แล้วนำมาใช้จริงเมื่อต้องการ

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความดังที่กล่าว ครูผู้สอนควรนำมาประยุกต์ใช้โดยการให้นักเรียนได้ฝึกฝนบ่อยๆเน้นการกระทำซ้ำๆจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจของนักเรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านที่มีความหมายต่อตัวนักเรียนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความเพิ่มมากขึ้น และทำให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3.6.8 ระดับการคิดกับความสามารถในการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการที่บุคคลสร้างความหมายต่อข้อความในเรื่องที่อ่าน ขณะที่อ่านสมองจะทำงานโดยการนำประสบการณ์และความรู้เดิมผสมผสานกับข้อมูลในเรื่องเพื่อสร้างความหมาย อันส่งผลต่อการจับใจความของเรื่องที่อ่าน

รัคเคลล์ (Ruddell, 2002, pp.109) ได้เสนอลำดับขั้นการคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านจับใจความและลักษณะคำถามที่ใช้ถามเพื่อให้เกิดกระบวนการในการคิดดังนี้

1) ระดับข้อเท็จจริง (Factual Level) การคิดระดับนี้ ประกอบด้วย การจำและการระลึกข้อมูลจากข้อความที่อ่านในเรื่องโดยตรง และไม่ต้องการกระบวนการคิดขั้นสูง คำถามที่ถามจะเป็นการให้บอกเรื่องราวรายละเอียดของเรื่อง (Identifying Details)

2) ระดับการแปลความ (Interpretive Reading) การคิดระดับนี้ ประกอบด้วย การลงความเห็น (Inference) การจัดกระทำกับข้อมูลที่อ่าน เรื่องที่อ่านจะมีข้อมูลที่บอกเป็นปรัญกระบวนการนี้อาจถือว่าการอ่านเรื่องราวมากกว่าที่มีให้

3) ระดับการประยุกต์ (Applicative Level) การคิดระดับนี้ประกอบด้วย การผสมผสานข้อมูลจากเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิมที่บุคคลมีอยู่ เพื่อพัฒนาความหมายจากการอ่านให้เป็นของตนเอง โดยจำเป็นต้องอาศัยการอ่านที่ไกลไปจากข้อความในเรื่อง (Reading Beyond Lines)

4) ระดับการประมวลเรื่องราว (Trans Active Level) การคิดระดับนี้ เป็นระดับการคิดที่ก่อให้เกิดการใช้ข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน ความรู้และประสบการณ์เดิมและการให้คุณค่าเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจะได้รับการกระตุ้นเพื่อให้ออกลักษณะของสิ่งที่มีในเรื่องที่อ่าน การคิดระดับนี้ถือได้ว่าเป็นการอ่านที่สอดคล้องไปกับตัวละครของเรื่อง เมื่อผู้อ่านแปลงเรื่องราวที่อ่านเป็นวิถีทางของตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองจากภายในต่อเรื่องที่อ่าน คำถามที่ถามจะเป็นการให้คุณค่าเรื่องที่อ่าน

(Valuing) ในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านจะใช้ความคิดในระดับต่างๆ ดังกล่าวแล้วยังต้องมีการผสมผสานความคิดเข้ากับความสามารถในการจับใจความที่เฉพาะเจาะจง

5) การบอกรายละเอียด (Identifying Detail) ทักษะนี้ผู้อ่านจะต้องระลึกข้อมูลเฉพาะจากเรื่องที่อ่านให้ได้ ประกอบด้วยการจำหรือการอ่านแบบกวาดสายตา (Visual Scanning) เพื่อหาข้อมูลในการตอบคำถาม คำถามและคำสั่งส่วนมากจะทำให้เกิดการคิดระดับข้อเท็จจริงมากกว่าคำถามที่ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องและใช้การคิดในระดับสูง ดังนี้

(1) การลำดับเหตุการณ์ (Sequence of Events) ทักษะนี้เกี่ยวข้องกับการเรียงลำดับแนวคิดหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเรื่อง ทักษะนี้จะต้องใช้การคิดในระดับข้อเท็จจริงและระดับแปลความเพื่อสรุปเรื่องราว

(2) การบอกถึงเหตุและผล (Cause and Effect) ความสามารถนี้ต้องมีการอธิบายถึงสาเหตุของเหตุการณ์ในเรื่องและผลที่ตามมา ถ้าข้อมูลของสาเหตุที่ปรากฏโดยตรงในเรื่องการคิดในระดับข้อเท็จจริงจะถูกนำมาใช้ในการระลึกข้อมูล เพื่อตอบคำถาม ถ้าถามด้วยคำว่า อะไร ทำไม และอย่างไร จะต้องใช้การคิดในระดับสูงทุกระดับ

(3) การจับใจความสำคัญ (Main Idea) ทักษะนี้จะเน้นที่แนวคิดของเรื่องและต้องการการสังเคราะห์และแปลความจากข้อมูลในเรื่อง อาจจะใช้การคิดทุกระดับ โดยส่วนมากคำถามเพื่อให้จับใจความสำคัญจะพัฒนาการคิดระดับการแปลความ การประยุกต์ และการประมวลเรื่องราว

(4) การทำนายผล (Predicting Outcomes) ต้องการการคิดที่ผสมผสานระหว่างรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน ลักษณะเฉพาะของตัวละคร นัยของโครงเรื่อง เพื่อพัฒนาเหตุการณ์ ที่จะเกิดขึ้นทันทีทันใด หรือเหตุการณ์ต่อไป ความสามารถในการอ่านจับใจความนี้สามารถใช้พัฒนาการคิดระดับการแปลความ การประยุกต์และการประเมินเรื่องราว

(5) การให้คุณค่า (Valuing) ประกอบด้วยการใช้เจตคติของบุคคลกับการให้คุณค่าในการแปลความ แรงจูงใจ หรือลักษณะของตัวละคร หรือแม้กระทั่งแรงจูงใจของผู้เขียนทักษะนี้ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการบอกรายละเอียดจนถึงการทำนายผล คำถามแบบการให้คุณค่านี้สามารถนำมาใช้พัฒนาการคิดระดับการแปลความ การประยุกต์ และการประมวลเรื่องราว

(6) การแก้ปัญหา (Problem Solving) ทักษะการแก้ปัญหานี้ผู้เรียนจะต้องบอกถึงปัญหาที่แท้จริง มีข้อมูลที่เป็นจริงสำหรับตั้งสมมุติฐาน ทดสอบสมมุติฐานและค้นหาวิธีการแก้ปัญหาแล้วนำมาอธิบายและหาข้อสรุป ความสามารถในการอ่านจับใจความนี้สามารถสร้างความคิดระดับการแปลความ การประยุกต์ และการประมวลเรื่องราวได้

การอ่านจับใจความดังที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เป็นการทำความเข้าใจในการอ่าน เรื่องซึ่งผู้อ่านต้องใช้กระบวนการคิดที่ซับซ้อน เพื่อระลึกข้อมูลที่บอกในเรื่องโดยตรง ทำความ เข้าใจกับความรู้ที่บอกเป็นนัยในเรื่อง นำความรู้และประสบการณ์เดิมผสมผสานกับข้อมูลในเรื่องที่ อ่านและให้คุณค่าเรื่องทีอ่าน ในการอ่านจับใจความนอกจากผู้อ่านจะใช้การคิดในระดับต่างๆ แล้ว ผู้อ่านยังต้องผสมผสานการคิดเข้ากับความสามารถในการจับใจความเพื่อพัฒนาความเข้าใจที่เป็น ตนเอง

2.3.6.9 หลักและวิธีการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความจะให้บรรลุตามจุดหมายนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงหลักความสำคัญใน การนำไปปฏิบัติ และใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่องความสนใจในการอ่านจับ ใจความ ครูต้องมีความพยายามสร้างความสนใจให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มองเห็น ความสำคัญและคุณค่าของการอ่านจับใจความ ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ครูต้องคำนึงถึงปัจจัย สำคัญต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียน ประการสำคัญ จะต้องมีการวัดผลการอ่านจับ ใจความอยู่เสมอ เพื่อให้ทราบปัญหา ข้อบกพร่อง ซึ่งครูจะนำมาปรับปรุงแก้ไขและให้ความ ช่วยเหลือตั้งแต่เบื้องต้น ดังที่มีผู้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักในการอ่านจับใจความดังนี้

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2542, น.26) ได้เสนอแนะวิธีการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับ ใจความเนื้อเรื่องที่อ่านจากย่อหน้าหรือจากข้อความต่อเนื่องที่ผู้เขียนไม่ตั้งประเด็นเขียนและไม่มีการ ขยายความประเด็นที่ตั้งไว้ แต่เขียนไปเรื่อยๆนั้นทำได้ยาก ผู้อ่านต้องอาศัยการวิเคราะห์โครงสร้าง ของประโยค ข้อความ ย่อหน้า จึงจะเข้าใจความหมาย แต่สำหรับงานเขียนที่มีโครงสร้างกระชับ เป็นระบบ ผู้อ่านจะสามารถจับใจความได้ง่าย การอ่านประเภทนี้เป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อจับ ใจความทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) ใจความสำคัญหรือใจความหลัก ให้ตั้งคำถามว่า ย่อหน้านี้อ้างถึงใคร หรืออะไร กล่าวถึงบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้นว่าอย่างไร

2) ใจความรอง คือรายละเอียดที่เป็นข้อมูลสนับสนุนใจความหลักให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็น ตัวอย่าง เหตุผลและสถานการณ์ต่างๆ

นพพล จันทร์เพ็ญ (2542, น.87) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญดังนี้

1) อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้าง จุดใดที่เห็นว่าเป็น จุดสำคัญของเรื่อง

2) อ่านโดยละเอียดอีกครั้ง ทำความเข้าใจให้ชัดเจนและเห็นความสัมพันธ์ความคิด ต่างๆในเรื่อง โดยอาจมีการขีดเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าสำคัญไว้ด้วยก็ได้

3) อ่านซ้ำเฉพาะตอนที่ไม่มีเข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในบางแห่งให้แน่นอน

4) ทดสอบความเข้าใจด้วยการตอบคำถามสั้นๆ เกี่ยวกับประเด็นของเรื่องและใจความสำคัญ เช่นถามว่า เรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ ทำไม เป็นต้น

5) เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเองที่เห็นว่าจะทำให้เข้าใจเรื่องได้ชัดเจน ถูกต้องที่สุด

ผะอบ โปษะกฤษณะ (2547, น.111-112) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการอ่านจับใจความสรุปได้ดังนี้

1) หนังสือต่างๆ ย่อมมีสารบัญเป็นโครงเรื่อง ดังนั้นควรอ่านสารบัญให้ละเอียดเสียก่อน เท่ากับได้ทราบโครงเรื่องอย่างย่อๆ อยู่แล้ว แล้วเก็บใจความสำคัญเฉพาะตอนที่ต้องการ

2) ต้องจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าให้ได้ ซึ่งอยู่ตอนต้นหรือตอนท้ายของแต่ละย่อหน้า

3) เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้ว จะเขียนไว้เป็นประโยคๆ เพื่อเป็นกุญแจความสำคัญต่อไป แล้วจึงจับใจความสำคัญแยกใจความสำคัญออกจากพลความ

4) นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นสำนวนของตนเอง

5) ข้อสำคัญในการอ่านจับใจความสำคัญ คือ ต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, น.26) ได้แนะวิธีปฏิบัติในการอ่านจับใจความให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ดังนี้

1) สสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือเช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวาง

2) ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน ควรกำหนดเป็นเป้าหมายในการอ่านหนังสือทุกครั้งว่าเราจะอ่านเพื่ออะไร

3) มีความสามารถทางภาษา คือต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์เป็นเบื้องต้นก่อนหากไม่เข้าใจความหมายของคำ ย่อมไม่สามารถจับใจความได้เลย

4) มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ย่อมทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านง่ายขึ้น

5) ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องแตกต่างกัน ซึ่งควรแนะนำแนวปฏิบัติในการอ่านก่อนเสมอ

นอกจากนี้ แวมยุรา เหมือนนิล (2541, น.25-26) ยังได้กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่ง แม้มี

ใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในแต่ละย่อหน้าเพียงใจความเดียว ถ้าเรื่องมีหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่องหรือแนวความคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆในย่อหน้านั้นไว้ทั้งหมด ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าส่วนมากมักจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งของย่อหน้า

ประทีป วาทิกทินกร(2542, น.79) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

- 1)ให้อ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
 - 2) ตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้นๆว่าเรื่อง อะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรทำไม เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้
 - 3) ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ
- บันลือ พุกษะวัน (2545, น.128-129) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านเพื่อจับใจความว่า
- 1) ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อเป็นการสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ
 - (1)ให้อ่านเรื่องราวอย่างรวดเร็ว โดยอ่านข้ามๆลวกๆ ไปก่อน เพื่อจะได้รู้ว่าเรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงอะไร
 - (2)ให้อ่านเฉพาะหัวข้อย่อย หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้รายละเอียด เพื่อทราบทัศนะข้อเสนอแนะ เจตนาของผู้แต่ง โดยมากจะเสนอแนะให้อ่านคำนำหรืออารัมภบท
 - (3)อ่านทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน
 - (4)อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราว โดยส่วนรวมว่า เป็นเรื่องยากหรือเรื่องง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียนที่จะใช้ความคิดของตนประเมินได้เพียงใด
 - (5)หากเป็นบทประพันธ์ร้อยกรอง ลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าที่น่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่ เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจ ปมเรื่อง จุดเด่น หรือสิ่งที่ผู้อ่านคิดใจหรืออุกคิต
 - 2) ฝึกอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ
 - (1)เมื่อให้ผู้เรียนอ่านนิทานแล้ว ให้เล่าเรื่องย่อหรือใจความย่อๆว่ามีความเป็นมาอย่างไร
 - (2)ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่องที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ใครกับใคร พฤติกรรมเป็นอย่างไร เป็นต้น
 - (3)ตรวจคำตอบ ครูจำเป็นต้องเน้นให้ตอบปัญหาให้ตรงประเด็นในการฝึกให้ห้องเรียนให้ชัดเจน เป็นส่วนหนึ่งของความพร้อมในการอ่านในใจ

3) นำผลคำตอบ หรือการตั้งชื่อเรื่องมาอภิปราย ตรวจสอบโดยการอ่านออกเสียงเพื่อให้ฟังแล้วตอบคำถามหรือบอกชื่อเรื่องให้ถูกต้อง

4) ให้ผู้เรียนนำผลของคำตอบในข้อ 3 มาตรวจสอบว่าชื่อเรื่องตรงกับประโยคใด หรือประโยคบอกชื่อเรื่อง หรือประโยคใดบอกใจความสำคัญของอนุเจตที่อ่าน ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้นๆ

5) เรียงประโยคบอกใจความแต่ละอนุเจตตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและเกลาภาษาให้ได้ความต่อเนื่อง

6) อ่านทบทวนโดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้ในการฟังตรวจสอบใจความสำคัญ(เรื่องย่อ) นั้น โดยกลุ่ม หากเป็นงานรายบุคคลให้ใช้การอ่านในใจตรวจสอบเอง

7) กำหนดการตั้งชื่อเรื่อง บอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์แล้วแต่กรณี

พัชรินทร์ แจ่มจำรูญ (2547, น.45) ได้กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญ คือการอ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้เรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง หลังจากนั้นอ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน พยายามหาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้พบ ประโยคใจความสำคัญสามารถอยู่ได้ทั้งประโยค ต้นย่อหน้าซึ่งเป็นจุดพบใจความสำคัญของเรื่องมากที่สุด ประโยคตอนท้ายย่อหน้า บางครั้งอยู่ที่ประโยคตอนกลางย่อหน้า แต่บางย่อหน้ามีหลายประโยครวมกัน ผู้อ่านต้องสรุปใจความสำคัญเอง โดยใช้วิธีตั้งคำถามว่าเรื่องนี้เกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และทำไม ก็จะเห็นประเด็นสำคัญ หลังจากนั้นผู้อ่านควรสรุปใจความเป็นภาษาและสำนวนของตนเอง

จากแนวการสอนการอ่านจับใจความสำคัญข้างต้นสรุปได้ว่า ครูต้องแนะนำวิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้องก่อนเสมอ ด้วยการตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน อ่านอย่างคร่าวๆ หรืออ่านอย่างรวดเร็ว อ่านทีละย่อหน้า เพื่อหากลวิธีช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการคิดด้วยการทำกิจกรรมการฝึกอ่านจับใจความหลายๆกิจกรรม จะทำให้การสอนอ่านจับใจความนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

2.3.6.10 ความสำคัญของการเรียนการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์ (Concept Map) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

การเรียนการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความนั้นสำคัญมากเพราะเด็กในยุคปัจจุบัน มีการอ่านหนังสือค่อนข้างน้อย อีกทั้งการรับสื่อสารสนเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศด้วยแล้วยังทำให้การเรียนรู้ หรือการรับสื่อ การอ่านสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศนั้นน้อยลงตามไปด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยได้ทำเครื่องมือ

เพื่อช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2527, น.12) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะที่ใช้ในการสอนอ่านไว้ว่า

- 1) ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น
- 2) ให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงเนื้อหาวิธีสอน และกิจกรรมใหม่แต่ละบทเรียน
- 4) ช่วยเด็กให้เรียนได้ดีตามความสามารถของเด็ก
- 5) ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้

6) ฝึกให้เด็กทำงานตามลำดับมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

- อดุลย์ ภูปลื้ม (2539, น.24-25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้
- 1) ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
 - 2) ช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาของบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
 - 3) ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน
 - 4) ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง
 - 5) สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
 - 6) ทำให้ผู้สอนทราบความบกพร่องของนักเรียน
 - 7) ทำให้ประหยัดเวลา
 - 8) ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์

2.4.1 ความหมายของผังมโนทัศน์

มอไรรา (Moreira, 1979, น. 283) ให้ความหมายว่า ผังมโนทัศน์หมายถึงแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์อย่างมีลำดับขั้น เพื่อแสดงให้เห็นการจัดมโนทัศน์ของวิชาใดวิชาหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของวิชานั้น ซึ่งอาจจะมีทิศทางเดียวหรือสองทิศทางหรือมากกว่า โนวาค และ โกวิน (Novak; & Gowin, 1984, pp.15) อธิบายว่า ผังมโนทัศน์มีจุดมุ่งหมายที่จะแสดงความสัมพันธ์อย่างมีความหมายระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ ในรูปของหัวข้อตั้งแต่ 2 หัวข้อขึ้นไปโดยใช้คำเชื่อมให้เป็นหน่วยคำที่มีความหมาย

คลิบอร์น (Cliburn, 1987, pp. 426) ให้ความหมายว่า ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือที่ใช้เสนอกรอบความคิดและความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ

มนัส บุญประกอบ (2533,pp. 26) ให้ความหมายว่า ผังมโนทัศน์มีลักษณะเป็นภูมิชนิดหนึ่งซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ด้วยเส้นและคำเชื่อมโยงที่เหมาะสม ทำให้สามารถอ่านความสัมพันธ์จากแผนภูมินั้นเป็นประโยคหรือข้อความที่มีความหมายได้

สุนีย์ สอนตระกูล (2535,pp. 62) ให้ความหมายของการสร้างผังมโนทัศน์ไว้ว่า หมายถึงแผนภาพที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ อย่างมีลำดับขั้น เป็นเครื่องมือที่ใช้เสนอความคิดและแสดงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์อย่างมีระบบ

อัญชลี ดนลานนท์ (2536,pp. 51) ให้ความหมายว่าการสร้างหรือการวาดผังมโนทัศน์ หมายถึงการถ่ายทอดความคิดหรือความเข้าใจของผู้สร้างในเรื่องหนึ่งออกมาในรูปของความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ซึ่งมีลำดับขั้น โดยเริ่มจากมโนทัศน์หลักไปยังมโนทัศน์รองและลดหลั่นลงไปเรื่อย ๆ

วิไลพร ธนสุวรรณ (2543,น. 7) ให้ความหมายว่า ผังมโนทัศน์ หมายถึงแผนภูมิหรือแผนภาพที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำมโนทัศน์ด้วยเส้นและคำเชื่อมโยงที่เหมาะสม ทำให้สามารถอ่านความสัมพันธ์จากผังมโนทัศน์เป็นประโยค หรือข้อความที่มีความหมายจากความหมายของมโนทัศน์ ดังที่กล่าวมา สรุปได้ว่าผังมโนทัศน์หมายถึง แผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ โดยมีเส้นเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ซึ่งสามารถถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นรูปธรรมและมีความหมาย

2.4.2 ทฤษฎีพื้นฐานของการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์

ออซเบล (ภพ เลหาไพบูลย์. 2534,น. 74-75; อ้างอิงจาก Ausubel. 1963. The Psychology of Meaningful Verbal Learning) อธิบายถึงการเรียนรู้ที่มีความหมายว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้าในการเรียนรู้สิ่งใหม่นั้น ผู้เรียนเคยมีพื้นฐานซึ่งเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ใหม่ได้จะทำให้การเรียนรู้ใหม่นั้นมีความหมายแต่ถ้าผู้เรียนพยายามรับรู้สิ่งที่เรียนใหม่โดยที่ไม่เคยมีพื้นฐาน และพยายามจดจำให้ได้เรียกการเรียนรู้ชนิดนี้ว่าเป็นการเรียนรู้แบบท่องจำ เพราะผู้เรียนสามารถเรียนได้แต่ไม่มีความหมาย

ออซเบล กำหนดการเรียนรู้ไว้เป็น 2 มิติดังนี้

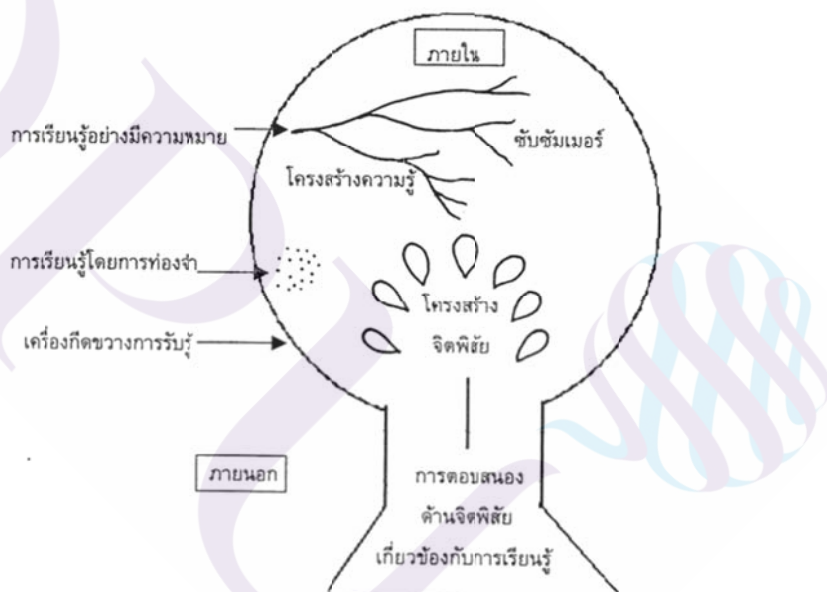
มิติที่ 1 วิธีการเรียนรู้ไว้เป็น 2 มิติดังนี้

1. การเรียนรู้แบบรับรู้ไว้ ผู้สอนบอกให้หมดผู้เรียนไม่ต้องค้นคว้า
2. การเรียนรู้แบบค้นพบด้วยตนเอง ผู้เรียนต้องค้นคว้าสืบเสาะหาความรู้ มิติที่ 2

กระบวนการเรียนรู้ภายในของผู้เรียน มี 2 แบบ คือ

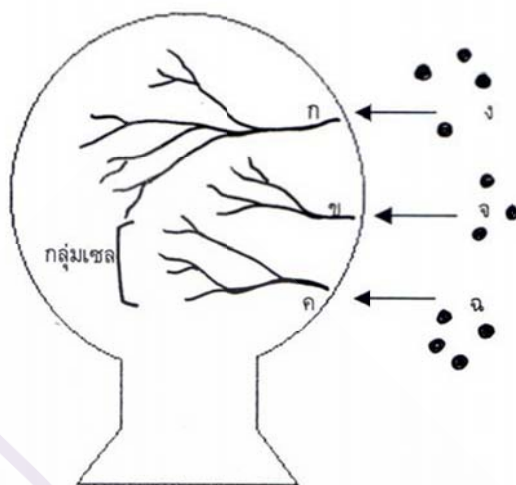
2.1 การเรียนแบบท่องจำ ผู้เรียนเมื่อเรียนรู้แล้วท่องจำไว้เพื่อเป็นประสบการณ์ของตนเองหรืออาจเรียกว่าการเรียนรู้แบบรับไว้เพื่อจดจำ

2.2 การเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนเมื่อเรียนรู้แล้วสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับความรู้เดิม หรืออาจเรียกว่าการเรียนรู้แบบรับไว้เพื่อให้ได้ความหมาย การสร้างผังมโนทัศน์มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสเชเบล (Ausubel, 1968, pp.15) ซึ่งมีแนวคิดว่าครูควรจะสอนสิ่งที่สัมพันธ์กับความรู้ที่นักเรียนมีอยู่เดิม ความรู้ที่มีอยู่เดิมนี้อาจอยู่ในโครงสร้างของความรู้ซึ่งเป็นข้อมูลที่สะสมอยู่ในสมองและมีการจัดระบบไว้เป็นอย่างดีมีการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เก่าและความรู้ใหม่อย่างมีระดับชั้น ดังนั้นโครงสร้างของความรู้จะใช้เป็นผังมโนทัศน์และใช้บันทึกประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเรียนรู้ที่มีความหมายจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้ใหม่สัมพันธ์กับมโนทัศน์ซึ่งอยู่ในโครงสร้างของความรู้เดิมที่มีอยู่ซึ่ง ออสเชเบล เรียกว่ากระบวนการคูดซิม หรือเรียกมโนทัศน์ที่เกิดจากการเชื่อมโยงนั้นว่าซัพซิมเมอร์แต่ถ้าไม่ได้ นำความรู้ใหม่เข้าไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่จะเป็นการเรียนรู้ แบบท่องจำ ดังภาพประกอบ

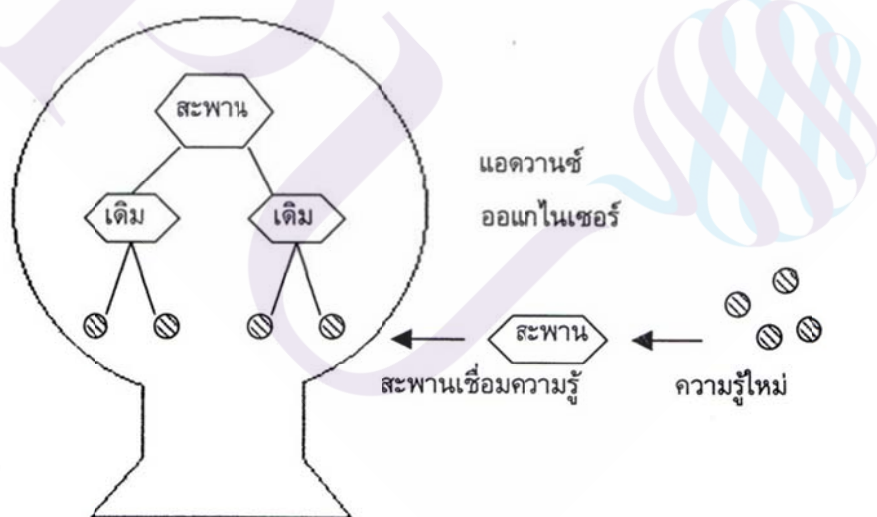

ภาพที่ 2.1 การเรียนรู้แบบท่องจำและการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเกิดจากการได้รับข้อมูลจากภายนอกผ่านเครื่องกีดขวางการรับรู้

ที่มา: สุนีย์ สอนตระกูล (2535, น.78)

ภาพที่ 2.2 แสดงการเรียนรู้ที่มีความหมายเมื่อ ง,จ,ฉ เป็นความรู้ใหม่จะเชื่อมโยงกับโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่เดิม คือ ก,ข และ ค
ที่มา: สุนีย์ สอนตระกูล(2535, น.79)

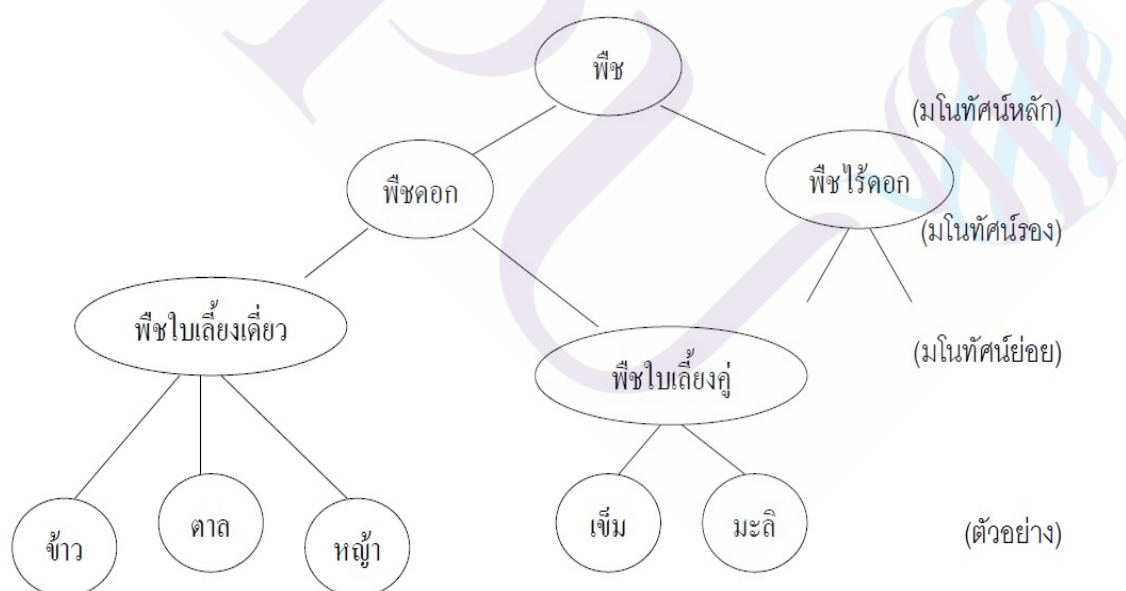
ภาพที่ 2.3 แสดงสะพานเชื่อมความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าสู่โครงสร้างของความรู้ ซึ่ง Ausubel เรียกว่า Advance Organizer
ที่มา : สุนีย์ สอนตระกูล(2535,น. 79)

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นการเรียนรู้โดยการนำความรู้ใหม่มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจ

2.4.3 ลักษณะและการสร้างผังมโนทัศน์

มนัส บุญประกอบ (ม.ป.ป.: 1) กล่าวว่า ผังมโนทัศน์ (Concept Map) ตรงกับคำอื่น ๆ ในภาษาอังกฤษอีกหลายคำ เช่น Conceptual Mapping, Concept Maps หรือ C-Maps, Conceptual Framework, Semantic Mapping, Semantic Maps, Semantic Networking, Plot Maps, Clustering, Concept Webs และ Semantic Webs เป็นต้น จากอิทธิพลแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบล ซึ่งเชื่อว่าโครงสร้างการรู้คิดของบุคคลมีลักษณะเป็นลำดับขั้นลดหลั่นกันลงมา เมื่อประสบการณ์ใหม่สัมพันธ์กับมโนทัศน์เดิมที่เคยทราบมาแล้วก็จะทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่บุคคลนั้นทันที โนแวนด์เป็นผู้ที่ทำให้แนวความคิดของออสซูเบลมองเห็นเป็นแผนภูมิที่เข้าใจเป็นรูปธรรมได้และได้วิจัยบุกเบิกอย่างจริงจัง ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ก่อนปีค.ศ. 1973

โนแวนด์ ได้จัดแยกประเภทมโนทัศน์เป็นหลายระดับ ได้แก่ มโนทัศน์หลัก มโนทัศน์รอง มโนทัศน์ย่อย มโนทัศน์เจาะจง และตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นลำดับขั้นลดหลั่นกันลงมา คล้ายกับการแตกรากของพืชยืนต้นที่แยกจากรากแก้วเป็นรากกิ่ง รากแขนง รากจี้ว และรากขนอ่อน ซึ่งมีผลทำให้ได้โครงสร้างที่แตกต่างไปจากเดิม ดังรูป

ภาพที่ 2.4 แสดงระดับของมโนทัศน์ตามแนวคิดของโนแวนด์

ที่มา: มนัส บุญประกอบ, น. 9-10

การสร้างผังมโนทัศน์

อัลท์ (Ault, 1985, p.41) กล่าวถึงการสร้างผังมโนทัศน์ว่าไม่มีทิศทางในการสร้างที่แน่นอนตายตัวแต่สามารถสร้างได้หลายวิธีซึ่งแต่ละวิธีควรเริ่มต้นด้วยการแนะนำแนวคิดเกี่ยวกับผังมโนทัศน์โดยทำในรูปของกิจกรรมการเรียนรู้หรือแนะนำโดยตรง

โนแวก (Novak, 1984, p.17) และอัลท์ (Ault, 1985, p.41) ได้แนะนำขั้นตอนการสร้างผังมโนทัศน์ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือก

การเลือกเรื่องที่จะสร้างแผนผังมโนทัศน์อาจนำมาจากตำรา สมุดจดคำบรรยาย คำอธิบายก่อนการปฏิบัติการ เริ่มจากการอ่านข้อความนั้นอย่างน้อย 1 ครั้ง แล้วระดมโนทัศน์ที่สำคัญโดยขีดเส้นใต้คำหรือประโยคที่สำคัญ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุหรือเหตุการณ์แล้วลอกมโนทัศน์เหล่านี้ลงในแผ่นกระดาษเล็กๆเพื่อสะดวกในการจัดความสัมพันธ์

ขั้นที่ 2 จัดลำดับ

นำมโนทัศน์ที่สำคัญซึ่งได้เขียนลงในแผ่นกระดาษเล็กๆ แล้วนำมาจัดลำดับจากมโนทัศน์ที่มีความหมายกว้างไปสู่มโนทัศน์ที่มีความเฉพาะเจาะจง

ขั้นที่ 3 จัดกลุ่ม

นำมโนทัศน์มาจัดกลุ่มเข้าด้วยกัน โดยมีเกณฑ์ 2 ข้อ คือ

1. จัดกลุ่มมโนทัศน์ที่อยู่ในระดับเดียวกัน
2. จัดกลุ่มมโนทัศน์ที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 จัดระบบ

เมื่อจัดระบบมโนทัศน์ที่สำคัญแล้ว นำมโนทัศน์ที่มีอยู่ในกลุ่มเดียวกันมาจัดระบบตามลำดับความเกี่ยวข้องซึ่งในขั้นนี้ยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้หรืออาจหามโนทัศน์อื่น ๆ มาเพิ่มเติมได้อีก

ขั้นที่ 5 เชื่อมโยงมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กัน

เมื่อจัดระบบมโนทัศน์ที่สำคัญแล้วนำมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กันมาเชื่อมโยงกันโดยการลากเส้นเชื่อมโยงกัน และมีคำเชื่อมระบุความสัมพันธ์ไว้ทุกเส้น และเมื่อใส่คำเชื่อมแล้วจะสามารถอ่านได้เป็นประโยค เส้นที่เชื่อมโยงอาจเชื่อมระหว่างมโนทัศน์ในชุดเดียวกัน หรือเชื่อมโยงระหว่างชุดของมโนทัศน์ที่ต่างกันได้

โบเยอร์ (ไวไลพร ธนสุวรรณ, 2543, p.10; อ้างอิงจาก Boyer, 1997) ได้เสนอแนะวิธีเขียนผังมโนทัศน์ไว้ดังนี้

1. ใช้กระดาษที่ไม่มีเส้นบรรทัดและไม่มีข้อความใด ๆ ปรากฏอยู่
2. เขียนคำมโนทัศน์หลักด้วยอักษรตัวพิมพ์เพื่อช่วยต่อการอ่านแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบ คำนั้น
3. จัดเรียงคำมโนทัศน์อื่นๆ ให้เรียงความสำคัญโดยมีคำหลักอยู่บนสุด
4. เชื่อมคำมโนทัศน์เหล่านั้น โดยใช้เส้นตรง และใช้ลูกศรเชื่อมโยงคำที่อยู่ต่างระดับกัน
5. ใส่คำเชื่อมระหว่างคำมโนทัศน์แต่ละตัว
6. ควรมีการเขียนผังมโนทัศน์ใหม่อีกครั้ง เพราะจะช่วยให้มองเห็นภาพของผังดังกล่าวชัดเจนขึ้น

อัญชลี ตนานนท์ (2535, น.51) ได้แสดงลำดับขั้นในการสร้างผังมโนทัศน์ไว้ 7 ขั้นตอน ซึ่งได้ ทดลองใช้ในการสอนนักเรียนและนักศึกษาแล้ว ได้ผล มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. เลือกและเขียนรายการของคำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง
2. เรียงลำดับความสำคัญของคำมโนทัศน์ในข้อ 1 จากมโนทัศน์ในข้อ 1 จากมโนทัศน์หลักไปยังมโนทัศน์รองและลดหลั่นไปเรื่อยๆ
3. สร้างหรือวาดผังมโนทัศน์โดยเริ่มจากมโนทัศน์หลักก่อน และใช้คำเชื่อมความสัมพันธ์ของมโนทัศน์หลักไปยังมโนทัศน์รองและลดหลั่นกันไปถึงมโนทัศน์ย่อยและมโนทัศน์เฉพาะ ในระหว่างการสร้างเนื้อความหรือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ นั้น ผู้สร้างอาจจะเพิ่มเติมคำมโนทัศน์เข้าไปได้เสมอถ้าหากคำมโนทัศน์นั้นช่วยให้มองเห็นความสัมพันธ์ได้ชัดเจนขึ้น
4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุด นอกจากความสัมพันธ์ที่เริ่มจากมโนทัศน์หลักไปยังมโนทัศน์รองและลดหลั่นกันไปเรื่อย ๆ จนถึงมโนทัศน์ย่อยหรือมโนทัศน์เฉพาะแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์สามารถมีได้ในลักษณะหรือทิศทางที่ย้อนกลับขึ้นไป หรือเป็นความสัมพันธ์ในแนวนอนระหว่างมโนทัศน์ในส่วนต่าง ๆ ของผังมโนทัศน์ความสัมพันธ์ระหว่างชุดนี้จะสังเกตได้ด้วยเส้นโยงความสัมพันธ์ซึ่งมีลูกศรกำกับอยู่
5. ประเมินผังมโนทัศน์ด้วยตนเอง โดยทั่ว ๆ ไปผังมโนทัศน์ที่สร้างขึ้นเป็นครั้งแรกจะมีข้อบกพร่องอยู่มากในเรื่องของตำแหน่งหรือลำดับชั้น คำเชื่อม ตลอดจนความสับสนของเส้นโยงความสัมพันธ์ดังนั้นผู้สร้างจะต้องประเมินและปรับปรุงผังมโนทัศน์อย่างน้อย 1 ครั้งก่อนที่จะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินในขั้นที่ 6
6. ส่งผังมโนทัศน์ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน การประเมินนั้นจะต้องประเมินทั้งลักษณะที่ดีของผังมโนทัศน์และความถูกต้องของความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เขียนไว้
7. ปรับปรุงผังมโนทัศน์โดยอาศัยข้อมูลที่ได้รับในข้อ 6

มณัส บุญประกอบ (2542, น. 51) แนะนำขั้นตอนการเขียนผังมโนทัศน์ไว้โดยย่อ ดังนี้

1. เลือกหรือคิดหาคำมโนทัศน์ (คำสามาหรนามหรือวลี) ที่ต้องการใช้
2. จัดลำดับความสำคัญของคำในข้อที่ 1 ได้แก่ คำมโนทัศน์หลัก คำมโนทัศน์รอง คำมโนทัศน์ย่อย คำมโนทัศน์เจาะจง และตัวอย่าง ตามลำดับ
3. จัดวางคำมโนทัศน์แล้วเขียนเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคำมโนทัศน์เหล่านั้นได้เป็นร่างผังมโนทัศน์รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ต้องการ
4. อาจจัดเป็นกลุ่มคำมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกันตามลำดับเหตุผลและความถูกต้องเชิงเนื้อหาสาระหรือความรู้ นั้น ๆ
5. อาจเขียนคำเชื่อมโยง (คำกริยา หรือวลี) กำกับไว้ที่เส้นเชื่อมโยงตามความจำเป็นและเหมาะสมเพื่อการเข้าใจที่ตรงกัน
6. ตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องของร่างผังมโนทัศน์อีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะเขียนจริงการเขียนผังมโนทัศน์ของนักการศึกษาแต่ละท่านมีลักษณะและขั้นตอนที่คล้ายกัน สรุปได้ดังนี้

1. เลือกคำมโนทัศน์หลัก มโนทัศน์รอง มโนทัศน์ย่อย มโนทัศน์เฉพาะจากเนื้อหาที่อ่าน
2. จัดประเภทและลำดับชั้นของมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันตามความสำคัญ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ด้วยเส้น อาจใช้คำเชื่อมระหว่างคำมโนทัศน์ตามความเหมาะสม
3. ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมตามเนื้อหา

2.4.4 องค์ประกอบของผังมโนทัศน์

มณัส บุญประกอบ (2542, น. 48) กล่าวว่าโครงสร้างผังมโนทัศน์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้

1. คำมโนทัศน์ซึ่งอาจเขียนด้วยคำสามาหรนาม หรือวลี
2. คำเชื่อมโยง มักใช้คำกริยาหรือวลีโดยเขียนกำกับไว้บนแนวเส้นเชื่อมโยง แต่บางทีก็ไม่จำเป็นต้องเขียนกำกับไว้เสมอไป
3. เส้นเชื่อมโยง ใช้ลากโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ด้วยเส้นตรงหรือเส้นโค้ง บางทีอาจแสดงทิศทางความสัมพันธ์ด้วยหัวลูกศรทางเดียวหรือสองทิศทางกำกับไว้ด้วย

สรุปได้ว่า มโนทัศน์ประกอบด้วย คำมโนทัศน์คำเชื่อม และเส้นเชื่อมโยง สำหรับคำเชื่อมโยงนั้นจะมีหรือไม่มีก็ได้ถ้าความสัมพันธ์นั้นมีความชัดเจนแล้วก็ไม่จำเป็นต้องมีคำเชื่อมเรื่องการใช้คำเชื่อมโยงในผังมโนทัศน์นั้น สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ (2543, น. 49-50) ได้ทดลองให้นิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ วิชาเอกการประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาของหน่วยการเรียนต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด ผลปรากฏว่านิสิตต่างบอกว่าเขียนยาก ผู้สอนจึงสันนิษฐานว่าเป็นเพราะมี

คำเชื่อม จึงทดลองให้เด็กชั้นอนุบาล 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เขียนผังมโนทัศน์แบบมีคำเชื่อม ผลคือเด็กทั้งสองเบื่อและไม่ค่อยอยากเขียน ต่อมาจึงทดลองให้เขียนแบบไม่มีคำเชื่อม ผลปรากฏว่าเด็กทั้งสองสามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้จากการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคำเชื่อมเป็นอุปสรรคต่อการเขียนผังมโนทัศน์จึงมีผู้พัฒนาการเขียนผังมโนทัศน์ของ โนแวก เป็นแบบไม่มีคำเชื่อมและตั้งชื่อใหม่เป็นอย่างอื่น เช่น ผังการวิเคราะห์เนื้อหา (สุนีย์หะมะประสิทธิ์. 2543,น.50) แผนที่ความคิด หรือ Mind Map (บุชาน. 2542) ซึ่งต่อมามีผู้นิยมการเขียนผังมโนทัศน์โดยไม่มีคำเชื่อมมากขึ้น เพราะทำให้การเชื่อมโยงความคิดในรูปของมโนทัศน์กระจายออกไปได้อย่างอิสระ

2.4.5 ประเภทของผังมโนทัศน์

โดยทั่วไปผังมโนทัศน์มีประมาณ 13 ชนิด คือ

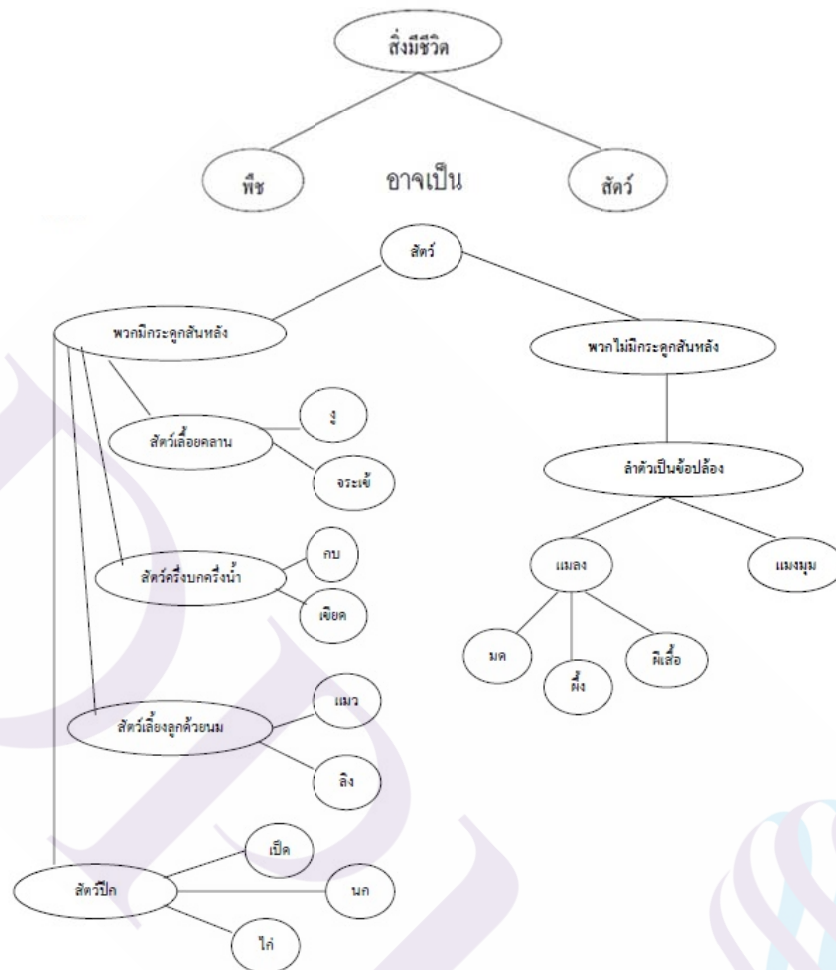
1. Concept Map (ผังมโนทัศน์หรือผังมโนภาพ)
2. Mind Map หรือ Mind Mapping (แผนที่ความคิด)
3. Web Diagram หรือ Spider Map(แผนผังใยแมงมุม)
4. Tree Structure (แผนภูมิโครงสร้างต้นไม้)
5. Vynn Diagram(แผนภูมิเวนน์)
6. Descending Ladder หรือTime Ladder Map (แผนภูมิขั้นบันได)
7. Cycle Graph (แผนภาพวงจร, แผนภูมิแบบวัฏจักร)
8. Flowchart Diagram (แผนผังการดำเนินการ)
9. Matrix Diagram (แผนภาพหรือแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์)
10. Fishbone Map (แผนภูมิหรือแผนผังก้างปลา)
11. Intervar Graph หรือTime line (แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่างๆ)
12. Order Graph, Events Chain (แผนภาพแสดงลำดับเหตุการณ์)
13. Classification Map (แผนผังแสดงความสัมพันธ์แบบจำแนกประเภท)

มนัส บุญประกอบ (2542,น.48-50) กล่าวถึงประเภทของผังมโนทัศน์ว่า มีการจัดประเภทของผังมโนทัศน์โดยใช้เกณฑ์ต่างกันไปหลายแนวคิด แต่มีแนวคิดที่สำคัญ 2 แนวคิด ดังนี้

1. มินท์เซส วอนเดอร์ซีและ โนแวก ได้แบ่งผังมโนทัศน์ออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่
 - 1.1 แผนภูมิลึก (Macro Map) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ที่สำคัญ ๆ

เท่านั้น

- 1.2 แผนภูมิย่อย (Micro Map) แสดงรายละเอียดเพิ่มเติมเฉพาะมโนทัศน์องค์ประกอบของแผนภูมิลึกดูแผนที่โลกและแผนที่เฉพาะประเทศ ดังตัวอย่างในภาพประกอบแสดงผังมโนทัศน์หลักเรื่องสิ่งมีชีวิต

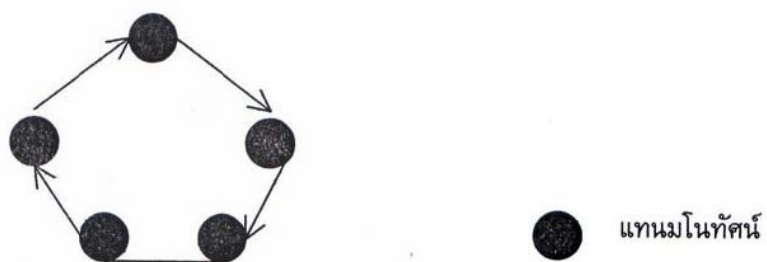
ภาพที่ 2.5 แสดงผังมโนทัศน์หลักเรื่องสิ่งมีชีวิต 2

ที่มา: มนัส บุญประกอบ (2542, น. 48 - 50)

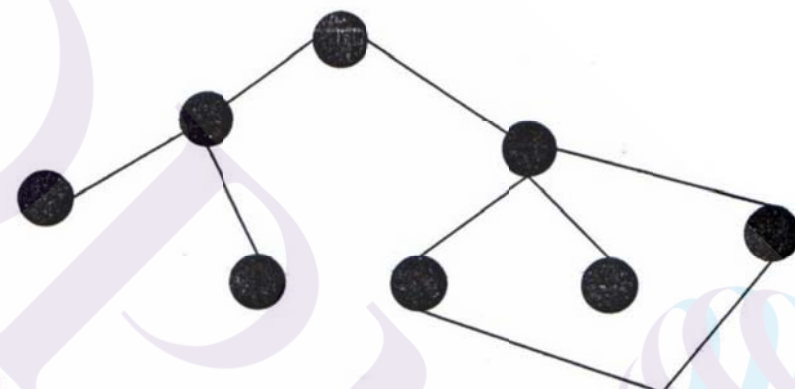
2. ดร. เมิร์ตตัน แห่งมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ ได้แบ่งผังมโนทัศน์ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่
 - 2.1 ชนิดปลายเปิด มีการแตกกิ่งก้านสาขาลงไปเรื่อยๆ จากบนลงล่าง ดังภาพประกอบ ที่ 8
 - 2.2 ชนิดปลายปิด หรือเป็นวงปิด ดังภาพประกอบ 9
 - 2.3 ชนิดเชื่อมโยงข้ามชุด คล้ายชนิดที่ 1 แต่มีการเขียนเส้นเชื่อมโยงข้ามกลุ่มในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ดังภาพประกอบ 10
 - 2.4 ชนิดกระจายออกจากมโนทัศน์หลัก โดยเขียนแตกออกไปทุกทิศทาง ซึ่งบางแห่งเรียกว่า Spider Gram หรือ Spider Map หรือ Mind Mapping ดังภาพประกอบ 11 มนัส บุญประกอบ

(2542, น. 49) ได้เสนอรูปแบบของผังมโนทัศน์เพิ่มเติมจาก ดร.เมิร์ตตัน อีกรูปแบบหนึ่ง เป็นรูปแบบที่ 5

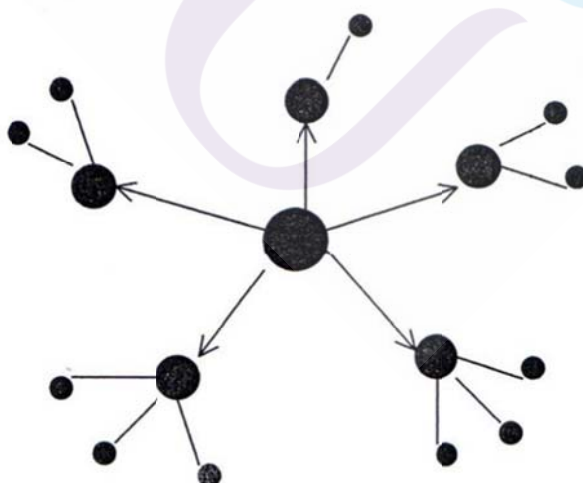
2.5 ชนิดผสมผสาน โดยมีการเขียนปนกันมากกว่าหนึ่งรูปแบบในผังมโนทัศน์ หนึ่ง ๆ ดังภาพประกอบ 9 – 12

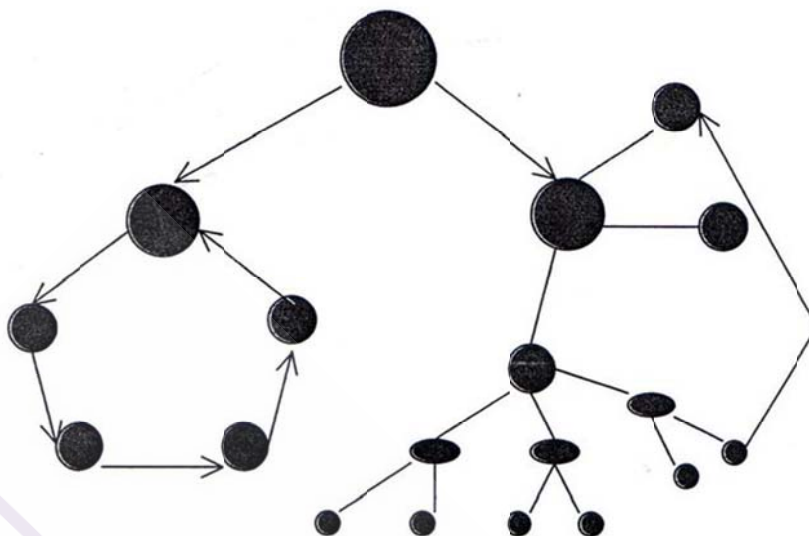
ภาพที่ 2.6 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดปลายปิด

ภาพที่ 2.7 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดเชื่อมโยงข้ามชุด

ภาพที่ 2.8 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดกระจายออก

ภาพที่ 2.9 โครงสร้างผังมโนทัศน์ชนิดผสมผสาน

2.4.6 การสอนสร้างผังมโนทัศน์

โนแวก; และ โกวิน (Novak & Gowin, 1984, pp. 37-40) เสนอขั้นตอนในการสร้างผังมโนทัศน์ ไว้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กิจกรรมการเตรียมตัวเพื่อสร้างผังมโนทัศน์

1. ให้ชุดของคำที่นักเรียนคุ้นเคย 2 ชุด โดยเขียนบนกระดานหรือเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะคำชุดหนึ่งเป็นวัตถุ เช่น รถยนต์ สุนัข แก้ว ไม้ เมฆ หนังสือ ฯลฯ คำอีกชุดหนึ่งเป็นเหตุการณ์ เช่น ฝนตก การเล่นเกม ฟังเพลง งานวันเกิด ฯลฯ แล้วให้นักเรียนบอกความแตกต่างของคำทั้ง 2 ชุด ครูพยายามช่วยให้นักเรียนบอกได้ว่าคำชุดแรกเป็นวัตถุ คำชุดที่ 2 เป็นเหตุการณ์

2. ให้นักเรียนอธิบายถึงสิ่งที่คิดเมื่อได้ยินคำต่าง ๆ เช่น รถยนต์ สุนัข ครูอธิบายให้เห็นว่าแม้จะใช้คำเดียวกันแต่แต่ละคนก็คิดสิ่งที่แตกต่างกันบ้าง ภาพที่เกิดขึ้นในสมองสำหรับคำเหล่านี้เรียกว่า มโนทัศน์ แล้วอธิบายความหมายของมโนทัศน์

3. ทำกิจกรรมเช่นเดียวกับข้อ 1.2 แต่ใช้ชุดของคำที่เป็นเหตุการณ์ และชี้ให้เห็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นในสมอง ครูเพิ่มเติมว่า การที่คนเราเข้าใจไม่ตรงกันเป็นเพราะว่าแต่ละคนมีมโนทัศน์ที่ไม่เหมือนกันแม้ว่าจะเป็นมโนทัศน์ของสิ่งเดียวกัน คำเป็นสิ่งที่บอกมโนทัศน์ แต่คนเราได้รับความหมายของคำแต่ละคำแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดมโนทัศน์แตกต่างกัน

4. ครูเขียนคำว่า เป็น ที่ไหน คือ นั่น แล้ว ด้วย ไว้บนกระดานแล้วถามนักเรียนว่าเกิดภาพอะไรขึ้นในใจ เมื่อได้ยินคำเหล่านี้ คำเหล่านี้ไม่ใช่คำที่ทำให้เกิดมโนทัศน์ เราเรียกว่า คำเชื่อม จะใช้เชื่อมระหว่างมโนทัศน์ เพื่อสร้างประโยคที่มีความหมาย

5. ครูอธิบายว่าวิสามานาม ไม่ใช่คำที่ทำให้เกิดมโนทัศน์ แต่เป็นเพียงชื่อเฉพาะของคน เหตุการณ์ สถานที่ หรือวัตถุ ยกตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างระหว่างคำสามัญที่แสดงเหตุการณ์หรือวัตถุ กับคำวิสามานามซึ่งเป็นคำเฉพาะ เช่น ชื่อคน

6. ครูยกตัวอย่างมโนทัศน์ 2 มโนทัศน์และคำเชื่อม แล้วสร้างเป็นประโยคสั้น ๆ บนกระดานเพื่ออธิบายให้เห็นว่าคำแสดงมโนทัศน์รวมกับคำเชื่อมตามที่เรากำลังใช้กันอยู่นั้นสามารถสื่อความหมายได้อย่างไร เช่น สุนัขกำลังวิ่งอยู่ มีเมฆและฟ้าร้อง

7. ให้นักเรียนแต่งประโยคสั้น ๆ แล้วบอกว่าคำใดเป็นคำมโนทัศน์ และคำใดเป็นคำเชื่อม

8. ถ้ามีนักเรียนต่างภาษาอยู่ในชั้น ก็ให้นักเรียนคนนั้นบอกคำที่เป็นวัตถุ หรือเหตุการณ์ เป็นภาษาของเขา แล้วบอกให้นักเรียนในชั้นทราบว่าภาษาไม่ใช่สิ่งที่จะใช้บอกมโนทัศน์ แต่เป็นเครื่องหมายที่ใช้สำหรับมโนภาพนั้นๆ

9. ให้คำใหม่ที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคย เช่น ห้าม โหม คร่า คำเหล่านี้ใช้แทนมโนทัศน์ที่นักเรียนรู้อยู่แล้ว แต่มีความหมายพิเศษ ช่วยให้นักเรียนมองเห็นว่าความหมายของมโนทัศน์ไม่เคร่งครัดและไม่ตายตัวแต่สามารถขยายตัวและเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเราเรียนมากขึ้น

10. เลือกเนื้อหาตอนที่มีสาระชัดเจนตอนใดตอนหนึ่ง ทำสำเนาแจกให้นักเรียนอ่านแล้วบอกมโนทัศน์ที่สำคัญ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมสร้างผังมโนทัศน์

1. เลือกข้อความจากตำราเรียนหรือสิ่งพิมพ์อื่น 1-2 ย่อหน้า ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกมโนทัศน์สำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจความหมายของบทอ่าน แล้วนำมโนทัศน์เหล่านี้เขียนบนกระดานจากนั้นให้นักเรียนอภิปรายว่ามโนทัศน์ใดสำคัญที่สุด มโนทัศน์ใดมีความหมายกว้างที่สุด

2. เขียนมโนทัศน์ที่มีความหมายกว้างสุดไว้ด้านบน แล้วเรียงลำดับมโนทัศน์จากมโนทัศน์กว้างไปสู่มโนทัศน์แคบ ซึ่งนักเรียนอาจเรียงลำดับไม่ตรงกัน แสดงให้เห็นว่าความหมายจากบทอ่านอาจเป็นได้ต่าง ๆ กันไป

3. ให้นักเรียนเริ่มสร้างผังมโนทัศน์ โดยใช้ชุดของคำที่เรียงลำดับไว้ก่อนและเลือกคำที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ วิธีที่จะช่วยฝึกนักเรียนให้สร้างผังมโนทัศน์ได้ดีคือ เขียนคำเชื่อมและมโนทัศน์ลงในกระดาษสี่เหลี่ยมแล้วนำมาทดลองจัดผังมโนทัศน์จนกระทั่งได้ผังที่เหมาะสม

4. พิจารณาคำเชื่อมระหว่างมโนทัศน์ตอนใดตอนหนึ่งของผัง ให้นักเรียนช่วยกันเลือก คำเชื่อมสำหรับเส้นโยง

5. ผังมโนทัศน์ที่เขียนขึ้นครั้งแรกอาจไม่เหมาะสมนัก ควรสร้างใหม่ และชี้แจงให้ นักเรียนเข้าใจว่า บางครั้งต้องสร้างใหม่ 2-3 ครั้งจึงจะได้ผังมโนทัศน์ที่ดี

6. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงเกณฑ์การให้คะแนนผังมโนทัศน์ แล้วให้คะแนน ผังมโนทัศน์ที่สร้างขึ้น ชี้ให้เห็น โครงสร้างที่ควรเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจช่วยให้ความหมายดีขึ้น

7. ให้นักเรียนเลือกเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งของหนังสือเรียน แล้วดำเนินการตาม ขั้นตอนที่ 2.1-2.6 อีกครั้งหนึ่งด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน

8. เสนอผังมโนทัศน์ที่สร้างขึ้นต่อชั้นเรียน โดยเขียนบนกระดาน หรือใช้เครื่องฉายภาพ เข้าศีรษะ ให้ผู้สร้างผังอ่านให้นักเรียนในชั้นเข้าใจให้ชัดเจน

9. ให้นักเรียนสร้างผังมโนทัศน์สำหรับแนวคิดที่สำคัญ ๆ ในเรื่องที่นักเรียนสนใจ นำมา ติดไว้ในห้องและสนับสนุนให้มีการอภิปรายกันอย่างไม่เป็นทางการ

10. รวบรวมคำถามเกี่ยวกับการสร้างผังมโนทัศน์ ในบททดสอบต่อไปเพื่อแสดงให้เห็น ชัดเจนว่าการสร้างผังมโนทัศน์เป็นวิธีการประเมินที่เที่ยงตรง ซึ่งต้องใช้ความคิดอย่างหนัก และใช้ เป็นเครื่องแสดงถึงความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้

2.4.7 ประโยชน์ของผังมโนทัศน์

โนแวก; และ โกวิน (Novak & Gowin, 1984, pp. 40-50) กล่าวถึงประโยชน์ของผังมโนทัศน์สรุปได้ดังนี้

1. ใช้ผังมโนทัศน์ในการสำรวจความรู้พื้นฐานของนักเรียน โดยใช้สำรวจความรู้ที่ นักเรียนมีมาก่อนเพื่อนำไปใช้ในการเตรียมการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. ใช้ผังมโนทัศน์แสดงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่อยู่ในความคิดของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่านักเรียนกำลังคิดอะไร และกำลังจะคิดทำอะไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ คล้ายกับเดินทางโดยใช้แผนที่

3. ใช้ผังมโนทัศน์ในการสรุปความหมายจากคำรา ซึ่งจะทำให้ประหยัดเวลาในการอ่าน ครั้งต่อไปและไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน

4. ใช้ผังมโนทัศน์ในการสรุปความหมายจากการปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ หรือในการ ปฏิบัติการภาคสนาม ผังมโนทัศน์จะเป็นแนวทางให้แก่ นักเรียนว่าควรจะทำอะไรบ้าง สังเกตสิ่งใดบ้างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5. ใช้ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือในการจดบันทึกการอ่านจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร

6. ใช้ผังมโนทัศน์ในการวางแผนการเขียนงานทางวิชาการ หรือการเขียนรายงาน
อัลท์ (Ault, 1985, p. 42) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของผังมโนทัศน์ไว้ ดังนี้

1. ใช้ผังมโนทัศน์ในการเตรียมการสอน ซึ่งจะช่วยบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
2. ใช้ผังมโนทัศน์ในการวางแผนประเมินหลักสูตร
3. ใช้ผังมโนทัศน์เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นอภิปราย
4. ใช้ผังมโนทัศน์เป็นแนวทางในการปฏิบัติการทดลอง จะทำให้นักเรียนเข้าใจและ
ปฏิบัติการทดลองได้ตามวัตถุประสงค์

5. ใช้ผังมโนทัศน์ในการจับใจความสำคัญจากตำราเรียน จะทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

6. ใช้ผังมโนทัศน์ในการตอบข้อสอบแทนการเขียนตอบ

มนัส บุญประกอบ (2542, น. 50-51) กล่าวว่าผังมโนทัศน์อาจจะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง
ที่ช่วย ส่งเสริมและพัฒนา สุนิธิ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจนักปราชญ์ ได้ดังต่อไปนี้

1. “สุ” หมายถึง สาระความรู้ที่ได้จากการฟังผู้รู้ หรือการอ่านเอกสาร ตำรา นำสาระ
ความรู้นั้นมาย่อเป็นผังมโนทัศน์จะช่วยให้เห็นภาพรวมของทั้งเรื่องได้

2. “จิ” หมายถึง การใช้ความคิด จินตนาการและการคิดวิเคราะห์ เมื่อต้องการคิดถึงเรื่อง
ใดเรื่องหนึ่ง ใช้การระดมความคิดโดยคิดคนเดียวหรือคิดรวมกับเพื่อนแล้วเขียนสิ่งที่คิดได้ลงไปบน
กระดาษโดยไม่วิพากษ์วิจารณ์ จากนั้นมองหาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ จัดเป็นกลุ่มแล้ว
เชื่อมโยงความสัมพันธ์อาจนำไปสู่แนวความคิดใหม่ ๆ แดกกิ่งออกไปได้อีก ซึ่งผังมโนทัศน์นี้เป็น
เครื่องมือช่วยในการจัดระบบความคิดได้อย่างดี

3. “ปุ” หมายถึงการถามหรือสัมภาษณ์บุคคล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นความรู้เข้าใจ
อย่างหนึ่งโดยการเขียนเป็นผังมโนทัศน์คร่าว ๆ หรือโดยละเอียดไว้ก่อนว่าควรจะซักถามหรือ
สัมภาษณ์ประเด็นใดบ้าง มีลำดับก่อนหลัง และประเด็นที่เชื่อมโยงกันอย่างไรบ้าง

4. “ลิ” หมายถึงการเขียนที่อาจเป็นการเขียนโครงร่างความคิดเกี่ยวกับบทความหรือการ
สังเคราะห์แนวคิดเขียนรายงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แม้กระทั่งการเขียนเรียงความและการเขียนเนื้อหา
ความรู้เป็นบท เป็นเล่ม โดยการระดมความคิดของตนในรูปผังมโนทัศน์ก่อนแล้วจึงเขียนเป็น
ประโยคข้อความได้เป็นเรื่องราวที่ละเอียดลออมากขึ้นประโยชน์ของผังมโนทัศน์ดังกล่าว สามารถ
สรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ใช้ผังมโนทัศน์ในการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้งานนั้น
ดำเนินไปตามขั้นตอน สะดวกและง่ายขึ้น

2. ใช้ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยการสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านเอกสารตำราต่าง ๆ เขียนเป็นผังมโนทัศน์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาทั้งหมด สามารถใช้อ่านทบทวนได้เมื่อต้องการ และจดจำได้นาน

3. ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการให้สรุป สิ่งที่เรียนเป็นผังมโนทัศน์ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัทมา ห่มศรี (2557) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้แฟลชการ์ดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน ในแฟลชการ์ดโดยรวมในระดับมาก

ธิดา บุษบาสาย (2559) การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปี 2557 ผลวิจัยพบว่า การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมระดับมากที่สุด

สุดารัตน์ เกียรติรุ่งพันธ์ (2559) การศึกษามโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาชีววิทยาเพิ่มเติม เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผลการวิจัยพบว่า 1) มโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .012) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ธีรชญา ทันใจชน (2552) การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนแผนภาพความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูง

กว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านการจำแนกรายละเอียดของเนื้อหาอยู่ในระดับสูง ด้านสรุปใจความสำคัญและระบุจุดมุ่งหมายของผู้เขียนอยู่ในระดับสูง และด้านระบุความสัมพันธ์ของเรื่องราวหรือปรากฏการณ์อยู่ในระดับปานกลาง 2) ความสามารถในการเขียนแผนภาพความคิดหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับสูง 3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus โดยภาพรวมอยู่ระดับเห็นมาก ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

กฤษฎดา ขำหลวงวรสิริ(2552) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเขียนเขต ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.01 3) ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดคำที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นภดล ปู่ชูประเสริฐ (2534) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการอภิปรายและการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน (Story Map) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรอกซ์ (Croix, 1986) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้กลวิธีการรับรู้การเรียนรู้ (Metacognitive Self-Monitoring) ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน ที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ อายุ 15 ปี และ 16 ปี จำนวน 31 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยกลวิธี What I know เพื่อช่วยให้การอ่านจับใจความดีขึ้น โดยเลือกบทอ่านที่น่าสนใจของนักเรียนและเป็นบทอ่านที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังมีการเปลี่ยนแปลงด้านวิธีการทางบวกในการอ่านบทอ่านในชีวิตประจำวันอีกด้วย

แมค คาร์ลีย์ (MC Cally, 1992) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยให้กลุ่มที่ควบคุมเรียนตามวิธีปกติ ส่วนกลุ่มที่ทดลองให้ใช้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นเวลา 1 ภาคเรียน จากนั้นได้ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลอง เพื่อประเมินความสามารถด้านการอ่าน ผลวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

แบรมเลตต์ (Bramlett, 1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อการอ่านจับใจความโดยใช้โปรแกรม CIRC กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 198 คน จาก 6 ห้องเรียน เมื่อวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการจับใจความ จากกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านต่ำ มีความพอใจในการจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรม CIRC

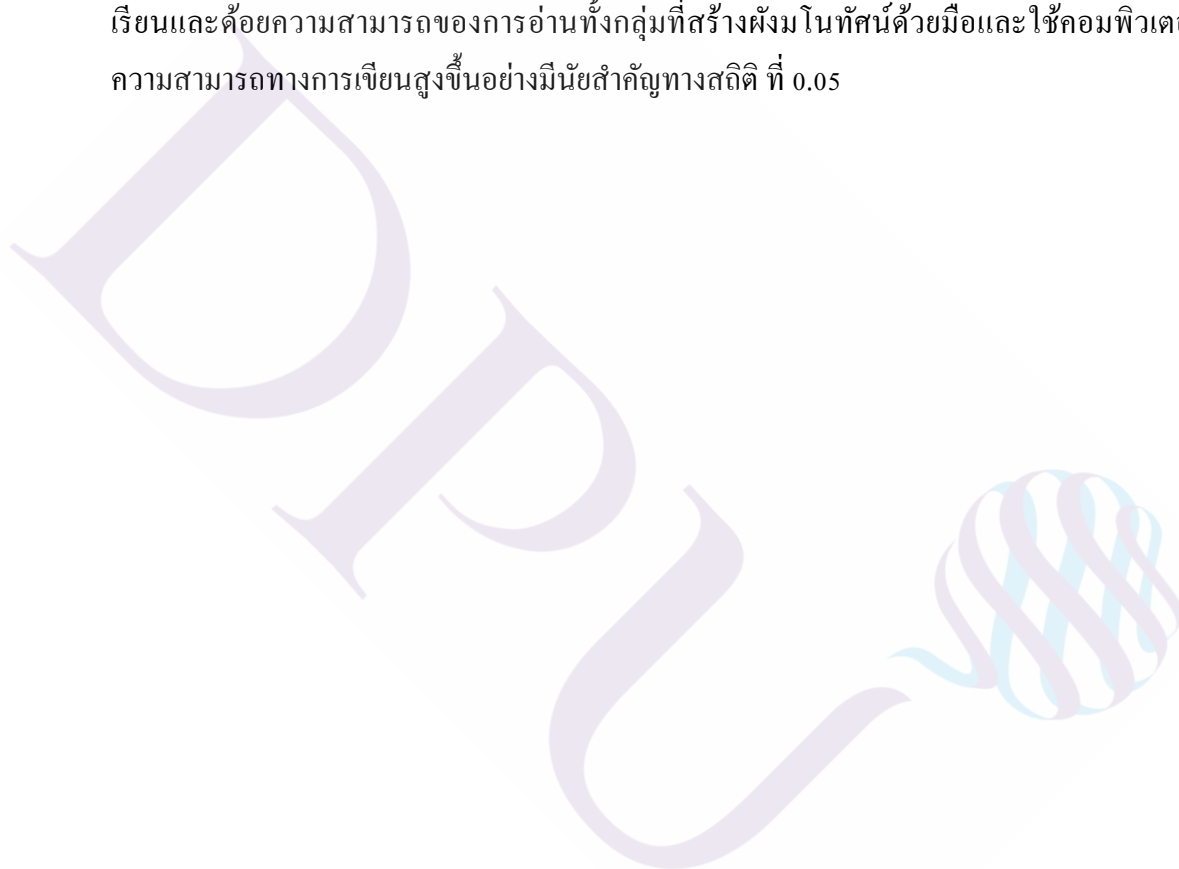
ลอนคาริก (Loncaric. 1986, pp. 2006-A) ได้ศึกษาผลการใช้ผังมโนทัศน์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อมโนทัศน์ทางสังคม โดยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ Gates-MacGenetics Reading Test ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนให้สร้างผังมโนทัศน์ก่อนเรียนวิชาสังคม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอนให้สร้างผังมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่าคะแนนจากแบบทดสอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูง ระดับกลางและระดับต่ำ

โบโดลัส (Bodolus. 1987, pp. 3387-A) ได้ศึกษายุทธวิธีการใช้ผังมโนทัศน์เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายของนักเรียนเกรด 9 ในวิชาวิทยาศาสตร์ ในด้านการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์ กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนแบบปกติ และกลุ่มที่ 3 ไม่ได้รับการสอนแบบปกติและไม่ได้ใช้ผังมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับการสอนแบบปกติและไม่ได้ใช้ผังมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับการสอนแบบปกติมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนแบบปกติและไม่ได้ใช้ผังมโนทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติเพียงเล็กน้อย

เฮนซ์-ฟราย; และ โนวาค (Heinze-Fry; & Novak, 1990) ได้วิจัยพบว่าการเรียนการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์ประกอบการสอนแบบมีเงื่อนไขมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอนแบบปกติ

เบรนแนน (Brennan, 1996, pp. 1965-A) ได้ศึกษาผลของการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล โดยสำรวจความคิดเห็นครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลที่ได้รับการฝึกสร้างผังมโนทัศน์ผลการสำรวจพบว่าเด็กในโรงเรียนอนุบาลที่ได้รับการสอนให้สร้างผังมโนทัศน์จากครูสามารถรวบรวมข้อมูลและเชื่อมโยงความคิดบนแผนผังที่สร้างได้

สติร์ม (Sturm, 1996) ได้ศึกษาผลของการสร้างผังมโนทัศน์ในการเขียนเรื่องอธิบายโดยการสร้างผังมโนทัศน์ด้วยมือและใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับ 8 ที่ด้อยความสามารถทางการเรียนและด้วยความสามารถทางการอ่าน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ด้อยความสามารถทางการเรียนและด้อยความสามารถของการอ่านทั้งกลุ่มที่สร้างผังมโนทัศน์ด้วยมือและใช้คอมพิวเตอร์มีความสามารถทางการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการอ่านแบบจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ ผังมโนทัศน์ (Concept Map) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาการอ่านแบบจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีจำนวนทั้งหมด 4 ห้องเรียน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 180 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้อง 50 คน จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วย

- 3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ผังมโนทัศน์ เพื่อการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบหลังการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน แนวคำถามมีทั้งคำศัพท์ จำนวน ไวยากรณ์ และการอ่าน

3.2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการเรียนจะมีเรื่องให้อ่าน 9 เรื่อง เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

3.2.4 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอ่านแบบจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ ผังมโนทัศน์

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ผังมโนทัศน์ เพื่อการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน โดยแบ่งตามชนิดของย่อหน้า แผนหนึ่งใช้เวลา 3 คาบ คาบละ 50 นาที เวลารวมทั้งสิ้น 15 คาบ ประกอบด้วย

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ย่อหน้าที่แสดงตัวอย่าง หรืออธิบาย จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ย่อหน้าแสดงเหตุและผล จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ 5 ย่อหน้าคละกลวิธีการขยายความ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

โดยมีขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร

ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหา

2.1 วิเคราะห์มาตรฐานช่วงชั้นที่ 3 จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาและพิจารณาความเหมาะสมและกำหนดแผนการสอน

ขั้นที่ 3 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่อ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์วิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการอ่านจับใจความเนื้อเรื่องทำยบทในส่วนของการอ่าน (Reading Passage) โดยบทอ่านที่คัดเลือกมา จะใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกบทอ่านภาษาอังกฤษ (Nunan, 2004) ดังนี้

1. คำศัพท์และโครงสร้างภาษาของบทอ่านเหมาะสมกับระดับความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน และระดับชั้น
2. รูปแบบโครงสร้างเนื้อหาของบทอ่านหลากหลายและเหมาะสมกับวัย
3. บทอ่านเป็นเรื่องใกล้ตัวและเชื่อมโยงเข้ากับชีวิตจริงของผู้เรียนได้
4. ความน่าสนใจ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของนักเรียน
5. ประโยชน์ของบทอ่านที่มีต่อผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผนนี้ จะ ใช้เวลา 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที และจะมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขั้นที่ 4 การนำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

ผู้วิจัยจะนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่อ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 5 การนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบถามความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ

เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความถูกต้องด้านภาษา เนื้อหาที่มีความเที่ยงตรง (Content Validity) จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล มีความชัดเจน ความถูกต้องเหมาะสมผู้วิจัยจะขอมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนการสอนไม่มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ฟังมโนทัศน์ เพื่อการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน มีค่า IOC เท่ากับ 0.66-1

ขั้นที่ 6 การนำแผนการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยจะนำแผนการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานไปใช้ดำเนินการวิจัยต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะของแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน จะมี 6 เรื่อง เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ใช้เวลาสอบครั้งละ 40 นาที

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบทดสอบและการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนที่คาดหวังเพื่อวิเคราะห์และวัดความสามารถด้านต่างๆ เช่น ด้านความรู้ ความจำ และ ด้านความเข้าใจ

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

4. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัดความชัดเจนของคำถามและความถูกต้องด้านภาษาและจะปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อจะนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถาม และความถูกต้องด้านภาษาและจะนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยจะใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยจะกำหนดเกณฑ์การพิจารณา

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนมีค่า IOC เท่ากับ 0.66-1

3.3.3 แบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบหลังการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน แนวคำถามมีทั้งคำศัพท์ สำนวน ไวยากรณ์ และการอ่าน ใช้เวลาสอบ 40 นาที

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบทดสอบและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อวิเคราะห์และวัดความสามารถด้านต่างๆ เช่น ด้านความรู้ ความจำ และด้านความเข้าใจ

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถามและความถูกต้องด้านภาษาและปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของคำถาม และความถูกต้องด้านภาษา จากนั้นจะนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยจะใช้ดัชนีความสอดคล้อง Index of Objective Congruence) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า IOC เท่ากับ 0.66-1

6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.4 แบบประเมินความพึงพอใจในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์

(Concept Map)

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยการใช้เครื่องมือ

(Concept Map)

2. กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน เนื้อหาที่จะวัด และเลือกรูปเครื่องมือที่จะวัด
3. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ

โดยใช้ (Concept Map) พัฒนาความเข้าใจในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยสอบถามความพอใจในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ลักษณะของรูปแบบการวัดเป็นแบบใช้มาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 105 -106)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับดีมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยการพัฒนาความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ (Concept Map) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม ความถูกต้องด้านภาษาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นจะปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยการใช้การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ (Concept Map) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยจะสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจให้คะแนนคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

จากนั้นจะนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยจะใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด
- 1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วัด

แบบประเมินความพึงพอใจในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ (Concept Map) มีค่า IOC เท่ากับ 0.66-1

6. นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้ (Concept Map) ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย วิเคราะห์การวิจัยทดลองโดยใช้ ผังมโนทัศน์ (Concept Map) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด นนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 50 คน ผู้วิจัยจะดำเนินงานวิจัยดังนี้

3.4.1 ขั้นเตรียม

1. ชี้แจง วัตถุประสงค์ ขั้นตอน และรายละเอียดเกี่ยวกับการเรียนแก่นักเรียนเกี่ยวกับการเรียนโดยใช้ ผังมโนทัศน์เพื่อการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ทำการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียน (Pre – Test) บันทึกผลการทดสอบเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ และวิเคราะห์

3.4.2 ขั้นทดลอง

1. การวิจัยในครั้งนี้ จะดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยผู้วิจัย จะดำเนินการสอนตามแผนจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ ผังมโนทัศน์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 15 คาบ กิจกรรมการเรียนมีการทำใบงาน เพื่อใช้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษด้วย

2. หลังกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 5 หน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ด้วยแบบทดสอบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียน (Post-Test)

3. หลังจากการเรียนรู้ทั้ง 5 แผนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ หลังการเรียน โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ มี 20 ข้อ

4. จากนั้นนักเรียนทำแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป ดังนี้

3.5.1 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence: IOC)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ โดยแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้คือ ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน การวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนการทำแบบทดสอบภายหลังการจัดการเรียนรู้ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลักษณะของแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน จะมี 6 เรื่อง เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน ใช้เวลาสอบครั้งละ 40 นาที โดยเกณฑ์ที่ใช้ให้คะแนน คือตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนการทำแบบทดสอบภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ด้วย

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การหาค่าทางสถิติ (Paired T Test)

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจในการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์ ใช้ลำดับขั้นการประมาณค่าดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับดีมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด โดยจะวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.101)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

3.6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนส่วนตัว

N แทน จำนวนนักเรียน

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหา โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC ระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา ใช้สูตรดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545, น. 65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	R	คือ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	คือ	ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

มีเกณฑ์พิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ให้	1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
	-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้อง ของข้อคำถามที่ได้จากการคำนวณจากสูตรที่จะมีค่าระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบข้อนั้นไว้ใช้ได้ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง หรือตัดทิ้ง

3.6.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยหลังเรียน และก่อนเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่า t – test (Dependent Samples) ตามสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.109-110)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- 2) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์
- 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ ผังมโนทัศน์

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. ผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนทัศน์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์อยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ถือว่าผ่านปรากฏในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน

ลำดับ	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70	ลำดับ	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
1	8	40	ไม่ผ่าน	26	12	60	ไม่ผ่าน
2	13	65	ไม่ผ่าน	27	13	65	ไม่ผ่าน
3	14	70	ผ่าน	28	10	50	ไม่ผ่าน
4	12	60	ไม่ผ่าน	29	10	50	ไม่ผ่าน
5	13	65	ไม่ผ่าน	30	10	50	ไม่ผ่าน
6	13	65	ไม่ผ่าน	31	13	65	ไม่ผ่าน
7	10	50	ไม่ผ่าน	32	14	70	ผ่าน
8	13	65	ไม่ผ่าน	33	10	50	ไม่ผ่าน
9	10	50	ไม่ผ่าน	34	8	40	ไม่ผ่าน
10	13	65	ไม่ผ่าน	35	13	65	ไม่ผ่าน
11	10	50	ไม่ผ่าน	36	10	50	ไม่ผ่าน
12	10	50	ไม่ผ่าน	37	13	65	ไม่ผ่าน
13	15	75	ผ่าน	38	9	45	ไม่ผ่าน
14	10	50	ไม่ผ่าน	39	10	50	ไม่ผ่าน
15	12	60	ไม่ผ่าน	40	10	50	ไม่ผ่าน
16	13	65	ไม่ผ่าน	41	9	45	ไม่ผ่าน
17	12	60	ไม่ผ่าน	42	10	50	ไม่ผ่าน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับ	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70	ลำดับ	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
18	6	30	ไม่ผ่าน	43	13	65	ไม่ผ่าน
19	12	60	ไม่ผ่าน	44	10	50	ไม่ผ่าน
20	7	35	ไม่ผ่าน	45	12	60	ไม่ผ่าน
21	13	65	ไม่ผ่าน	46	12	60	ไม่ผ่าน
22	10	50	ไม่ผ่าน	47	10	50	ไม่ผ่าน
23	13	65	ไม่ผ่าน	48	13	65	ไม่ผ่าน
24	13	65	ไม่ผ่าน	49	6	30	ไม่ผ่าน
25	10	50	ไม่ผ่าน	50	13	65	ไม่ผ่าน

จากตารางที่ 4.1 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 94

ตอนที่ 2 การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ แสดงจากตารางที่ 4.2 และ 4.3

ตารางที่ 4.2 คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนจำนวน 50 คน

ลำดับ	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	แปลผล คะแนน	ลำดับ	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	แปลผล คะแนน
1	7	13	สูงขึ้น	26	10	10	เท่าเดิม
2	7	18	สูงขึ้น	27	8	13	สูงขึ้น
3	8	16	สูงขึ้น	28	6	14	สูงขึ้น
4	6	12	สูงขึ้น	29	8	18	สูงขึ้น
5	6	8	สูงขึ้น	30	8	16	สูงขึ้น
6	5	15	สูงขึ้น	31	6	15	สูงขึ้น
7	7	15	สูงขึ้น	32	6	18	สูงขึ้น
8	5	7	สูงขึ้น	33	6	12	สูงขึ้น
9	8	9	สูงขึ้น	34	5	10	สูงขึ้น
10	8	16	สูงขึ้น	35	6	19	สูงขึ้น
11	5	11	สูงขึ้น	36	6	10	สูงขึ้น
12	10	18	สูงขึ้น	37	6	18	สูงขึ้น
13	6	17	สูงขึ้น	38	5	6	สูงขึ้น
14	5	6	สูงขึ้น	39	6	18	สูงขึ้น
15	5	9	สูงขึ้น	40	5	14	สูงขึ้น
16	5	14	สูงขึ้น	41	7	16	สูงขึ้น
17	6	12	สูงขึ้น	42	9	18	สูงขึ้น
18	7	14	สูงขึ้น	43	7	8	สูงขึ้น
19	6	13	สูงขึ้น	44	7	13	สูงขึ้น
20	7	10	สูงขึ้น	45	8	11	สูงขึ้น
21	5	8	สูงขึ้น	46	6	15	สูงขึ้น

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลำดับ	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	แปลผล คะแนน	ลำดับ	คะแนน ก่อนเรียน	คะแนน หลังเรียน	แปลผล คะแนน
22	9	16	สูงขึ้น	47	5	17	สูงขึ้น
23	7	10	สูงขึ้น	48	10	16	สูงขึ้น
24	7	10	สูงขึ้น	49	5	9	สูงขึ้น
25	8	10	สูงขึ้น	50	6	10	สูงขึ้น

จากตารางที่ 4.2 คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน ก่อนเรียนและหลังเรียนการใช้ผังมโนทัศน์ พบว่า นักเรียนจำนวน 49 คนจาก 50 คน คิดเป็นร้อยละ 98 ได้คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ได้คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียนเท่ากับก่อนเรียน

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน การใช้ผังมโนทัศน์ นักเรียนจำนวน 50 คน

	N	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ก่อนเรียน	50	20	6.64	1.42	12.93*	.000
หลังเรียน	50	20	13.02	3.66		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ยแสดงความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนเท่ากับ 6.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน เท่ากับ 20.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.66 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) มีค่า .000 แสดงว่าคะแนนหลังสอบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตอนที่ 3 ผลระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
1.	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	3.48	0.74	มาก
2.	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนและกระบวนการ	4.04	0.73	มากที่สุด
3.	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน	4.44	0.61	มากที่สุด
4.	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถเขียนผังมโนทัศน์เพื่ออธิบายความได้	3.94	0.68	มาก
5.	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	3.56	0.58	มาก
รวม		3.89	0.75	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้				
6.	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ	3.92	0.75	มาก
7.	สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน	3.86	0.76	มาก
รวม		3.89	0.75	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
8.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยฝึกทักษะกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบรวบรวมข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง	4.02	0.82	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
9.	การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ	3.58	0.88	มาก
10.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ในวิชาอื่น ๆ	3.26	0.69	ปานกลาง
รวม		3.62	0.86	มาก
รวมเฉลี่ย		3.81	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่ต้องการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 50 คน ในภาพรวมของความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.79)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์ ด้านที่มีระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.75) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.75) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.62$ S.D. = 0.86) ตามลำดับ มีรายละเอียดดังนี้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.44$ S.D. = 0.61) และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนและกระบวนการ ($\bar{X} = 4.04$ S.D. = 0.73) และในระดับมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถเขียนผังมโนทัศน์เพื่ออธิบายความได้ ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.68) กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น ($\bar{X} = 3.56$ S.D. = 0.58) และ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 3.48$ S.D. = 0.74) ตามลำดับ

ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 3.92$ S.D. = 0.75) และ สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยฝึกทักษะกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบรวบรวมข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = 0.82) การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ($\bar{X} = 3.58$ S.D. = 0.88) และในระดับปานกลางได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ในวิชาอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.26$ S.D. = 0.69) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์ Concept Map ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สรุปการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการอ่านจับใจความในวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
2. ผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนทัศน์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3 จำนวน 50 คน ปีการศึกษา 2561 จำนวน 50 คน โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ คือ ตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ ตัวแปรต้น คือ การใช้ผังมโนทัศน์ ตัวแปรตามคือ ความสามารถในการอ่าน

จับใจความภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้
ผังมโนทัศน์

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยมีเนื้อหาจากสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่
เรียนตามตัวชี้วัดจำนวน 5 เรื่องดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ย่อหน้าที่แสดงตัวอย่าง หรืออธิบาย จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ
คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ
คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ย่อหน้าแสดงเหตุและผล จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ
คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา จำนวน 1 แผน
แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ 5 ย่อหน้ากลวิธีการขยายความ จำนวน 1 แผน
แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

ระยะเวลาที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ตั้งแต่
เดือน มิถุนายน จนถึงเดือน กันยายน ใช้เวลารวมในการทดลอง 15 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 15
ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบหลังการ
เรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน แนวคำถามมีทั้งคำศัพท์
สำนวน ไวยากรณ์ และการอ่าน
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังการ
เรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการเรียนจะมีเรื่องให้อ่าน 9
เรื่อง เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการอ่านแบบจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ ผังมโนทัศน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ซึ่งเนื้อหาการเรียนรู้ประกอบไปด้วย

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ย่อหน้าที่แสดงตัวอย่าง หรืออธิบาย จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ย่อหน้าแสดงเหตุและผล จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

แผนการเรียนรู้ที่ 5 ย่อหน้าคละกลวิธีการขยายความ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที

ขั้นที่ 2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบก่อนเรียนจะมีเรื่องให้อ่าน 6 เรื่อง เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 9 เรื่อง 20 ข้อ 20 คะแนน นำมาทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบหลังการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน ลักษณะคำถามมีทั้งคำศัพท์ สำนวน ไวยากรณ์ และการอ่าน

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการอ่านแบบจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ ผังมโนทัศน์

ขั้นที่ 5 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 6 สรุปอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสำเร็จรูปดังนี้

1. วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ (รวม) โดยวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) จำนวนร้อยละของคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
2. เปรียบเทียบคะแนนวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าทางสถิติ (Paired t-test)
3. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนในการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์ Concept Map โดยวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. สรุป อภิปรายผล โดยใช้ตารางและการพรรณนา

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์ Concept Map ในวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สามารถสรุปผลได้ดังนี้คือ

5.1.1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คนพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 94

5.1.2 ผลการศึกษาค่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนจำนวน 50 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยแสดงความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนเท่ากับ 6.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 และคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน เท่ากับ 20.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.66 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ค่า Sig.(2-tailed) มีค่า .000 แสดงว่าคะแนนหลังสอบเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5.1.3 ผลการศึกษาค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวมของความพึงพอใจในระดับมาก (\bar{X} = 3.81 S.D. = 0.79)

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 จากการผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คนพบว่า นักเรียนมีผลคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษ ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 6 และไม่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 94 หรืออีกนัยหนึ่งจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ น่าจะมาจากปัจจัย 3 ประการ

ประการแรก บทอ่านทั้งสามบทในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคำศัพท์จำนวนมากเป็นคำศัพท์ใหม่ ทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ เฟอร์เฟติ (Perfetti, 2007) ได้เสนอแนะว่า ความรู้ทางคำศัพท์เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ และเมื่อผู้วิจัยกลับไปพิจารณาคำศัพท์ในบทอ่านที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนต่ำมาก และส่งผลให้คะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สูงเท่าที่ควร โดยเฉพาะบทอ่านเรื่อง Many Children have accidents in their houses พบว่ามีคำศัพท์ใหม่มากกว่าร้อยละ 20 ของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่อง และไม่มีคำเชื่อมโยง หรือการใช้คำอื่นๆ ช่วยในการเดาคำศัพท์จากบริบทให้ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ตอบคำถามไม่ได้ หูและ เนชั่น (Hu and Nation, 2000) และ เนชั่น (Nation, 2010) ได้เสนอว่า บทอ่านผู้อ่านจะเข้าใจเนื้อเรื่อง และตอบคำถามได้ ควรมีคำศัพท์ที่ผู้อ่านทราบความหมายมาก่อนแล้วไม่น้อยกว่า 98%

ประการที่ 2 ลักษณะข้อสอบในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทั้งส่วนไวยากรณ์ ส่วนเพื่อวัดผลทักษะการสื่อสาร และการอ่าน ในส่วนไวยากรณ์เป็นลักษณะเลือกข้อการใช้ไวยากรณ์ในระดับประโยค ซึ่งเน้นการถามกาล การณ์ลักษณะ และความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างประธานกับกริยา (Subject-Verb Agreement)

กล่าวได้ว่า การที่ข้อสอบไม่ได้มุ่งเน้นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว ในขณะที่การสอนของผู้วิจัยเน้นการฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการใช้ผังมโนทัศน์ อาจส่งผลให้ผลคะแนนของนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ลักษณะข้อสอบของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่สอดคล้องกับการสอน และวัตถุประสงค์หลักที่ผู้วิจัยต้องการให้นักเรียนพัฒนา ดังที่ เกรป (Grabe, 2009) ได้เสนอแนะว่า ลักษณะข้อสอบ หรือการวัดผล อาจต้องสอดคล้องกับสิ่งที่ครูผู้สอนสอน หรือฝึกนักเรียน เพื่อให้การวัดผลนั้นมีความเที่ยงตรง

ประการที่ 3 ผู้สอนไม่ได้มีแผนการสอนไวยากรณ์โดยตรงให้ผู้เรียน หากเป็นการสอดแทรกความรู้เรื่องคำเชื่อมโยง เพื่อช่วยในการอ่านจับใจความสำคัญ และเห็นความสัมพันธ์ของ

ข้อความระดับย่อหน้า อันเป็นหลักการสำคัญของ การสอนด้วยผังมโนทัศน์ ด้วยเหตุนี้ นักเรียนส่วนใหญ่จึงไม่สามารถเลือกคำตอบการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้องในระดับประโยค ที่ปรากฏในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

5.2.2 จากการการศึกษาค้นคว้าพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ ผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนจำนวน 50 คนพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สองคล้อยกับงานวิจัย ของเอี่ยมพร โชคสุชาติ (2556:บทคัดย่อ) ที่พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9 -12 ปีที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนอ่านโดยใช้วิธี PQ4R ร่วมกับผังมโนทัศน์ อยู่ในระดับดี ค่ามัธยฐาน=15.17 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน; ($t=6$, $p\text{-value}=1.000$) และความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9-12 ปีที่มีปัญหาทางการเรียนรู้การอ่าน หลังการสอนอ่านโดยใช้วิธี PQ4R ร่วมกับผังมโนทัศน์ อยู่ในระดับสูงขึ้น ($T=0$, $p<.05$)

การที่นักเรียนมีผลคะแนนแสดงถึงการพัฒนาความสามารถในการจับใจความสำคัญได้ เนื่องจาก

ประการแรก คำศัพท์ที่ปรากฏในแบบทดสอบเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนรู้จัก ทำให้ความรู้เรื่องคำศัพท์ หรือคลังคำที่มีไม่ใช่อุปสรรคสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ แต่สิ่งที่น่าสนใจในงานวิจัยคือ นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้เรื่องคำศัพท์ หรือสามารถเพิ่มพูนคลังคำของตนเองได้ หลังการเรียนโดยใช้ผังมโนทัศน์ ดังที่โนวัก และคานัส (Novak & Cañas, 2006) ได้เสนอแนะว่าการใช้ผังมโนทัศน์ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจัดหมวดหมู่ความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์กับคำศัพท์ และระหว่างบริบทได้ อันช่วยให้นักเรียนได้จัดระบบคำศัพท์ในคลังคำ และช่วยให้จดจำคำศัพท์นั้นๆ ได้

ประการที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีความรู้ในเรื่องรูปแบบย่อหน้าชนิดต่างๆ ผ่านการฝึกการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ภายในย่อหน้า การที่นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ภายในย่อหน้า อันนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องใจความหลัก ใจความรอง ถือเป็นกิจกรรมหลักของการใช้ผังมโนทัศน์ ดังที่ วิลคัล และ โฟเบอร์ท (Wheeldon & Faubert, 2009) ได้เสนอแนะว่า การใช้ผังมโนทัศน์เป็นการช่วยลำดับความสัมพันธ์ และความสำคัญของสารในบทอ่าน เพราะผังมโนทัศน์สามารถใช้สรุปความคิดรวบยอด ใช้ลูกศรแสดงความเชื่อมโยง (Directional Arrows) ใช้คำเชื่อมโยง (Linking Words) รวมถึงการลำดับตามความสำคัญ (Hierarchical Relationship) ผ่านผัง

ประการที่สาม นักเรียนมีความรู้ทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่อง คำเชื่อมโยง(Linking Words) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยเดาความหมาย (Context Clues) หรือเนื้อเรื่องได้

5.2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังโน้ตสน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ในภาพรวมของความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$ S.D. = 0.79)

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.75) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$ S.D. = 0.75) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.81$ S.D. = 0.79) โดยด้านกิจกรรมการเรียนรู้และด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.44$ S.D. = 0.61) และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนและกระบวนการ ($\bar{X} = 4.04$ S.D. = 0.73) ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 3.92$ S.D. = 0.75) และ สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = 0.76) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยฝึกทักษะกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบรวบรวมข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.02$ S.D. = 0.82) การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ($\bar{X} = 3.58$ S.D. = 0.88)

จากการประเมินความพึงพอใจในแต่ละด้านเมื่อมาพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านจะเห็นว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนและกระบวนการด้านสื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และ สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยฝึกทักษะกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบรวบรวมข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การที่นักเรียนมีความพอใจต่อการเรียนการสอน โดยการใช้ผังโน้ตสน์ และมองเห็นประโยชน์ที่รับเนื่องจาก

ประการที่ 1 การใช้ผังโน้ตสน์ในกิจกรรมการอ่าน ช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและเป็นกระบวนการ (Novak & Cañas, 2006) นอกจากนี้ การใช้ผังโน้ตสน์ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนลงมือปฏิบัติด้วยประสาทสัมผัสมากกว่าหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียนผัง การพูดคุยหรือ สิ่งนี้สามารถช่วยพัฒนา

ความสามารถในการเรียน การคิด และช่วยให้เกิดความจำระยะยาวได้ ดังที่ Zhang (2003) และ Silverman (2006) กล่าวว่า การให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านช่องทางมากกว่าหนึ่งช่องทางจะช่วยพัฒนากระบวนการคิด สร้างความจดจำ และความเข้าใจในบทเรียน

ประการที่ 2 การทำกิจกรรมแบบปฏิบัติจริง และทำงานกันเป็นกลุ่ม ด้วยการช่วยกัน ออกแบบ และเขียนผังมโนทัศน์ด้วยตนเองกัน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจมากขึ้น ดังที่ อุมพร ภูพานเพชร (2547: 54) ได้สนับสนุนว่า บรรยากาศที่เป็นกันเองและสนุกสนานทำให้นักเรียนไม่รู้สึกรีบเร่ง หรือกดดัน ทำให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมโดยรู้สึกว่าเป็นของตัวเองไม่รู้สึกว่าถูกสอน จึงทำให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเองสนุกสนานและไม่เครียด นอกจากนี้การเรียนด้วยกิจกรรมลงมือปฏิบัติจะเป็นการเรียนกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน และอยากคิด ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความคิดมากกว่าการเรียนรู้ด้วยตำรา หรือท่องจำเพียงอย่างเดียว

ประการที่ 3 การเรียนการสอนเพื่อจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ เป็นการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ที่นักเรียนไม่เคยใช้มาก่อน ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุก ตื่นเต้น และท้าทาย กล่าวได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนใหม่ๆ สามารถดึงดูดนักเรียนได้ดี เช่น งานวิจัยของ วีระศักดิ์ สุวรรณไตร(2555:บทคัดย่อ) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษร่วมกับวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดอกซ์ ซึ่งนักเรียนไม่เคยใช้มาก่อน อยู่ในระดับ มาก

5.3 ข้อค้นพบ

5.3.1 การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังมโนทัศน์ ดีขึ้นเนื่องจากนักเรียนมีความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และมีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งการเรียนการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์เป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับการเรียนการสอน ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก และนักเรียนสนุกสนานไปกับการเรียนการสอนแบบการใช้ผังมโนทัศน์ (Concept Map) ทำให้การเรียน การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษไม่น่าเบื่ออีกต่อไป

5.3.2 การสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์นั้นเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะการสอนการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์มีการอ่านและเขียนที่เป็นระบบมากขึ้นเป็นการ ฝึกให้นักเรียนได้รู้จักออกแบบ วางแผนการเขียนผังมโนทัศน์ตามกรอบที่ครูกำหนดให้ และนักเรียนมีการออกแบบผังมโนทัศน์ด้วยตนเอง เช่น หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ย่อหน้าแบบแสดงเหตุและผลที่นักเรียนสามารถจับใจความเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากย่อหน้าที่อ่านและนำมาเขียนให้เป็นผังมโนทัศน์เพื่อประกอบความเข้าใจในการอ่านจับใจความมาก

ขึ้น อีกทั้งนักเรียนสามารถอ่านย่อหน้าที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามระดับของความยากง่ายของย่อหน้าแต่ละประเภทได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้มีดังนี้

1. การให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขียนแผนผังมโนทัศน์ มีความเหมาะสม แต่ครูควรจะให้กรอบความคิดกับตัวผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำผังมโนทัศน์ด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องที่ยากหรือซับซ้อน เพราะการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

2. จากการที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคำศัพท์บางคำที่นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจไม่สามารถตีความหมายของคำนั้นได้ จึงทำให้นักเรียนทำข้อสอบข้อนั้นไม่ได้ ดังนั้นครูผู้สอน หรือผู้ทำแบบทดสอบจะต้องดูเนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านให้เหมาะสมกับระดับชั้น

3. ระยะเวลาของการเรียนแต่ละคาบขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องและยากง่ายของวงศัคำศัพท์ ดังนั้น ระยะเวลาการเรียนรู้แต่ละหน่วยจึงอาจจะไม่เท่ากันได้ ตัวอย่างเช่น บางหน่วยในงานวิจัย เช่นเรื่อง Michelangelo's Family ในหน่วยที่ 5 เป็นต้น ได้กำหนดเวลาไว้เท่ากับหน่วยอื่นๆ แต่หลังจากที่สอน พบว่าเวลาไม่เพียงพอ เพราะเป็นย่อหน้ากลวิธีการขยายความ ซึ่งเป็นการสรุปการย่อหน้าหลายรูปแบบในเรื่องเดียวกัน นักเรียนต้องใช้เวลาในการอ่าน ในการวิเคราะห์และเขียนผังมโนทัศน์ เพื่อเขียนคำตอบ

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาส่งเสริมการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นชั้นแรกของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นการปูพื้นฐานการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2546). *คู่มือจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ภาษาอังกฤษ)*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กฤษลดา จำหลวงศิริ. (2552). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของ คำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้ผังมโนทัศน์กับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ก่อ สวัสดิพัฒนาชัย. (2505). *การสอนอ่านในชั้นประถม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา มหาวิทยาลัยบูรพา
- จักรพรรดิ คงนะ. (2550). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จำเนียร เล็กสุมา. (2552). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). *นวัตกรรมการศึกษา ชุดจิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading)*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร
- ฉัตริกา คำสิงห์. (2557). *การใช้แผนผังความคิด Mind mapping เพื่อบูรณาการทักษะการอ่านและเขียน และพัฒนาความพึงพอใจต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษา*. เชียงใหม่: วิทยาลัยเทคโนโลยี โปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่

- ชุมพล ชารีแสน. (2555). ความเข้าใจมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่องชีวิตและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผังมโนคติรูปตัววี วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 25(4) .
- จิตติภรณ์ จันทโกศล, ประยูร เทพนวล และเมธี ดิสวัสดิ์. (2555). การเปรียบเทียบความสามารถใน
การอ่านจับใจความ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ SQ4R กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. สงขลา:
โรงเรียนบ้านคลองหะ(ทวีรัตน์ราษฎร์ บำรุง).
- ณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า. (2550). การเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาไทยและการคิดวิเคราะห์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น
ฐานและการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ดวงพร จริจิตรไพโรบลย์. (2545). การศึกษากลวิธีในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
5 ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เด่นติศศักดิ์ ดอกจันทร์. (2553). การเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษด้วย โปรแกรม
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลวิธีการอ่าน โครงสร้างของตัวบท (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์).
บัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- เถกิง พันธุ์เถกิงอมร. (2528). การตีความ (Reading for interpretation). สงขลา: สถาบันมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา
- ทศปัด ทิพย์บุญมี ชาตรี มณีโกศล และ ผงกาญจน์ ภูวิภาดาพรรณ. (ม.ป.ป). การใช้แผนผังความคิด
เพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ชุมชนบ้านปางหมู. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทิสนา แจมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดา บู่สามสาย. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้
ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร

- ธีรชมา ทันใจชน. (2552). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนแผนภาพความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ธีรภรณ์ พลาลัย. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยและพัฒนา
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- นพพล จันทร์เพ็ญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ-แกรมมี
- นภาพรณ ขาวพอง. (2557). ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (ซี ไอ อาร์ ซี) ผสานวิธีคิดไตร่ตรอง 3 นาที สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- นายโชติ คาเด่นเหล็ก. (2550). การใช้สื่อการสอนผังมโนทัศน์เรื่องพันธะเคมีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์ 3 เคมีพื้นฐาน ว 40103 โรงเรียนราชดำริ (รายงานวิจัย). กุเก็ต: วิทยาลัยเทคโนโลยีกุเก็ต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- บุญรักษ์ ชนุนันท์. (2552). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เบญจรัตน์ ปิ่นเวหา. (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เพลงประกอบการสอน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2542). ลักษณะและการใช้ภาษา (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ปณชตา หมื่นศรี. (2557). ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้เฟสบุ๊ก ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ สาขาธุรกิจค้าปลีก (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ผกาศรี เย็นสุข. (2542). การอ่าน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2547). ลักษณะสำคัญของภาษาไทย: การเขียน-การอ่าน-การพูด-การฟัง. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- พชรพรรณ สุริโย. (2550). การเปรียบเทียบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์กับบทเรียนสำเร็จรูปในการสอนซ่อมเสริม ที่มีผลต่อความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระระวี ภัคดิณรงค์. (2554). ผลการใช้ผังมโนทัศน์สรุปเนื้อหาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฯ วิชา พลังงานและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่: วิทยา เทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ
- พัชรินทร์ แจ่มจรรย์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS กับวิธีการสอนแบบปกติ (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เพ็ญญา ศรียะเสื่อ. (2559). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์เรื่อง การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.repository.rmutt.ac.th/bitstream/handle/123456789/2995/RMUTT-154616.pdf?sequence=1> กก.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2534). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มณเฑียร อินแก้ว. (2554). การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนและการอ่านข้อความที่ประกอบด้วย ประโยค Past Simple Tense สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดน่าน (งานวิจัยในชั้นเรียน).แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37.
- มนัส บุญประกอบ. (2542). แผนภูมิโนทัศน์การสร้างเสริม สัจจุปลิ. วารสารบัณฑิตศึกษา (3), 46 - 55.

- มหิธร นันตโลहित. (2550). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับการสอนแบบปกติ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- มัทธนา บุญปู. (2545). การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มิสแสงธิดา เจริญนาน. (ม.ป.ป). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเชื้อเพลิงซากดึกดำบรรพ์ในรายวิชา ว 40226 โดยใช้ผังมโนทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/3 (รายงานการวิจัยในชั้นเรียน). เชียงใหม่: โรงเรียนพายัพเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ
- มุนาดา หมัดอะด้า. (2557). ผลการเรียนรู้การจัดการแบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ และเขียนสรุปความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพัฒนศาสตร์ มูลนิธิ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รัชนี ศรีไพรวรรณ. (2527). แบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กแรกเรียน ในคู่มือ แนวความคิดและทักษะบางประการเกี่ยวกับกุศล โลกบายกับการสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสองภาษา. นครราชสีมา: สำนักงานเขตการศึกษา 1
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- วรวรรณ โสสมประยูร (2542 น.127) การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
- วรางคณา คำอ่อน. (2560). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์เป็นฐานการเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2549). การวิเคราะห์หัตถ์ของระดับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- วัฒนา วิจิตธาณู. (2546). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบสร้างแผนที่ความคิดและวิธีสอนเพื่อการสื่อสาร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วันเพ็ญ คุณพิริยะทวิ. (2548). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารุณี อุดมธาดา. (2537). ผลการสอนอ่านโดยผสมผสานกิจกรรมการอ่าน เค ดับบลิว.แอล กับ กิจกรรมการสอน โครงสร้างความรู้ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิทวัส อินทมานนท์. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟฟิกกับการจัดการเรียนรู้แบบซินคิเคท (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิมล ทองผิว. (2556). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบการสอนผังกราฟฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- วิไลพร ธนสุวรรณ. (2543). เกมประกอบการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วีระศักดิ์ สุวรรณไตร. (2555). ผลการใช้ชุดฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษร่วมกับวิธีการสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์คอซที่ส่งผลต่อความพึงพอใจความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 11(53).
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก
- ศศิธร สุริยวงศ์ และ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วารสารการศึกษาและพัฒนาศึกษา 8 (1).
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สิวพร โกศิยะกุล. (2546). การใช้สารสนเทศพัฒนาทักษะการอ่านสรุปความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สยามรัฐ ลอยพิมาน และ ดร. ชัยวัฒน์ วารี. (2557). ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- สายพิณ มาวรณ. (2551). ผลการใช้แผนผังโน้ตค้นประกอบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุดารัตน์ เกียรติจรุงพันธ์. (2559). การศึกษามโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาชีววิทยาเพิ่มเติม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้จากการเรียนรู้เชิงรุก. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนการอ่าน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย หน่วยที่ 5. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- สุนาฏ นิธิพิทชากุล. (2540). การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและความสนใจอันเกิดจากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนของเด็กชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับหนังสือที่ผู้ใหญ่เขียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ สอนตระกูล. (2535). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบจัดอบรมมโนทัศน์สำหรับวิชาชีววิทยาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2543, น.49-50). การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาสำหรับนิสิตครูโดยการเรียนรู้แบบค้นพบ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุภัทสร วัชรคุปต์. (2543). ชุดการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุรดา วารสัง. (2544). การใช้สารจากหนังสือพิมพ์ที่ตรงกับความสนใจพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโคกสี จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อดุลย์ ภูปลื้ม. (2539). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่มและแบบฝึกที่จัดคำละคำ* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมรรัตน์ อยู่เบน. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ผังมโนทัศน์ช่วยในการสรุปบทเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องสารและสมบัติของสารชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนศึกษาสมบูรณ์อนุสรณ์.
- อรอุมา เพชรนุ้ย. (2556). *การศึกษาความสามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการใช้วิธีการสอนอ่านเป็นคำร่วมกับเทคนิค Picture Me Reading* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อรุณี สายเสมา. (2541). *หลักการอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- อัญชลี ตนานนท์. (2536). *ผังมโนทัศน์สัมพันธ์กับการพัฒนาความคิด*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อัมพร สุขเกษม. (2539). *การอ่านหนังสือ*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: ม.ป.ท
- อารีวรรณ ชัดดียะวงศ์. (2556). *การศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์เรื่องพันธะเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 7*.
- อุมาพร ภูพานเพชร. (2547). *ผลการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารในการพัฒนาความสามารถด้านการพูดของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุไรวรรณ นิลนวล. (2555). *การพัฒนาทักษะการเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคร่วมกันอ่านเขียน (CIRC) ร่วมกับ ผังมโนทัศน์ (Concept maps) โดยบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง*. กาลสินธุ์: โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์.
- เอกภูมิ ชุนิตย์. (2553). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอี่ยมพี โชคสุชาติ. (2556). การศึกษาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนอายุ 9-12 ปีที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนอ่านโดยวิธี PQ4R ร่วมกับเทคนิคแผนที่ความคิด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาษาต่างประเทศ

Acbersold and Field. (1977). *From Reader to Reading teacher. Issues and strategies for second language classrooms*. New York: Cambridge University Press, 1997 Association.

Ault, Charist R. (1985). Concept Mapping as a Study Strategy in Earth Science. *Journal of College Science Teaching*, 15(5), 38 – 44.

Ausubel. (1963). *The Psychology of Meaningful Verbal Learning Oxford*. England: Grune & Stratton.

Stefferd, Aifred. (1961). *The wonders of seeds*. London: Macmillian.

Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Hand book I: The Cognitive Domin*. New York: Mckey.

Bodulus, J.E. (1987). The Use of Concept Mapping Strategy to Facilitate Meaningful Learning for Nith Grade Student in Science. *Dissertation Abstracts International*. 477(3), 3387 – A.

Ronald K. B., Billy L. S. and Jane E.. (1994). A comparison of nonreferred, learning disabled, and mildly mentally retarded students utilizing the social skills rating system. *Psychology in the schools*, 31(1).

Bernard, I. S. (1969). *Bernard Schmidt A Reading Skills Program Level D*. New York: N.P.

Bramlett, R. K. (1994). Implementing Cooperative Learning: A Field Study Evaluating Issues for School-based Consultants. *Journal of School Psychology*, 32(1), 67 - 84.

Buzan Tony. (1991). *Use both sides of your brain*. New York: Penguin Group.

Clark, H.H., & Chase, W.G. (1972). On the process of comparing sentences against pictures. *Cognitive Psychology*, 3, 472-517.

Edgar dale. (1965). *Audio-Visual Methods Teaching* (2rd ed). New York: Hot, Rinchart and Winston.

- Frost, S.H. (1998). Festerling the Critical Thinking of College Women Through Academic Advising and Faculty Content. *Journal of College Student Development*.
- Frost,R. (1998). Toward a strong phonological theory of visual word recognition: True issues and false trials. *Psychologicals Bulletin*,123, 71-99.
- Gates, (1947). *Improve of Reading* (3rd ed). New York: Macmillian.
- George D. Spache and Paul C. Berg,(1955).**The art of efficient reading**.New York: MacMillan.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed). New York: Mc Graw-Hill.
- Grabe, W. (2009) *Reading in a Second Language Moving from Theory to Practice*. UK: Cambridge University Press
- Grabe, W. (2009). *Teaching and Testing Reading*. In M.H. Long &C.J. Doughty (Eds.), UK: West Sussex.
- Heinze – Fry; & J.D. Novak. (1990). Concept Mapping Brings Long – Terms Movement Toward Meangful Learning. *Science Education*, 74(7), 481 – 482.
- Hu and Nation. (2000). *Unknown Vocabulary Density and Reading Comprehension*. New Zealand: University of Wellington,.
- Kramsch. (2014). Teaching Foreign Languages in an Era of Globalization . *The Modern Language Journal* 98, (1).
- Loncaric, Linda. (1986). The Effect of a Concept Mapping Strategy Program upon the Acquisition of Social Studies Concept. *Dissertation Abstracts International*, 47(5), 2006–A.
- Lono, L. P.. (1987). *Teaching Reading Skills:A Guide for the New ESZ Teaching*. In A *TESOL Professional Authology: Listening Speading and Reading*.edited by Carol Cargrill. Illionis,ILL: Volved Publishers.
- Mckay. (2002). *Teaching English As an International Language Perspectives: Rethinking Goal and Perspectives*. USA: Oxford University Press
- Moreia, Marco A. (1979). Concept Maps as a Tool for Teaching. *Journal College Science Teaching*. 11(9), 283 - 286.
- Mortimer J. A., & Charles V. D. (1972). *How to read a book*. American: n.p.

- Miller, Wilma H. (1990). *Reading Comprehension Activities Kit*. New York: The Center for Applied Reserch. In Education.
- Novak, J. D., & Cañas, A. J. (2006). *The theory underlying concept maps and how to construct them*. Florida: Florida Institute for Human and Machine Cognition.
- N, David. (2004). *Task-Based Language Teaching*. Hong Kong: Cambridge University Press.
- Perfetti, C. A. (2007). *Scientific Studies of Reading*, 11(4), 357-383.
- Paul D. L. (2004). *Practical Research Planning and Design*. India: Pearson India.
- Ruddell, M.R. (2002). *Vocabulary knowledge and comprehension: A comprehension- process view of complex literacy relationships*. New York: International Reading Teacher.
- Rumelhart, D.E. (1981). *Schemata: The Building Blocks of Cognition*. California : University of California
- Ruth Tooze. (1957). *Your Children want to Read*. Englewood Cliff: N.J. Prentice.
- Skinner, S. (1976). *Cognitive Development: Pre-requisite Thinking*. New York : The clearing House.
- Steals, M. H. (1990). *Development to an Adapted Cooperative Learning Strategy in a Secondary Chapter I Option 4 Reading English Language Rats Paining Program*. N.P.: English Languages Arts.
- Sturm, J. M. (1996). *Effect of Hand-Drawn and Computer-Generated Concept Mapping on Expository Writing and Writing Attitudes of Middle Level Student with Learning and Reading Disabilities*. (Doctoral dissertation, Special Education). Lincoln: Graduate School.
- Trabasso, T. (1999). *Narrative Comprehension, Causality, and Coherence*. Germany: Technical Unioersitu, Dresden.
- Wainwright, G. R. (1997). *Rapid Reading Made Simple*. Great Britain: W.H.
- Wagemans J. (1920). *Historical and conceptual background Laboratory of Experimental Psychology*. Belgium: University of Leuven.
- Wheeldon & Faubert. (2009). *Is a Picture Worth a Thousand Words? Using Mind Maps to Facilitate Participant Recall in Qualitative Research*. Canada: Simon Fraser University

Wheeldon, J. P., & Faubert, J. (2009). Framing experience: Concept maps, mind maps, and data collection in qualitative research. *International Journal of Qualitative Methods*, 8(3), 68-83.

Zhang, F. (2006). *The teaching of Mandarin prosody: A somatically-enhanced approach for second language learners (Doctoral dissertation)*. University of Canberra: Canberra Australia

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
โดยใช้ผังมโนทัศน์

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1: ย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรือ อธิบายความ จำนวน 3 ชั่วโมง
รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 รหัสวิชา อ23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นางสาววรรรณ สุขสวัสดิ์

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ต 1.1 ม.3/4 เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ย่อหน้าแสดงตัวอย่างและอธิบายความได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนสรุปใจความสำคัญ แล้วเขียนผังมโนทัศน์สรุปความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียนสนใจใฝ่รู้ มีความรอบคอบ มีเหตุผล และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

3. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

หน่วยการเรียนรู้นี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ แบบย่อหน้าแสดงตัวอย่าง หรืออธิบายความนั้นเป็นอย่างไร และนักเรียนสามารถหาใจความสำคัญและความคิดรวบยอดของย่อหน้าแบบย่อหน้าแสดงตัวอย่าง หรืออธิบายความได้ และนักเรียนสามารถเขียนอธิบายความเข้าใจเนื้อความจากย่อหน้าแบบย่อหน้าแสดงตัวอย่าง หรืออธิบายความ โดยเขียนอธิบายความเป็นผังมโนทัศน์ เพื่ออธิบายสรุปความเข้าใจในการอ่านจับใจความได้

4. สาระการเรียนรู้ (แกนกลาง)

1. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ หรือ สารสำคัญของย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรืออธิบายความได้ ใช้ผังมโนทัศน์ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแยกใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรืออธิบายความได้

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียน (Pre-Test) จำนวน 20 ข้อ
2. แบบฝึกหัด 1 และ 2
3. ใบงานที่ 1 (Quiz 1)

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ก่อนเรียน : การสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ ก่อนเรียน (40 นาที)

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจะสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าในบทเรียนนี้นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญในย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ
2. ครูถามนักเรียนว่านักเรียนเข้าใจคำว่าใจความสำคัญและประโยคใจความสำคัญหรือไม่ และจะแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ เพื่อช่วยเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญของผู้เรียน โดยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด แล้วให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญเป็นกลุ่ม ในแบบฝึกหัดที่ 1 นักเรียนจะช่วยกันสรุปตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญปรากฏในย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ แล้วช่วยกันลอกประโยคใจความสำคัญที่จับได้ลงช่องว่างที่ครูเตรียมไว้ ให้ การระบุมโนทัศน์ที่สำคัญ โดยอาจจะขีดเส้นใต้คำสำคัญ (keyword) หรือประโยคที่สำคัญ (topic sentence) จากนั้นคำสำคัญ หรือประโยคใจความสำคัญที่ได้จากแต่ละย่อหน้ามาจัดกลุ่ม และลำดับความสำคัญ หรือลำดับเรื่องราว

2. จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตคำที่เชื่อมที่ใช้ในรูปแบบของย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ และให้นักเรียนช่วยกันหาและขีดเส้นใต้คำเหล่านี้ เช่น For example, In addition,

Besides, Moreover, For instance, In particular ,Especially. Particularly , Furthermore เป็นต้น ในแบบฝึกหัดที่ 1 ข้อ 2 - 5

3. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มระบุนใจความสำคัญ (Main Idea) ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญได้โดยร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่ 2.1 เรื่อง Thunder โดยที่ครูให้นักเรียนหาประเด็นสำคัญของเรื่อง (Main Idea) หารายละเอียดปลีกย่อย (Detail)

4. ครูให้นักเรียนระบุนใจความรอง หรือใจความสนับสนุน (Supporting Idea) จากย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ ในแบบฝึกหัดที่ 2 .1 เรื่อง Thunder จากนั้น และให้ลอกใจความสำคัญ และใจความรองลงในผังมโนทัศน์ที่ครูเตรียมไว้ให้ จากนั้นครูสอนให้นักเรียนจัดลำดับมโนทัศน์ที่มีความหมายกว้าง ไปสู่มโนทัศน์ที่เฉพาะเจาะจง เพื่อการจัดลำดับความคิด โครงเรื่อง เพื่อให้ได้ความคิดที่สำคัญที่สุดของเรื่อง โดยผังมโนทัศน์มาช่วย

5. ครูสอนให้นักเรียนจัดกลุ่มมโนทัศน์ โดยพิจารณาว่ากลุ่มใดอยู่ในระดับเดียวกัน หรือมีความเกี่ยวข้องใกล้เคียงกัน กลุ่มใดเป็นมโนทัศน์หลัก หรือสำคัญ กลุ่มใดเป็นมโนทัศน์รอง หรือสนับสนุนขยายความมโนทัศน์หลัก หรือประโยคหลัก ของเรื่องที่อ่าน

6. ครูให้นักเรียนดูความสัมพันธ์การเชื่อมโยงระหว่างใจความสำคัญ และใจความรองในแบบฝึกหัดที่ 2 .1 การจัดการเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ โดยการสอนให้นักเรียนเชื่อมโยงความหลักและใจความรองของเรื่องที่อ่าน หรือจัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ในเรื่องก่อนและหลัง

7. จากนั้นครูให้นักเรียนฝึกทำการระบุนใจความสำคัญ และใจความสนับสนุนย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความด้วยตนเองในแบบฝึกหัดที่2.2 เรื่อง Be Healthy จากนั้นให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญ และใจความรองลงในผังมโนทัศน์ที่ครูเตรียมไว้ให้

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกัน เผลยแบบฝึกหัดที่ 2.2 เรื่อง Be Healthy ดูว่าจับใจความสำคัญ และใจความรองคืออะไร มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างไร รวมถึงช่วยกันเติมคำเชื่อมที่เหมาะสม

2. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ลงในรูปแบบผังมโนทัศน์และทำใบงานที่ 1 เรื่องการจับใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ (10 คะแนน) โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน New World รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เว็บไซต์ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 20 ข้อ
4. แบบฝึกหัดที่ 1 และ 2 เรื่องย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ
5. ใบงานที่ 1 (Quiz 1) เรื่อง King of the Seas

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
ความสามารถในการจับใจความสำคัญและแยกแยะใจความสำคัญและใจความรองได้ในย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความได้	ใบงานที่ 1	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2: ย่อหน้าที่แสดงการเปรียบเทียบ จำนวน 3 ชั่วโมง
 รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 รหัสวิชา อ23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นางสาววรรรณ สุขสวัสดิ์

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ต 1.1 ม.3/4 เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนสรุปใจความสำคัญ แล้วเขียนผังมโนทัศน์สรุปความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียนสนใจใฝ่รู้ มีความรอบคอบ มีเหตุผล และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

3. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

หน่วยการเรียนรู้นี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ และสามารถหาใจความสำคัญและความคิดรวบยอดได้ รวมถึงสามารถเขียนสรุปความเข้าใจจากย่อหน้าแบบย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบโดยผังมโนทัศน์

4. สาระการเรียนรู้ (แกนกลาง)

1. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแยกใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าที่แสดงการเปรียบเทียบได้

2. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ หรือ สาระสำคัญของย่อหน้าที่แสดงการเปรียบเทียบโดยใช้ผังมโนทัศน์ได้

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แบบฝึกหัด 3 และ 4

2. ใบงานที่ 2 (Quiz2)

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้ ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่าในบทเรียนนี้นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญในย่อหน้าที่แสดงการเปรียบเทียบ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ เพื่อช่วยเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญของผู้เรียน โดยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด แล้วให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ เป็นกลุ่ม ในแบบฝึกหัดที่ 3 เรื่อง Dog and Cat นักเรียนจะช่วยกันสรุปตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญปรากฏในย่อหน้าแสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ แล้วช่วยกันลอกประโยคใจความสำคัญที่จับได้ฝังโน้ตส์ที่ครูเตรียมไว้ให้การระดมโน้ตส์ที่สำคัญ โดยอาจจะขีดเส้นใต้คำ หรือประโยคที่สำคัญ จากนั้นลอกคำสำคัญลงในกระดาษ ให้นักเรียนมองหาคำศัพท์ที่พบบ่อยๆซ้ำๆจากเนื้อเรื่อง เพราะคำๆนั้นอาจจะเป็นประเด็นสำคัญของเรื่อง หรือเป็นคำที่ปรากฏในประโยคใจความสำคัญของเรื่อง และนำคำศัพท์นั้นมาจัดลำดับความสำคัญ

2. จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตคำที่เชื่อมที่ใช้ในรูปแบบของย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบ และให้นักเรียนช่วยกันหาและขีดเส้นใต้คำเหล่านี้ เช่น Like, As, Dislike, Whereas, But, Unlike, And หรือ Adjective ที่ลงท้ายด้วย -er หรือคำว่า More, Less และตามด้วยคำว่า Than เป็นต้น ในแบบฝึกหัดที่ 3 เรื่อง Dog and Cat

3. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญได้ โดยร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง Fruits from Asia โดยที่ครูให้นักเรียนหาประเด็นสำคัญของเรื่อง (Topic) หารายละเอียดปลีกย่อย (Detail) และหาใจความสำคัญของเรื่อง

4. ครูให้นักเรียนสามารถระบุใจความรอง หรือใจความสนับสนุนจากย่อหน้าชนิดแสดงการเปรียบเทียบ ในแบบฝึกหัดที่ 4 จากนั้น ให้ลอกใจความสำคัญ และใจความรองลงในผังมโนทัศน์ที่ครูเตรียมไว้ให้ ครูให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของประโยคต่างๆในเรื่องที่อ่านซ้ำ ประโยคใดเป็นใจความหลัก ประโยคใดเป็นใจความรอง และครูสอนให้นักเรียนจัดลำดับมโนทัศน์ที่มีความหมายกว้าง ไปสู่มโนทัศน์ที่เฉพาะเจาะจง เพื่อการจัดลำดับความคิด และให้ได้ความคิดที่สำคัญที่สุดของเรื่อง

5. ครูสอนให้นักเรียนจัดกลุ่มมโนทัศน์ โดยพิจารณาว่ากลุ่มใดอยู่ในระดับเดียวกัน หรือมีความเกี่ยวข้องใกล้เคียงกัน กลุ่มใดเป็นมโนทัศน์หลัก หรือสำคัญ กลุ่มใดเป็นมโนทัศน์รอง หรือสนับสนุนขยายความมโนทัศน์หลัก หรือประโยคหลัก ของเรื่องที้อ่าน โดยใช้ผังมโนทัศน์มาช่วย

6. ครูให้นักเรียนดูความสัมพันธ์การเชื่อมโยงระหว่างใจความสำคัญ และใจความรองและคำเชื่อมในแบบฝึกหัดที่ 4

7. ตอบคำถามท้ายเรื่อง ในแบบฝึกหัดที่ 4 หลังจากที่สามารสรูปใจความสำคัญ ใจความรอง และความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่มีต่อกัน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกัน เกลยแบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง Fruits from Asia ดูว่าจับใจความสำคัญและใจความรองคืออะไร มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างไร รวมถึงช่วยกันเติมคำเชื่อมที่เหมาะสม ครูเฉลยคำตอบจากคำถามท้ายเรื่อง 5 ข้อ

2. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ลงในรูปแบบผังมโนทัศน์ และทำใบงานที่ 2 เรื่อง London and Paris การจับใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าชนิดแสดงการเปรียบเทียบ โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน New World รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เว็บไซต์ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง
3. แบบฝึกหัดที่ 3 และ 4 เรื่องย่อหน้าที่แสดงตัวอย่างหรืออธิบายความ
4. ใบงานที่ 2 (Quiz 2) เรื่อง London and Paris

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
ความสามารถในการจับใจความสำคัญและแยกแยะใจความสำคัญและใจความรองได้ในย่อหน้าแสดงการเปรียบเทียบได้	ใบงานที่ 2	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 : ย่อหน้าที่แสดงเหตุและผล จำนวน 3 ชั่วโมง

รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 รหัสวิชา อ23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นางสาววรรรณ สุขสวัสดิ์

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ต 1.1 ม.3/4 เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ย่อหน้าแสดงเหตุและผล

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญ แล้วเขียนผังมโนทัศน์จากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียนสนใจใฝ่รู้ มีความรอบคอบ มีเหตุมีผล และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

3. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

หน่วยการเรียนรู้นี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษแบบย่อหน้าแสดงเหตุและผล นักเรียนสามารถหาใจความสำคัญและความคิดรวบยอดของย่อหน้าแบบแสดงเหตุและผลในย่อหน้าหรือบทความภาษาอังกฤษได้ และสามารถเขียนสรุปความเข้าใจเนื้อความหลัก และรองได้ผ่านการใช้ผังมโนทัศน์

4. สาระการเรียนรู้ (แกนกลาง)

1. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ หรือ สารสำคัญของย่อหน้าที่แสดงเหตุและผลโดยใช้ผังโนทัศน์ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแยกใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าที่แสดงเหตุและผลได้

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แบบฝึกหัด 5 และ 6
2. ใบงานที่ 3 (Quiz 3)

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ เพื่อช่วยเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญของผู้เรียน โดยการทำให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด แล้วให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ นักเรียนจะช่วยกันสรุปตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญปรากฏในย่อหน้าแสดงเหตุและผล แล้วช่วยกันลอกประโยคใจความสำคัญที่จับได้ลงช่องว่างที่ครูเตรียมไว้ให้ การระดมโนทัศน์ที่สำคัญ โดยอาจจะขีดเส้นใต้คำสำคัญ (keyword) หรือประโยคที่สำคัญ (Topic Sentence) จากนั้นนำคำสำคัญ หรือประโยคใจความสำคัญที่ได้จากแต่ละย่อหน้ามาจัดกลุ่ม และลำดับเหตุและผล ทั้งนี้ครูจะใช้ตัวอย่างบทอ่านที่เตรียมไว้

2. จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตคำที่เชื่อมที่ใช้ในรูปแบบของย่อหน้าแสดงย่อหน้าแสดงเหตุและผล จากตัวอย่างบทอ่าน เช่น Because, So, Therefore, Thus, As a result, Consequently, Due to, Be caused by

3. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญได้ โดยร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่ 5 เรื่อง Hundreds left homeless storm ครูอธิบายตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญ เพื่อช่วยเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญของผู้เรียน แล้วให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ (Implicit Teaching) เป็นกลุ่ม ในแบบฝึกหัดที่ 5 นักเรียนจะช่วยกันสรุปตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญปรากฏในย่อหน้าชนิดแสดงเหตุและผล จากนั้นครูให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ได้อ่าน

4. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญได้ โดยร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่แบบฝึกหัดที่ 5.2 และ 5.3 จากนั้น ให้นักเรียนหาใจความสำคัญของเรื่อง และหาประเด็นของเรื่อง และคำเชื่อมที่ใช้ในย่อหน้าแสดงเหตุและผล จากนั้นให้

นักเรียนลอกใจความสำคัญ และใจความรองลงในผังมโนทัศน์ที่ครูเตรียมไว้ให้ จากนั้นจัดกลุ่มมโนทัศน์ โดยพิจารณาว่าคำกลุ่มใดอยู่ในระดับเดียวกัน หรือมีความสัมพันธ์กันในเหตุและผล หรือขยายรายละเอียดของเหตุผล แล้วนำมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในรูปแบบผังมโนทัศน์

5. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มในรูปแบบฝึกหัดที่ 6 เรื่อง Life in the Colonies โดยนักเรียนจะช่วยกันระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญ ใจความรอง หรือใจความสนับสนุน โดยใช้ผังมโนทัศน์มาช่วยในการสรุปใจความสำคัญ ใจความรอง และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกัน เกลยแบบฝึกหัดที่ 6 คว้าจับใจความสำคัญและใจความรองคืออะไร มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างไร รวมถึงช่วยกันเติมคำเชื่อมที่เหมาะสม
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ลงในรูปแบบผังมโนทัศน์ และทำใบงานที่ 3 เรื่อง Why are Cities Becoming Overcrowded? การจับใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าชนิด แสดงเหตุและผลได้ โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน New World รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เว็บไซต์ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง
3. แบบฝึกหัดที่ 5 และ 6 เรื่องย่อหน้าที่แสดงเหตุและผล
4. ใบงานที่ 3 (Quiz 3) เรื่อง Why are Cities Becoming Overcrowded?

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
ความสามารถในการจับใจความสำคัญและแยกแยะใจความสำคัญและใจความรองได้ในย่อหน้าแสดงเหตุและผลได้	ใบงานที่ 3	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 : ย่อหน้าที่แสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา จำนวน 3 ชั่วโมง
รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 รหัสวิชา อ23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นางสาววรรรณ สุขสวัสดิ์

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ต 1.1 ม.3/4 เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนสรุปใจความสำคัญ แล้วเขียนผังมโนทัศน์สรุปความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียนสนใจใฝ่รู้ มีความรอบคอบ มีเหตุผล และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

3. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

หน่วยการเรียนรู้นี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ แบบย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา สามารถหาใจความสำคัญและความคิดรวบยอด และนักเรียนสามารถเขียนสรุปโดยใช้ผังมโนทัศน์ได้

4. สาระการเรียนรู้ (แกนกลาง)

1. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ หรือ สาระสำคัญของย่อหน้าที่แสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา โดยใช้ผังมโนทัศน์ได้

2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแยกใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าที่แสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลาได้

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แบบฝึกหัด 7 และ 8
2. ใบงานที่ 4 (Quiz 4)

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ขั้นสอน

1. ครูแสดงตัวอย่างย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ เพื่อลำดับเวลา ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าอะไรคือประโยคใจความสำคัญ อะไรคือใจความสำคัญ โดยที่ครูยกตัวอย่างย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลาให้นักเรียนดู

2. จากนั้นครูให้นักเรียนสังเกตคำที่เชื่อมที่ใช้ในรูปแบบของย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลาและให้นักเรียนช่วยกันหาและขีดเส้นใต้คำเหล่านี้ เช่น The First, the second, Then, And then ,First of all , Finally, Next เป็นต้น โดยครูยกตัวอย่างย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ เพื่อลำดับเวลา

3. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญได้ โดยร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่ 7 เรื่อง Katherine's Story ครูอธิบายตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญ เพื่อช่วยเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญของผู้เรียน แล้วให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ เป็นกลุ่ม ในแบบฝึกหัดที่ 7 นักเรียนจะช่วยกันสรุปตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญปรากฏในย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา ใจความรอง และคำเชื่อม โดยลอกใจความสำคัญ ใจความรองลงในผังมโนทัศน์ที่ครูเตรียมไว้ให้ จากนั้นครูให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ได้อ่าน

4. ครูให้นักเรียนช่วยกันระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญ ใจความรอง หรือใจความสนับสนุน โดยใช้ผังมโนทัศน์มาช่วยในการสรุปใจความสำคัญ ใจความรอง และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา ในแบบฝึกหัดที่ 8 เรื่อง Under the Stars in the Sahara

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกัน เฉลยแบบฝึกหัดที่ 8 คว้าจับใจความสำคัญและใจความรองคืออะไร ความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างไร รวมถึงช่วยกันเติมคำเชื่อมที่เหมาะสม

2. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ลงในรูปแบบผังมโนทัศน์ และทำใบงานที่ 4 เรื่อง Marco and Niccole Polo การจับใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลาได้ โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน New World รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เว็บไซต์ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง
3. แบบฝึกหัดที่ 7 และ 8 เรื่องย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา
4. ใบงานที่ 4 (Quiz 4) เรื่อง Marco and Niccole Polo

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
ความสามารถในการจับใจความสำคัญและแยกแยะใจความสำคัญและใจความรองได้ในย่อหน้าย่อหน้าแสดงการบรรยายเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา	ใบงานที่ 4	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5: ย่อหน้าที่ละกลวิธีการอ่านขยายความ จำนวน 3 ชั่วโมง
รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 รหัสวิชา อ23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอน นางสาวรพรรณ สุขสวัสดิ์

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ต 1.1 ม.3/4 เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ย่อหน้าที่ละกลวิธีการอ่านขยายความ

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

นักเรียนสรุปใจความสำคัญ แล้วเขียนผังมโนทัศน์บรรยายความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

นักเรียนสนใจใฝ่รู้ มีความรอบคอบ มีเหตุผล และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

3. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

หน่วยการเรียนรู้นี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนอ่านจับใจความภาษา แบบย่อหน้าที่ละกลวิธีการขยายความ สามารถหาใจความสำคัญและความคิดรวบยอด และนักเรียนสามารถเขียนสรุปโดยใช้ผังมโนทัศน์

4. สาระการเรียนรู้ (แกนกลาง)

1. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ หรือสาระสำคัญของย่อหน้าที่ละกลวิธีการขยายความโดยใช้ผังมโนทัศน์ได้

2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ และแยกใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าที่ละกลวิธีการขยายความได้

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แบบฝึกหัด 9 และ 10
2. ใบงานที่ 5 (Quiz 5)
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียน (Post-test)

จำนวน 20 ข้อ

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ขั้นสอน

1. ครูแสดงตัวอย่างย่อหน้าแสดงการคละกลวิธีขยายความ แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าอะไรคือประโยคใจความสำคัญ อะไรคือใจความสำคัญ โดยที่ครูยกตัวอย่างย่อหน้าแสดงการคละกลวิธีขยายความ ให้นักเรียนดู
2. ครูให้นักเรียนสังเกตคำเชื่อมที่ได้เรียนไปในย่อหน้าแบบต่างๆว่านักเรียนพบคำเชื่อมต่างๆเหล่านั้นหรือไม่ จากนั้นให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำเหล่านี้ เช่น Moreover, And, then, The Frist, The result of, Finally, Before, For these reasons เป็นต้น โดยครูยกตัวอย่างย่อหน้าแสดงการคละกลวิธีขยายความ
3. ครูให้นักเรียนทำงานกลุ่มระบุใจความสำคัญ มีไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญได้โดยร่วมกันทำแบบฝึกหัดที่ 9 เรื่อง The Cotton Gin ครูอธิบายตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญ เพื่อช่วยเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญของผู้เรียน แล้วให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญเป็นกลุ่ม ในแบบฝึกหัดที่ 9นักเรียนจะช่วยกันสรุปตำแหน่งที่ประโยคใจความสำคัญปรากฏในย่อหน้าแสดงการคละกลวิธีขยายความ ใจความรอง และคำเชื่อม โดยลอกใจความสำคัญ ใจความรองลงในผังมโนทัศน์ที่ครูเตรียมไว้ให้ จากนั้นครูให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ได้อ่าน
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันระบุใจความสำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏในรูปแบบประโยคใจความสำคัญใจความรอง หรือใจความสนับสนุน โดยใช้ผังมโนทัศน์มาช่วยในการสรุปใจความสำคัญ ใจความรอง และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา ในแบบฝึกหัดที่ 10 เรื่อง Michelangelo's Family

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกัน เผลยแบบฝึกหัดที่ 10 คว้าจับใจความสำคัญและใจความรองคืออะไร มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างไร รวมถึงช่วยกันเติมคำเชื่อมที่เหมาะสม
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ลงในรูปแบบผังมโนทัศน์ และทำใบงานที่ 5 เรื่อง การจับใจความสำคัญและใจความรองในย่อหน้าชนิดคละกลวิธีขยายความ โดยใช้วิธีการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์

หลังเรียน : การสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาอังกฤษ หลังเรียน (40 นาที)

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจะสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน New World รายวิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เว็บไซต์ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง
3. แบบฝึกหัดที่ 9 และ 10 เรื่องย่อหน้าคละกลวิธีการอ่านขยายความ
4. ใบงานที่ 5 (Quiz 5) เรื่อง Googles
5. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียน (Post-test) จำนวน 20 ข้อ

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
ความสามารถในการจับใจความสำคัญและแยกแยะใจความสำคัญและใจความรองได้ในย่อหน้าย่อหน้าชนิดคละกลวิธีขยายความ	ใบงานที่ 5	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
รหัสวิชา อ23101 วิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนน 20 คะแนน เวลา 40 นาที

แบบทดสอบนี้มีจำนวน 20 ข้อ

1. Your parcel _____. The postman brought it two hours ago.

a. has arrived	b. arrive
c. have arrived	d. arrives

2. He _____ be late for class but he often comes late nowadays.

a. doesn't use to	b. doesn't used to
c. didn't use to	d. didn't used to

3. Can you tell me how many chapters this book consists _____?

a. with	b. about
c. of	d. in

4. When you _____ in Hanoi, you should visit Uncle Ho's mausoleum.

a. are	b. will be
c. be	d. were

5. Although we are far away from each other, we still _____.

a. keep together	b. keep in touch
c. keep along	d. keep out

6. Joseph is a poet. He _____ a lot of beautiful poems so far.

a. written	b. wrote
c. has written	d. writes

7. She didn't know how to solve her problem. She had to ask her friends _____ a solution

a. on	b. for
c. in	d. to

8. Tom is heavier than Paul but not as heavy as Jim.

a. Jim is heavier than Paul.	b. Tom is heavier than Jim.
c. Jim is the heaviest	d. Paul is as heavy as Tom.

9. Peter has worked at MG company for 10 years.
- Peter is now an employee at MG company.
 - Peter just started doing work at MG.
 - Peter stopped being an employee at MG company.
 - Peter was an employee at the company.
10. Sandra was awful, yesterday because she had diarrhea.
- Yesterday, Sandra felt good because of diarrhea.
 - Yesterday, Sandra was sick because of diarrhea.
 - Yesterday, Sandra went to hospital because of her sickness.
 - Sandra didn't go to work because she was awful.

Direction: Read the dialogs and choose the appropriate expression. (Item 11-15)

Doctor: Take this medicine for a week and you'll start to feel better.

Patient: _____

Doctor: Are you sure? It's the best on the market.

Patient: Yes I am. Can you please prescribe another one?

11. a. What shall I do if unexpected side effects arise?
- No, it's too early to prescribe another medicine.
 - But I've used it before and it did not help at all.
 - It looks as if the illness has already been cured.

Dialogs

Jake: How did you like the movie you saw last night?

Karen: I can't say it was the best I've ever seen.

Jake : _____

Karen: Certainly not. Do not waste your time.

12. a. Did you go alone or with a friend from work?
- Hadn't you read the reviews before you went to see it?
 - What do you mean by saying it depends?
 - I knew I could always count on you.

13. Father :What? You crashed the car again?

Son : _____

Father : I'm sure it wasn't. This is the third accident you have had this year.

Son : You're very angry now, dad. We had better talk about this later on.

- a. I do apologize. I promise it won't happen again.
- b. Was the car in good condition?
- c. But it wasn't my fault. You've got to believe me.
- d. Was it worth the money and time you had wasted?

14. Chuck : _____

Sue : Why do you think so?

Chuck : Whenever we meet, she pretends not to see me.

Sue : I don't think it's because she hasn't got over her anger.

She's having a bad time at work nowadays.

- a. I have never seen a smarter woman than Martha.
- b. Martha will never make a good manager.
- c. It seems that Martha is still angry with me.
- d. One thing that I especially like about Martha is her sincerity.
- e. Martha has finally managed to get over her resentment.

15. Tom: _____

Mary: Are you kidding? We are in June.

Tom : So what? What's wrong with June?

Mary : The right time to trim your roses is the beginning of winter, when they lose their flowers.

- a. Are you going to plant those roses in your garden in June or July?
- b. Can you help me prune the roses in the garden at the weekend?
- c. I didn't know your brother knew so much about gardening.
- d. Have you got any idea what the right time is to shorten rose plants?

from taking their parents medicine. Many small children have to go hospital every year because they thought a box of medicine was a box of sweets.

18. What is the most common cause of accident for children?
- a. The most common accidents are with fire and hot water.
 - b. Some children like to play with fire and hot water.
 - c. Many Children have accidents in their houses
 - d. Many children have to go hospital every year because of a box of medicine.
19. Which sentence is NOT mentioned in this passage?
- a. Accident can happen when small children touch pots of boiling water on the stove.
 - b. Playing with fire by children can cause an accident
 - c. Many children go to the hospital because they cut themselves with knives.
 - d. Some kinds of clothing can cause serious burning for children.
20. What is the best title of this passage?
- a. Children with fire
 - b. Children and possible accident in a house
 - c. Sick children and accident
 - d. Effect of accident in a house

เฉลย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

1.	a.	11.	c.
2.	c.	12.	b.
3.	c.	13.	a.
4.	a.	14.	c.
5.	b.	15.	b.
6.	c.	16.	d.
7.	b.	17.	b.
8.	c.	18.	a.
9.	a.	19.	c.
10.	b.	20.	b.

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียน
รหัสวิชา อ23101 วิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนน 20 คะแนน เวลา 40 นาที

แบบทดสอบนี้มีจำนวน 20 ข้อ

1. Identify the CAUSE in the following sentence.

“Nancy joined the book because she loves to read”

a. Nancy joined the book club	b. because
c. she loved to read	d. Not here

Passage 1

Psychologists say that a sigh can express satisfaction and contentment. Frequent sighing can suggest despair and depression. It can also express disgust or frustration. It can express several emotions, but there is no one correct way to interpret its meaning.

2. What is the main idea of this paragraph?

- a. Psychologists say that a sigh can express satisfaction and contentment, and frequent sighing can suggest despair and depression.
- b. Sighing can express several emotions.
- c. A sign can express emotions, such as disgust or frustration.
- d. A sigh can express several emotions, but there is no one correct way to interpret its meaning.

Passage 2

Passing fears are common in early childhood. Many 2- to 4-year-olds are afraid of animals, especially dogs. By 6 years, children are more likely to be afraid of the dark. Other common fears are of thunderstorms, doctors, and imaginary creatures.

3. What is the main idea of this paragraph?

- a. Passing fears are common in early childhood.
- b. Many 2- to 4-year olds are afraid of animals, especially dogs.
- c. By 6 years, children are more likely to be afraid of the dark.
- d. Other common fears are of thunderstorms, doctors, and imaginary creatures.

Passage 3

People often refer to taxes in terms of their being much too high. In reality, they are probably even higher than you think, because in addition to the federal income tax we are now studying, there are many other Federal, State, and local taxes, including sales taxes, inheritance taxes, state income taxes, personal property taxes, real estate taxes, and others.

4. What is the main idea of this passage?
- a. Taxes are much too high.
 - b. We pay more taxes than we may realize.
 - c. Inheritance taxes and real estate taxes are unfair.
 - d. Some taxes are hidden.

Effects of Alcohol

Letting alcohol take control over your life has many negative effects on a person and the people around them. One important effect is the damage you can do to your body. Drinking can lead to severe illness and even eventual death. Another concern to consider is the relationships alcohol can destroy. Alcohol abuse can have very serious effect on a person's temperament, which can lead to spousal and even child abuse. Alcohol often is the number one cause in divorce and spending time in jail. Lastly, drinking has negative effects on self-esteem and rational thinking. People become more self-centered, develop low self-esteem, doing things or behaving in ways that they would not normally.

5. What is the main idea of this passage?
- a. Effect of alcohol drinking
 - b. Drinking can lead to severe illness.
 - c. Alcohol can lead to spousal and even child abuse.
 - d. Alcohol often is the number one cause in divorce
6. Which sentence is NOT mentioned in this passage?
- a. Drinking can lead to death.
 - b. Drink can cause abuse in family
 - c. Drinking has negative effects on rational thinking.
 - d. Drinking can increase a number of criminal records

Passage 5

A Unique Treat Turkish coffee is not easy to make, but the results are delicious. First, you need a special coffeepot called a "jezve". This is a long-handled, open brass or copper pot. Pour three small cups of water into the pot. Next, heat the water until it boils. Then remove the pot from the heat. Add three teaspoons of coffee and three teaspoons of sugar to the water. Gently stir the mixture and return it to the heat until you can see foam on the top. When you can see the foam on top, take the "jezve" from the heat and hit it lightly with a spoon to make the foam go down. Reheat the coffee and tap the pot two more times, making sure to remove it from the heat each time the foam forms. Before you serve the coffee, give everyone a small glass of fresh water to drink with their hot, thick coffee.

7. What is the main idea of this passage?

- a. How to make nice Turkish coffee.
- b. The "jezve" makes good taste of Turkish coffee
- c. Turkish coffee is not easy to be made
- d. A glass of fresh water need to be served before Turkish coffee.

8. What is a "jezve"?

a. a special coffee pot	b. coffee bean
c. Turkish coffee	d. Coffee mixture

Passage 6

Brand names are common household words. We start each day using the toothpaste, soap, and breakfast foods promoted by advertisers. Ads have made the cars we drive signs of our success. Our choices of food, dress, and entertainment are swayed by ads. Not one aspect of American life is untouched by advertising. That is to say Advertising affects our lives every day.

9. What is the main idea of this paragraph?

- a. Advertising affects our lives every day.
- b. Brand names are common household words.
- c. We start each day using the toothpaste, soap, and breakfast foods promoted by advertisers.
- d. Ads have made the cars we drive signs of our success.

10. Which one is not mentioned in this paragraph?
- a. Advertising affects our daily life.
 - b. Brand names are simple household words.
 - c. We always use the brand names in our life.**
 - d. Our choices of all products are supported by ads.

Passage 7

Speculation about the earth's crust has a special edge of urgency in California, which sits on the San Andreas Fault, the world most famous and respected fracture zone. Not surprisingly, it was scientist at the California Institute of Technology, Charles F. Richter, who invented the Richer scale used to measure earthquakes. Seismic activity in California is being constantly monitored and mapped. Seismometers register many thousands of small earthquakes every year, and computers instantly calculate the location, depth, and magnitude of an earthquake. Laser distance-ranging networks can detect changes of length, indicating change in crustal stress, accurate to about half an inch in 20 miles. Satellite measurements of crustal blocks are improving, and California seismologists believe they may in time be precise enough to allow earthquake prediction.

11. What is the main idea expressed in the passage?
- a. The Richer scale was invented in California.
 - b. Computers provide a variety of information about earthquakes.
 - c. A great deal of attention is paid to earthquake activity in California.
 - d. Earthquake prediction will be possible in the future.
12. Which sentence is NOT mentioned in this passage?
- a. The San Andreas Fault, the one of the most famous in the world and respected fracture zone.
 - b. Charles F. Richter, who sold the Richer scale used to measure earthquakes to the other regions.
 - c. Seismometers register many thousands of small earthquakes every year
 - d. Satellite measurements may in time be precise enough to allow earthquake prediction.
13. What is the best title of this passage?
- a. the world's most famous respected fracture zone.

- b. Earthquake prediction
- c. Earthquake measurement
- d. The special edge

Passage 8

Mount Tambora on Sumbawa Island, Indonesia erupted In April 1815: It destroyed most of the island population and its vegetation. Trees were pushed into the sea along with the volcanic ash Tsunami caused by exploitation also effected Islands nearby.

But the volcano's destructive power wasn't just to that area. The United States experienced extreme frosts and heavy snow even in July. The same happened elsewhere, causing a worldwide famine. This helped to spread a new strain of choleras in Asia and typhus in other regions.

Experts are now saying that Mount Tambora is likely to erupt again. Steady stream of earthquakes are currently shaking the island. Nobody knows for sure when and how intensely Mount Tambora will explode next, but we know it is awakening, and that's not good at all.

14. What would be the best title for this passage?

- a. Volcanic Eruptions
- b. Destruction of Sumbawa
- c. Eruption of Tambora
- d. History Always Repeats Itself

15. According to the passage, what did the famine lead to?

- a. The spread of deadly diseases
- b. Crops ruined by frost and snow.
- c. The rise in global temperatures.
- d. A large amount of ash thrown into the atmosphere.

16. According to the passage, which of the following is NOT true about Mount Tambora?

- a. It caused damage worldwide.
- b. It erupted about 200 years ago.
- c. It failed the sea with uprooted tree and ash.
- d. It caused tsunamis, but they only affected Sumbawa Island.

17. According to the experts, what indicates the next possible eruption of Mount Tambora?
- a. A series of tsunamis
 - b. Frequent earthquakes
 - c. Frost and heavy snow
 - d. A new strain of epidemics
18. In the last paragraph, how does the writer feel?
- a. Curious
 - b. Worried
 - c. Relieved
 - d. Confident

Passage 9

Southwestern Japan has been hit by two major earthquakes, killing at least 9 people and injuring hundreds more. The initial magnitude 6.0 tremor struck 7 miles east of the city of Kumamoto at around 9.30 p.m. Another 6.4 magnitude quake hit the same place after midnight. More than 44,000 people have been evacuated to schools and community centers. Many chose to spend the night outdoors despite the cold, waking up cracked roads and damaged houses.

While the magnitude was much lower than that of the 2011 quake that triggered a tsunami and nuclear meltdowns at Fukushima. The intensity was similar because the quake struck on land and at a much shallower depth. In this case, the absence of a tsunami and Japan's strict building codes helped keep the death toll down. Many iconic building like, Kumamoto castle, were badly damaged in the earthquake. More than 3,000 troops, police and fireman were sent to the area from around Japan. Experts have warned that more aftershocks could occur over the next week.

19. What statement is NOT true?
- a. The earthquake struck city of Kumamoto at night.
 - b. The death toll at Kumamoto was less than at Fukushima.
 - c. There were over three thousand officers being sent to Kumamoto.
 - d. The earthquake at Kumamoto was not the same intensity as at Fukushima.
20. What is the purpose of the news article?
- a. To create the event.
 - b. To report the event.
 - c. To invite people to the event.
 - d. To compare the two earthquakes.

เฉลย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษก่อนเรียน

1.	c.	11.	c.
2.	d.	12.	b.
3.	a.	13.	c.
4.	b.	14.	c.
5.	a.	15.	a.
6.	d.	16.	d.
7.	a.	17.	b.
8.	a.	18.	b.
9.	a.	19.	d.
10.	c.	20.	b.

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียน
รหัสวิชา อ23101 วิชาภาษาอังกฤษ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนน 20 คะแนน เวลา 20 นาที

แบบทดสอบนี้มีจำนวน 20 ข้อ

1. Identify the EFFECT in the following sentence.

“ Jim burned his hand when he took the lid off of the hot pan”

a. took the lid off the hot pan	b. Jim burned his hand
c. when	d. Not here

Passage 1

The cold and flu season typically occurs during the fall and winter. However, in USA, the number of children with cold and flu dramatically decreases due to their hygienic behavior. For example, to ward off colds, wash your hands frequently. Another technique is to avoid touching one’s eyes and nose. Cleaning household surfaces with disinfectants can also help reduce the spread of infection. That is to say, everyone can avoid getting cold and flu with their hygienic behavior.

2. What is the main idea of this paragraph?

- Colds are difficult to prevent.
- Colds are most prevalent during the fall and winter.
- Millions of people in the world suffer from cold and flu each year.
- Children can be prevented from cold and flu with their hygienic behavior

Passage 2

You’re up to your neck in credit card debt. You’re feeling stressed, perhaps even panicky. You may be tempted to take out a home equity loan to pay off high credit card debt. Financial specialists say that’s a bad idea! .For instance, if you spend the money instead of paying off your debt, you’ll dig yourself into a deeper financial hole. Even worse, you could lose your home.

3. What is the main idea of this paragraph?

- You’re feeling stressed, perhaps even panicky. You may be tempted to take out a home equity loan to pay off high credit card debt.
- You may be tempted to take out a home equity loan to pay high credit card debt, but financial specialists say that’s a bad idea.

c. If you spend the money instead of paying off your debt, you'll dig yourself into a deeper financial hole.

d. Financial specialists say that's a bad idea!

Passage 3

Children have more colds than adults. As we age, our chances of developing heart disease increase, for heart disease tends to develop gradually over the course of one's life. In fact, almost 85% of people who die from heart attacks are aged 65 or older. Another risk factor that cannot be changed is gender. Young men have a greater risk of heart disease than young women.

Obviously, you have no say in choosing your biological parents. By the luck of birth, some people are born into families where heart disease is quite prevalent. In cases such as this, children are said to have a genetic predisposition to develop heart disease as they grow. Race is also a risk factor that cannot be controlled. (Adapted from Payne and Hahn, *Understanding Your Health*)

4. What is the main idea of this passage?
 - a. Age is the biggest factor in heart disease.
 - b. Many risk factors for heart disease can be changed
 - c. Some risk factors for heart disease cannot be changed.
 - d. Heart disease is a serious health issue in the United States.

Passage 4

There is a common belief that while the dog is man's best friend, the coyote is his worst enemy. The bad reputation of the coyote traces back to his fondness for small animals; he hunts at night and is particularly destructive to sheep, young pigs, and poultry. Yet it is sometimes wise to encourage coyotes. Provided valuable farm animals are protected, the coyote will often free the property of other animals, like rabbits, which are ruinous to crops and certain trees. He is especially beneficial in keeping down the rodent population. Where coyotes have been allowed to do their work without molestation, ranchers and fruit growers have found them so valuable that they would no more shoot them than they would shoot their dogs.

5. What is the main idea of this passage?
 - a. Under certain conditions the coyote is helpful to man.
 - b. The coyote is feared because of his fondness for small animals

- c. Modern ranchers would no sooner shoot coyotes than they would shoot dogs.
- d. The coyote usually prefers rabbits and other rodents to sheep and poultry.

Passage 5

The fact that electronic computers are now used for data processing has led the general public to believe that it is a mysterious, complicated science and that the computers are giant brains. Both of these ideas are false. A computer is basically just a high-speed adding machine that performs the functions it is told to. If the input data are varied even a little, the computer is unable to operate until it is programmed to accept the variations. The business operations it performs are impressive only because of the extremely high speed of manipulation, but most of these operations have been used for decades. Unlike man, the computer performs repetitive calculations without getting tired or bored.

- 6. What is the main idea of this passage?
 - a. A computer is a high-speed adding machine.
 - b. A computer is a mysterious giant brain.
 - c. A computer is impressive because of its high speed.
 - d. A computer is superior to man in many ways.

Passage 6 (Item 7- 10)

Tropical rainforests are among the most mysterious of all geographical biomes in the world. A biome is an area with very distinctive plants and animals that have adapted to life in that particular environment.

Rainforests have covered large portions of the Earth for millions of years, and can have trees that are 1,000 year-old or more. They are called rainforests because they are among the wettest area on Earth. Receiving anywhere from 80 to 100 inches of rain a year. In most rainforests, the temperature ranges from 70 to 85 degrees Fahrenheit all year long, and the air is almost always humid.

Rainforests have four every distinct layers of tress. The first is the emergent layer which has giant trees growing from 100 to 240 feet tall. These trees have umbrella-shaped crowns that grow high above the rest of the forest. They have their own distinct plant and animal life.

The next layer is called the canopy. These trees grow up to 130 feet tall, and they form a tight canopy, or covering, over the rest of the forest which allows very little sunlight to come down. The branches and trunks of these trees are covered with smaller plants and appear to be tied together with hundreds of vines. About 90% of all rainforest animals live way up high in the canopy.

The third layer is the understory, and it's very shady. Only about 15% of the sunlight from the canopy falls, and it tends to be very warm and humid. Trees and leafy plants that require little sun grow here, with the trees growing to about 60ft. This layer has many smaller trees, shrubs, vines and plants, but little air movement. There are many animals and insects living in this layer.

The final layer of the rainforest is the forest floor. It is surprisingly dark and less than 2% of the sunlight reaches this area. Because the sun's rays don't shine on the ground, there is very little plant life on the forest floor. It is an area covered with fallen leaves, seeds, dead flowers, and fruits and branches that decompose very quickly. It also has a distinctive variety of animals and plants that live here.

7. What is the main idea of this passage?

- a. Rainforests have four very distinct layers of trees.
- b. Tropical rainforests are among the most mysterious of all geographical biomes in the world.
- c. Tropical rainforest has a distinctive variety of animals and plants that live here.
- d. Rainforests have covered large portions of the Earth for millions of years.

8. What is the best title of this passage?

- a. Tropical island
- b. Mysterious world
- c. The wettest land
- d. Canopy area

9. Which sentence is not referred to in this passage?

- a. In the third layer is so shady, so it is full of many smaller trees, shrubs, vines and plants.
- b. About 2% of the sunlight reaches the forest floor.
- c. Rainforests have four layers that are divided by their humidity.
- d. About 90% of all rain forest animals live way up high in the canopy.

10. Which paragraph is the main idea of this passage?

a. paragraph 1	b. paragraph 2
c. paragraph 3	d. paragraph 4

Passage 7 (Item 11 -13)

The diseases connected to smoking are a big problem. Doctors think that the annual medicals cost for lung cancer, heart diseases and other illnesses connected smoking between 12 to 35 million pounds and money costs society money in other ways. Between 27 and 61 billion pounds are spent each year on sick day. When people don't go to work, companies lose money because of sick days.

This money is calculated from people who die of cancer at a young age and stop paying taxes. This does not count fires started from cigarettes, which kill fifteen hundred people yearly and injure another four thousand. Smoking costs every man, woman and child in the UK from one hundred and ten to two hundred and fifty pounds each year when you add another fifty to one hundred and fifty pounds yearly in insurance, that comes to one hundred and sixty to four hundred and ten pounds. If everyone stopped smoking, a family of four could have up to one thousand six hundred and forty pounds a year more.

Smoking will also cause other problem. People who don't smoke will live longer. So they will take money from the government when they are old. But they will also work for more years and pay more taxes. In the end, the value of a non-smoking nation is not in pounds. The good health of the people is the true value for us all.

11. What is the best title of this passage?

a. live longer	b. Insurances tax
c. Caring yourself	d. All problem from smoking

12. What is the main idea of this passage?

- The diseases connected to smoking are a big problem.
- Smoking will also cause other problem. People who don't smoke will live longer.
- If everyone stopped smoking a family of four could have up to one thousand six hundred and forty pound a year more.
- The good health of the people is the true value for us all.

13. The true value of not smoking in the UK is _____.

a. great jobs	b. more taxes
c. good health	d. more money

Passage 8 (Item 14-18)

Ice cream is one of the most popular desserts in the world. Over four billion gallons (15.1 billion liters) are consumed each year, worldwide. Although many people enjoy this frozen dessert, not too many people know its history.

(2) Eating frozen sweets started about two thousand years ago. In ancient Italy, Persia and China, ice for sometimes snow) was mixed with fruit or fruit juice. In ancient Rome, the Emperor Nero had snow brought down from the mountains and mixed with fruit.

(3) Arabs were the first people to add milk to frozen desserts. Instead of fruit juice, they added sugar as a sweetener. But sugar wasn't the only thing added. They also added dried fruits and nuts. As early as 1,000 years ago ice cream could be found in Baghdad, Damascus and Cairo.

(4) Much later, in the sixteenth century, the rulers of ancient India used horsemen to bring ice down from the mountains to make sorbets. During this time a famous Italian duchess, Catherine de Medici brought ice cream to France. A hundred year later, in the seventeenth century, ice cream could be found in England.

(5) After the time, ice cream and ice cream recipes were mentioned in books. One of the earliest ice cream recipes appeared in a cookbook from 1718. The Oxford English Dictionary claims that the first mention of the phrase "ice cream" was in a magazine that was published in the year 1744

(6) About one hundred year later, in the 1870's, a German engineer invented something that would later help make ice cream available worldwide. This invention was the freezer. Later still, in 1926, an improved a method of freezing was invented. This is when ice cream started to spread all over the world because it could be more easily made and transported.

(7) These days there are many companies that sell ice cream and the number of different flavors available is well over 1,000. Frozen desserts have been around for a long time and will most likely be enjoyed well into the future.

14. What should be the best title of this passage?
- a. People love ice cream
 - b. The history of ice cream
 - c. How to make ice cream
 - d. The different ways of making ice cream
15. What is the main idea of paragraph 3?
- a. Arabs added some salt to frozen ice cream.
 - b. Ice cream was popular in many old Arab cities.
 - c. Arabs added variety of things to frozen desserts.
 - d. Arab traders brought ice cream to Central America.
16. What is the main idea of paragraph 6?
- a. Technology which made ice cream taste better
 - b. Something that helped ice cream spread quickly
 - c. Technology which was invented to make ice cream
 - d. How German Engineers invented a machine to freeze ice cream
17. How much ice cream is eaten each year?
- a. more than 4,000,000 gallons
 - b. more than 14,100,000 gallons
 - c. more than 40,000,000 gallons
 - d. more than 4,000,000,000 gallons
18. According to the passage, which statement is NOT true?
- a. A famous Italian duchess brought ice cream to Italy.
 - b. Arabs were the first people to add sugar to frozen desserts.
 - c. Ice cream recipes first appeared in magazine in the seventeenth century.
 - d. Ice cream spread all over the world after a method of freezing was invented.

Passage 9 (Item 19-20)

Innovations in transportation in the 1800s permitted space to be traversed more rapidly and were crucial to the industrial expansion of the North. The great spaces that separated producers from consumers made speech essential, especially in the movement of perishable freight. The development of the steam-powered locomotive in the 1830s and the rapid extension of the railways in the 1840s and the 1850s provided the answer to the need for the faster transport and dramatically altered patterns of economic development throughout the United States. In 1830

there were 32 miles of rails in the country, in 1840 there were 2,818 miles, and by 1850 there were more than 9,000 miles. The rapid extension of rail mileage enabled the railroads significantly to reduce their costs for shipping freight and carrying passengers, thus enabling them to price their services more cheaply and competitively. The extension of trunk lines, into which short or local lines fed, further tightened the east-west flow of commerce and bound the Northeast and the old Northwest together with bands of steel

19. What is the main idea in the passage?

- a. Railroad made the transportation of perishable freight possible.
- b. Between 1830 and 1850 over 8,000 miles of railroad track were laid.
- c. Railroads provided an important link between the Northwest and the Northeast.
- d. Railroads had a profound effect on the economic development of the United States in the nineteenth century.

20. Which sentence is incorrect?

- a. Innovations in transportation was invented in 1800s
- b. In 1832 there were 32 miles of rails in the country.
- c. The great spaces separated producers from consumers made speed essential.
- d. The rapid extension of rail mileage enabled the railroads significantly.

เฉลย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษห้องเรียน

1.	b.	11.	a.
2.	a.	12.	a.
3.	b.	13.	c.
4.	c.	14.	b.
5.	a.	15.	c.
6.	a.	16.	c.
7.	c.	17.	a.
8.	c.	18.	a.
9.	c.	19.	d.
10.	a.	20.	a.

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการอ่านจับใจความโดยใช้ผังมโนทัศน์

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้
ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด

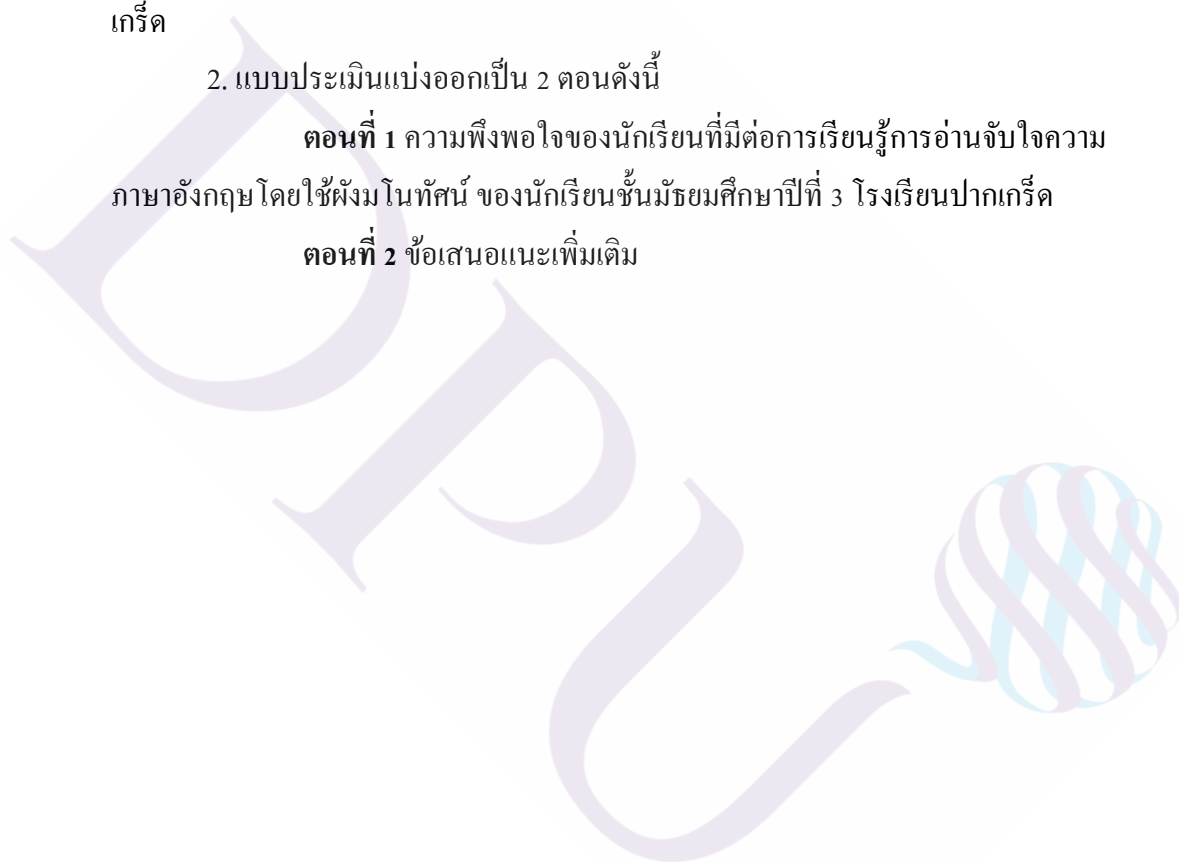
คำชี้แจง

1. แบบประเมินความพึงพอใจเป็นการประเมินความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด

2. แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษโดยใช้ผังโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากเกร็ด

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อ ว่าตรงกับความพึงพอใจของนักเรียนเพียงใด และใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ

ระดับ	5	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้						
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
2	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนและกระบวนการ					
3	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน					
4	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถเขียนผังมโนทัศน์เพื่ออธิบายความได้					
5	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น					
ด้านสื่อการเรียนรู้						
6	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนมีความน่าสนใจ					

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
7	สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยฝึกทักษะกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ รวบรวมข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง					
9	การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ					
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์หรือบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาววรรณ สุขสวัสดิ์

ประวัติการศึกษา

ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชา English for Careers

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)

วิชาเอกอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

พ.ศ.2555-2561

ครูอัตราจ้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

